

การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลของเจ้าหน้าที่
และเกษตรกร อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่



อรรณพ วัฒนสิงห์ดำรงค์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร
โครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2548

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้



ใบรับรองวิทยานิพนธ์
โครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

ชื่อเรื่อง

การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลของเจ้าหน้าที่
และเกษตรกร อำเภอแมริ่ม จังหวัดเชียงใหม่

โดย

อรรถพ วัฒนสิงห์ดำรงค์

พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา


(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญธรรม เทศนา)
วันที่ 16 เดือน พ.ค. พ.ศ. 2548

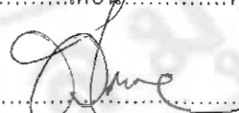
กรรมการที่ปรึกษา


(อาจารย์ ดร.วิรัชศักดิ์ ประกิต)
วันที่ 16 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2548

กรรมการที่ปรึกษา


(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลิต พงศ์สุกสมิทธิ์)
วันที่ 16 เดือน พ.ค. พ.ศ. 2548

หัวหน้าภาควิชาส่งเสริมการเกษตร


(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระพล ทองมา)
วันที่ 17 เดือน พ.ค. พ.ศ. 2548

โครงการบัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว


(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงวุฒิ เพ็ชรประดับ)
รองประธานกรรมการโครงการบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่ 24 เดือน พ.ค. พ.ศ. 48

ชื่อเรื่อง	การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตเนตตำบลของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	นายอรรถพร วัฒนสิงห์ดำรงค์
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.บุญธรรม เทศนา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักคือ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร 2) เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร 3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้ประโยชน์เครือข่ายอินเทอร์เน็ตตำบล ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือเจ้าหน้าที่ อบต.ในพื้นที่อำเภอแม่อริม ทั้งหมดจำนวน 61 คน และเกษตรกรตัวอย่างจำนวน 387 คน ในพื้นที่อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ จากประชากรทั้งหมด 10,913 คน เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามและนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS/PC⁺)

ผลการวิจัยพบว่าเจ้าหน้าที่ อบต. มีอายุเฉลี่ยประมาณ 29 ปี มีรายได้เฉลี่ย 5,597 บาทต่อเดือนเข้าร่วมอบรมทางด้านการเกษตรเฉลี่ย 2 ครั้ง/ปีและเข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลเฉลี่ย 2 ครั้ง/ปี ส่วนใหญ่การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี เจ้าหน้าที่ส่วนมากรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลมาจากผู้นำชุมชน รายการโทรทัศน์และเอกสารสิ่งพิมพ์ตามลำดับมีความรู้ความเข้าใจในด้านการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลอยู่ในระดับมากมีลักษณะการใช้ประโยชน์และความต้องการใช้ข้อมูล อยู่ในระดับปานกลาง

เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 42 ปี มีรายได้เฉลี่ย 4,290 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลจากรายการโทรทัศน์มากที่สุด การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านความรู้ความเข้าใจ รูปแบบและลักษณะการใช้ประโยชน์ และความต้องการใช้ข้อมูลโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลของเกษตรกรอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เจ้าหน้าที่และเกษตรกรแสดงความคิดเห็นว่าต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ การใช้งานระบบอินเทอร์เน็ตและจัดการฝึกอบรมเพื่อให้เกษตรกรและประชาชนสามารถใช้งานอินเทอร์เน็ตได้ด้วยตนเองทั้งนี้โดยมีข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มเครื่องคอมพิวเตอร์และความเร็วในการรับส่งข้อมูลเพื่อประสิทธิภาพในการใช้งานอินเทอร์เน็ต

Title	Usefulness of Tambon Internet Project by Officials and Farmers in Maerim District, Chiang Mai Province
Author	Mr.Arnop Wattanasingdumrong
Degree of	Master of Science in Agricultural Extension
Advisory Committee chairperson	Associate Professor Dr.Buntum Taesana

ABSTRACT

This study aimed to: (1) examine the socio-economic characteristics of the officials and farmers in Maerim District, Chiang Mai Province; (2) evaluate the effectiveness of the Tambon Internet Project; and (3) study the problems and obstacles occurring during its use. The data were elicited from questionnaires by 387 farmers from the population of the enlisted 10,913 farmers and 61 members of Tambon local government officials. Then the data were analyzed using the SPSS /PC⁺ program.

It was found that the average age of the officials was 29. The majority of the officials had a Bachelor's degree. The average monthly income was 5,597 baht. They participated in each of the internet and agricultural extension training programs twice yearly. They received the project information the most from local leaders, television and printed matters. Their knowledge and understanding of the usefulness of the internet project were at a high level. The usefulness of and need to use the internet were at a moderate level.

In regard to the farmer characteristics, their average age was 42. The average monthly income was 4,290 baht. The majority of the farmers had a primary education level 4. They received the project information mainly from television. Their knowledge and understanding in the project usefulness, the usefulness of and need to use the internet were at a low level.

The suggestions by both the officials and farmers based on the interviews pertaining to how to increase the usefulness of the internet were that more internet promotion and frequent short training sessions were needed so that they could use the internet by themselves effectively. In this regard, they suggested that there should be more computers with high speed information transfer capability.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ได้รับความกรุณาจาก ประธานกรรมการ ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. บุญธรรม เทศนา พร้อมด้วย อาจารย์ ดร.วิรัชศักดิ์ ปรกติ ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ชลิต พงศ์ศุภสมิทธิ กรรมการที่ปรึกษาที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาตรวจ แก้ไขจุดบกพร่องต่าง ๆ ให้เกิดความกระจำยิ่งขึ้น ตลอดจนอาจารย์สนธิ สิทธิ ที่ได้กรุณาให้ คำแนะนำวิชาการเพิ่มเติมในการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.เอก ภาภิติ ที่ได้กรุณาช่วย ตรวจทานแก้ไขบทคัดย่อภาษาอังกฤษ จนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่และเกษตรกร อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ที่ให้ความกรุณาตอบ แบบสอบถามในระหว่างการรวบรวมข้อมูลเพื่องานวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

เหนือสิ่งอื่นใด ผู้วิจัยขอน้อมระลึกถึงพระคุณของ คุณพ่อ คุณแม่ ญาติพี่น้อง และ เพื่อน ๆ ทุกคนที่มีจากกล่าวนามในที่นี้ได้ ที่เป็นแรงใจให้กับผู้วิจัยทำวิทยานิพนธ์สำเร็จตามความ มุ่งหวังตลอดจนขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ ความกระจำแก่ผู้วิจัย ที่ สนับสนุนและเป็นกำลังใจอยู่เบื้องหลังความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

อรรณพ วัฒนสิงห์ดำรงค์

พฤษภาคม 2548

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(4)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญเรื่อง	(6)
สารบัญตาราง	(8)
สารบัญภาพ	(9)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	2
ปัญหาในการวิจัย	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
นิยามศัพท์	5
นิยามศัพท์ทั่วไป	6
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	7
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	8
ระบบอินเทอร์เน็ตและเครือข่าย	8
ความหมายของระบบอินเทอร์เน็ต	8
ประวัติความเป็นมา	9
ความจำเป็นของการใช้ระบบอินเทอร์เน็ต	13
ทฤษฎีพฤติกรรมความรู้ การตัดสินใจ และความต้องการใช้ประโยชน์	15
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
ภาคสรุป	30
กรอบแนวความคิด	28
สมมติฐานการวิจัย	31
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	32
สถานที่ดำเนินการวิจัย	32
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32

	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	34
การทดสอบเครื่องมือ	35
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	36
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	36
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	38
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	39
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร	39
ตอนที่ 2 การใช้ประโยชน์โครงการตำบลของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร	49
ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้ประโยชน์เครือข่ายอินเทอร์เน็ตตำบล	84
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	89
สรุปผลการศึกษา	89
ข้อเสนอแนะ	91
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	92
บรรณานุกรม	93
ภาคผนวก	97
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	98
ภาคผนวก ข ประวัติผู้วิจัย	109

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในจำแนกตามตำบล	34
2 จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่ อบต. อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 61 คน จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม	41
3 จำนวนและร้อยละของเกษตรกร อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม	46
4 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่	50
5 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านรูปแบบและลักษณะ การใช้ประโยชน์ของเจ้าหน้าที่	51
6 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านความต้องการใช้ข้อมูล ของเจ้าหน้าที่	52
7 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่	54
8 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านรูปแบบและลักษณะ การใช้ประโยชน์ของเจ้าหน้าที่	59
9 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านความต้องการใช้ข้อมูล ของเจ้าหน้าที่	63
10 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านความรู้ความเข้าใจของเกษตรกร	68
11 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านรูปแบบและลักษณะ การใช้ประโยชน์ของเกษตรกร	69
12 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านความต้องการใช้ข้อมูล ของเกษตรกร	70
13 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านความรู้ความเข้าใจของเกษตรกร	72
14 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านรูปแบบและลักษณะ การใช้ประโยชน์ของเกษตรกร	77
15 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านความต้องการใช้ข้อมูล ของเกษตรกร	80
16 ความสัมพันธ์ในด้านต่าง ๆ ของเกษตรกรต่อการใช้ประโยชน์อินเทอร์เน็ตตำบล	87

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 ตัวอย่างการต่อเชื่อมรูปแบบการใช้อินเทอร์เน็ตตำบล	2
2 แบบจำลองกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรม	18
3 แบบจำลองความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และการได้รับการตอบสนองจากการใช้สื่อ	23
4 กรอบแนวความคิด	30

บทที่ 1

บทนำ

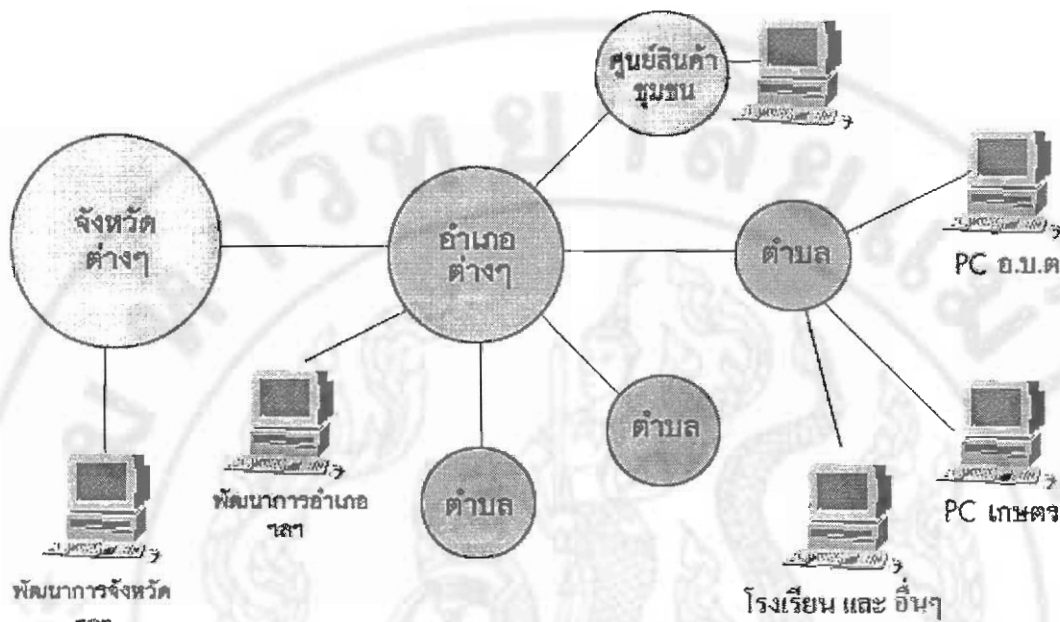
ปัจจุบันอินเทอร์เน็ต (Internet) เข้ามามีบทบาทกับชุมชนมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากการที่ตำบลได้มีการให้ความสำคัญในด้านอินเทอร์เน็ต โดยพัฒนากรท้องถิ่นได้รวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่สำคัญของตำบลเพื่อจัดทำเว็บไซต์ของตำบล ข้อมูลที่จัดทำขึ้นยังไม่สมบูรณ์มากนักแต่ก็ครอบคลุมในสิ่งที่สำคัญของตำบล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเผยแพร่ข้อมูลด้านต่าง ๆ ของตำบลให้เป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วประเทศ

จากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2545 เกี่ยวกับเรื่องนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศระยะ พ.ศ. 2544 - 2553 ของประเทศไทย (IT 2010 Policy Framework) ได้กำหนดให้กระทรวง ทบวง กรม และรัฐวิสาหกิจทุกหน่วยงานนำกรอบนโยบาย IT 2010 ไปพิจารณาบทบาทขอบเขตหน้าที่ และความรับผิดชอบของหน่วยงานตน ตามที่ระบุไว้ในนโยบาย เพื่อวางแผนทางการดำเนินงานของหน่วยงานอันเกี่ยวข้อง กับการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศไทย ให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม และรัฐวิสาหกิจจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานตน โดยให้สอดคล้องกับกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศระยะ พ.ศ. 2544 - 2553 ของประเทศไทย และแผนยุทธศาสตร์/แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศไทย ในส่วนของกระทรวงคมนาคม จะเร่งรัดผลักดันกิจกรรมด้านโทรคมนาคม โดยใช้องค์การด้านการสื่อสารโทรคมนาคม เช่น องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย และการสื่อสารแห่งประเทศไทย เพื่อให้ประชาชนมีการเข้าถึงข้อมูลได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม กัน และพร้อมที่จะส่งเสริมโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล อินเทอร์เน็ตโรงเรียน โดยจะจัดตั้งงบประมาณสนับสนุน และคิดค่า บริการในราคาต้นทุน (โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล, 2547: 1)

โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล ถือกำเนิดภายใต้แนวคิดของรัฐบาล พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร ที่ตั้งเป้าหมายให้เกิดการรับทราบข้อมูลจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่นรวมทั้งจากท้องถิ่นไปสู่ส่วนกลางทั่วประเทศ และทั่วโลก ซึ่งสอดคล้องกับโครงการ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ ที่แต่ละตำบลจะต้องมีผลิตภัณฑ์หรือสินค้าที่เป็นตัวหลักของแต่ละพื้นที่ มานำเสนอขายผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ กลายเป็นการค้าทางอินเทอร์เน็ตที่มีความทันสมัยขยายตลาดออกไปทั่วโลก ซึ่งน่าจะมองเห็นภาพการใช้งานอินเทอร์เน็ตตำบลได้ชัดเจนมากขึ้น

อินเทอร์เน็ตตำบล เป็นการวางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ตำบลต่าง ๆ ทั่วประเทศสามารถเข้าใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์อย่างมากในด้านต่าง ๆ เมื่อวางระบบเครือข่ายแล้ว ก็จำเป็นที่จะต้องมีความพร้อมทั้งคอมพิวเตอร์ใช้และต่อเข้าอินเทอร์เน็ตด้วย จึงจะเกิด

ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ เมื่อมีการติดตั้งคอมพิวเตอร์ที่ตำบลต่างๆมากขึ้น การจัดทำข้อมูลของตำบลรวมทั้งการปรับปรุงแก้ไขข้อมูล หรือการรายงานสถานการณ์ต่างๆ ก็จะเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว ข้อมูลก็จะมี ความทันสมัย และเป็นประโยชน์ (องค์การบริหารส่วนตำบล, 2547)



ภาพ 1 ตัวอย่างการต่อเชื่อมรูปแบบการใช้อินเทอร์เน็ตตำบล
ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบล (2547)

ความสำคัญของปัญหา

อินเทอร์เน็ตเป็นโครงข่ายคอมพิวเตอร์ ที่เชื่อมโยงข้อมูลทั่วโลกเข้าหากัน สามารถใช้ติดต่อ เผยแพร่ข้อมูลไปทุกหนแห่ง โดยอินเทอร์เน็ตตำบลจะมีประมาณ 7,000 ตำบล ใน 76 จังหวัดทั่วประเทศ ทดลองใช้ใน 10 ตำบลทั่วประเทศตั้งแต่วันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2544 หลังจากที่เริ่มพัฒนาระบบทดลองระบบอบรบบุคลากร ให้มีความพร้อมโดยคัดเลือกมาจาก อบต.ทั่วประเทศให้กระจายไปทุกภูมิภาค ได้แก่ อบต.สาละลัง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี อบต.บางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี อบต.ขามใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี อบต.ท่าพระ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น อบต.หนองป่าครั่ง อำเภอเมือง อบต.หนองจ้อม อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ อบต.แม่ปะ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก อบต.คอนทราย อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี อบต.วิจิต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต และ อบต.สะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ก้าวต่อไปของอินเทอร์เน็ตตำบล จะขยายให้กับ อบต.จำนวน 1,000 แห่ง ตาม

ข้องบประมาณในปี พ.ศ. 2544 ที่สำนักงานประมาณจัดสรรเงินมาให้ประมาณ 75 ล้านบาท ระยะที่ 2 ในปี พ.ศ. 2545 จะดำเนินการติดตั้งให้กับ อบต. 3,000 แห่ง และในระยะต่อไป ปี พ.ศ. 2546 จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จกับ อบต. 2,746 แห่ง ทั้งนี้โครงการโทรศัพท์ฯ จะต้องทยอยเดินสายโทรศัพท์ในตำบลที่ยังไม่มีโทรศัพท์พร้อม ๆ กันไปด้วย (เคลนิวิศ, 2547ก)

ประโยชน์ของอินเทอร์เน็ตตำบลคือ ใช้สำหรับการเป็นโซ่รวม แสดงสินค้าที่เป็นของแต่ละตำบล โดยเฉพาะสินค้าที่จะเกิดขึ้นตามโครงการกองทุนหมู่บ้าน และยังเป็นแหล่งรวมข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร วิกิคำขวัญข้อมูลข่าวสารด้านเกษตรกรรม ราคาพืชผล เว็บกระทรวงการคลัง วิกิศึกษามาตรการทางการเงิน เว็บไซต์กรมป่าไม้เพื่อรับทราบข้อมูลป่าชุมชนให้เลือกใช้งาน หากชาวบ้านต้องการทราบเจ้าหน้าที่ต้องเข้าไปหยิบรายงานหรือข้อมูลมาตอบรับกับความต้องการนั้น ๆ ได้ หรือในอนาคต เมื่อการใช้งานคล่องแคล่วกันถ้วนหน้าแล้วสมาชิกองค์การบริหารตำบลอีกเช่นกัน ที่ต้องคอยเช็คข้อมูล แล้วพิมพ์ออกมาประกาศให้ชาวบ้านทราบทั่วกัน ข้อมูลที่ได้รับการบันทึกลงในระบบจะถูกส่งมายังส่วนกลางโดยที่ศูนย์ประมวลผลการทะเบียน กรมการปกครองจะทำหน้าที่ตรวจสอบเป็นหน่วยงานกลางที่สามารถเรียกข้อมูลทั้งหมดมาดูได้ทันที (พรประไพ เสือเขียว, 2545: 1)

อินเทอร์เน็ตตำบลในระยะแรกอาจยังมีประโยชน์กับประชาชนไม่มากนัก แต่กับหน่วยงาน อบต. ด้วยกันจะเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารสำหรับแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างตำบล อินเทอร์เน็ตคือเครื่องมือที่ทำให้ทุกคนเท่าเทียมกันในระบบข่าวสารข้อมูล แต่ข้อจำกัดความรู้ของคนในสังคมต่างกัน การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเกี่ยวกับ 1) รูปแบบข้อมูลข่าวสาร 2) การรับรู้ประโยชน์ และ 3) ความต้องการในการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตำบลของเกษตรกร เพื่อเป็นแนวทางในพัฒนารูปแบบข้อมูลข่าวสารบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตำบลให้สอดคล้องกับความต้องการเกษตรกร (เคลนิวิศ, 2547ข)

ปัญหาในการวิจัย

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการเกษตรล้ำหน้าการปฏิบัติจริงของเกษตรกร หลายสิบปีที่ผ่านมามีความพยายามที่จะให้ช่องความแตกต่างทั้งสองแคบเข้า คือ พยายามจะให้เกษตรกรใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยพัฒนาการเกษตรให้มากขึ้น มาถึงปัจจุบันความพยายามเช่นนั้นมิหนทางวิธีที่จะให้เกษตรกรได้รับผลการศึกษาวิจัยและพัฒนาจากองค์การและเอกชนที่ก้าวหน้าไปมากนัก ให้รวดเร็วขึ้นโดยใช้เทคนิควิธีเผยแพร่ด้วยอินเทอร์เน็ตตำบล

อินเทอร์เน็ตตำบลมีประโยชน์อย่างมากต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของชุมชน เกษตรกรจะได้ประโยชน์จากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างเท่าเทียมตั้งแต่ข้อมูลการผลิตไปจนถึงข้อมูลการตลาด เช่น ข้อมูลตลาดกลางสินค้าเกษตร ซึ่งจะเป็นช่องทางขายสินค้าเกษตรไปทั่วโลก หรือแม้กระทั่งกลุ่มแม่บ้าน หรือสหกรณ์ ก็จะได้รับประโยชน์มหาศาลจากช่องทางการตลาดใหม่สำหรับสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่ชุมชนผลิตขึ้น โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลเริ่มงานได้ประมาณ 3 ปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 และการปฏิบัติงานเผยแพร่วิทยาการเกษตรผ่านอินเทอร์เน็ตตำบลของหน่วยงานภาครัฐเข้าสู่ระยะที่ 3 ในปีงบประมาณ 2546 (บริษัท ทศท. คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน), 2546)

จังหวัดเชียงใหม่ถูกจัดให้เป็นตัวแทนของจังหวัดภาคเหนือตอนบนเข้าร่วมโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล โดยเป็น 1 ใน 10 ของจังหวัดโครงการนำร่องในการทดสอบความพร้อมของระบบอินเทอร์เน็ตตำบลในปี พ.ศ. 2544

แมริมเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ อำเภอแมริมมีพื้นที่ครอบคลุม 10 ตำบล ประกอบด้วยชุมชนที่มีความหลากหลายทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมการดำเนินชีวิต เนื่องจากเป็นอำเภอที่มีพื้นที่ติดกับเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ชุมชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่ดังกล่าว เช่น ตำบลเหมืองแก้ว จะมีวิถีชีวิตแบบชุมชนเมือง ประชากรส่วนใหญ่ค่อนข้างเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในขณะที่ตำบลรอบนอก เช่น ตำบลขี้เหล็ก ตำบลสะลวง ตำบลโป่งแยง ประชากรส่วนใหญ่มีวิถีชีวิตค่อนข้างห่างไกลจากชุมชนเกษตรกรรม การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศค่อนข้างลำบาก ซึ่งความแตกต่างของวิถีการดำเนินชีวิตของประชากรในอำเภอแมริมเป็นกรณีตัวอย่างที่ดีสำหรับการศึกษาถึงรูปแบบการรับรู้และความต้องการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะการใช้ประโยชน์จากโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลที่ภาครัฐพยายามนำเสนอให้กับชุมชน ซึ่งแน่นอนว่าวิถีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันของเกษตรกรย่อมนำไปสู่รูปแบบความต้องการใช้ประโยชน์จากข้อมูลสารสนเทศที่แตกต่างกัน เพื่อเป็นแนวทางในพัฒนาสนับสนุนรูปแบบข้อมูลข่าวสารบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตำบลให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ต่อไป ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาความเข้าใจในศักยภาพเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตำบลรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการใช้ประโยชน์จากโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ในอำเภอแมริม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลของเจ้าหน้าที่และเกษตรกรอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่” ต้องการศึกษาดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเจ้าหน้าที่ อบต. และเกษตรกร
2. เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร ใน 3 ด้านดังนี้
 - 2.1 ด้านความรู้ความเข้าใจ
 - 2.2 ด้านรูปแบบและลักษณะการใช้ประโยชน์
 - 2.3 ด้านความต้องการใช้ข้อมูล
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้ประโยชน์เครือข่ายอินเทอร์เน็ตตำบล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลของเจ้าหน้าที่และเกษตรกรในเขตอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อใช้เป็นแนวทางปรับปรุงเนื้อหาและการนำเสนอกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตตำบลให้กับเจ้าหน้าที่และเกษตรกรในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
2. ผลการวิจัยที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนรูปแบบข้อมูลข่าวสาร การรับรู้ประโยชน์ และความต้องการในการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตำบลของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร

นิยามศัพท์

นิยามศัพท์ทั่วไป

อินเทอร์เน็ต (Internet) หมายถึง เครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ที่เชื่อมต่อกันทั่วโลก โดยมีมาตรฐานการรับส่งข้อมูลระหว่างกันเป็นหนึ่งเดียวซึ่งคอมพิวเตอร์แต่ละเครื่องจะสามารถรับส่งข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ตัวอักษร ภาพและเสียงได้ รวมทั้งสามารถค้นหาข้อมูลจากที่ต่าง ๆ ได้รวดเร็ว

อินเทอร์เน็ตตำบล หมายถึง เครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เกิดขึ้นจากโครงการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์เพื่อสนับสนุนการกระจายอำนาจไปสู่องค์กรบริหารส่วนตำบลของรัฐบาล

ศักยภาพของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตำบล หมายถึง ความสามารถของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการตอบสนองความต้องการด้านข้อมูลข่าวสาร หรือความสามารถในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชากรในชุมชน เครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำให้เกษตรกรเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว เช่น ข้อมูลการแพร่ระบาดของโรคในปศุสัตว์ การเฝ้าระวัง การป้องกันแก้ไข มีความรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางการตลาด

การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลหมายถึง การใช้ข้อมูลข่าวสารที่นำเสนอผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตำบล เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ ทำให้ประชาชนในพื้นที่ห่างไกลได้รับข้อมูลข่าวสารที่เท่าเทียมและรวดเร็วทันต่อสถานการณ์

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

ความต้องการของเกษตรกร หมายถึง ความต้องการใช้บริการข้อมูลข่าวสาร ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลของเกษตรกรในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยเกษตรกรระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการโดยเจ้าหน้าที่เป็นผู้จัดหาข้อมูลมาตอบรับกับความต้องการนั้น ๆ เช่น เกษตรกรต้องการข้อมูลการผลิต การตลาด หรือการป้องกันโรคพืชต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ก็จะจัดหาข้อมูลดังกล่าวให้กับเกษตรกร ในกรณีที่ไม่มีกรร้องขอจากเกษตรกร เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบก็ต้องสืบค้นข้อมูลข่าวสารที่เห็นว่าจำเป็น หรือเห็นว่ามีประโยชน์กับเกษตรกรมาเสนอให้แก่เกษตรกรได้รับทราบ

ความต้องการของเจ้าหน้าที่ หมายถึง ความต้องการในการใช้ประโยชน์เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล เพื่อสืบค้นข้อมูลที่ต้องการและตอบสนองความต้องการของเกษตรกรในลักษณะต่างๆเช่น ค้นหาข้อมูลมาตอบรับกับความต้องการของเกษตรกร รับส่งเอกสารทางราชการและข้อมูลต่างๆที่ต้องการจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

เจ้าหน้าที่ หมายถึง เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้งานระบบอินเทอร์เน็ต การสืบค้นข้อมูล รวมถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับระบบอินเทอร์เน็ตแก่ประชากรในพื้นที่

เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ที่ขึ้นทะเบียนและทำบัตรประจำตัวเกษตรกรภายใต้โครงการทำทะเบียนและบัตรประจำตัวเกษตรกร ปี พ.ศ. 2546

อบต. ย่อมาจากคำว่า “องค์การบริหารส่วนตำบล” ซึ่งเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีฐานะเป็นนิติบุคคลมีความเป็นอิสระในการดำเนินงานภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนดในงานวิจัยนี้หมายถึงองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่

ลักษณะพื้นฐาน หมายถึง ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร เช่น เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว ประสบการณ์การอบรม การเป็นสมาชิกกลุ่ม ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านความรู้ความเข้าใจ หมายถึง เจ้าหน้าที่ อบต.และเกษตรกร มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตตำบลในเรื่องของการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตตำบล ข้อมูลบุคลากรของ อบต. ต่าง ๆ เพื่อติดต่อประสานงาน เป็นต้น

การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านรูปแบบและลักษณะการใช้ประโยชน์ หมายถึง เจ้าหน้าที่ อบต.และเกษตรกรใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตตำบลในลักษณะใดบ้าง เช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ด้านแหล่งท่องเที่ยว การแก้ปัญหาของ อบต. เป็นต้น

การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านความต้องการใช้ข้อมูล หมายถึง เจ้าหน้าที่ อบต.และเกษตรกรมีความต้องการที่จะใช้บริการข้อมูลของโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลในเรื่องใดบ้าง เช่น ข้อมูลการดำเนินงานของ อบต. ข้อมูลด้านการเกษตร ข้อมูลด้านการตลาด เป็นต้น

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การวิจัยเรื่อง การใช้ประโยชน์โครงข่ายอินเทอร์เน็ตตำบลของเกษตรกรอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ในครั้งนี้ได้ตรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความกระจ่างถึงปัญหาการวิจัย สามารถวางแผนออกแบบการดำเนินการวิจัยได้อย่างถูกต้องโดยควบคุมเนื้อหา ดังนี้

1. ระบบอินเทอร์เน็ตและเครือข่าย
2. ความจำเป็นของการใช้ระบบสารสนเทศ
3. ทฤษฎีพฤติกรรมรับรู้ การตัดสินใจ และความต้องการใช้ประโยชน์
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ระบบอินเทอร์เน็ตและเครือข่าย

ความหมายของระบบอินเทอร์เน็ต

Internet มาจากคำว่า International Network ความหมายคือ เครือข่ายนานาชาติ หรือ เครือข่ายสากล เป็นเครือข่ายที่เกิดจากคอมพิวเตอร์กว่า 60 ล้านเครื่องทั่วโลกมาเชื่อมโยงกัน และแลกเปลี่ยนข่าวสารกันตลอด 24 ชั่วโมง (วิทยาลัยโยนก, 2544) การที่เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ถูกเชื่อมโยงกันไว้ในระบบจะสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ จำเป็นต้องมีภาษาสื่อสาร ที่เรียกว่า โปรโตคอล (Protocol) เช่นเดียวกับคนที่ต้องมีภาษาพูดเพื่อให้สื่อสารเข้าใจกันได้ ภาษาสื่อสารในคอมพิวเตอร์มีอยู่มากมายแตกต่างกันตามระบบที่ใช้ ซึ่งคอมพิวเตอร์แต่ละเครื่องที่อยู่ในระบบจะต้องใช้ภาษาสื่อสารเดียวกันจึงจะติดต่อสื่อสารกันได้ ในระบบอินเทอร์เน็ต จะใช้ภาษาสื่อสารมาตรฐานที่ชื่อว่า TCP/IP (อ่านว่า ทีซีพีไอพี ซึ่งย่อมาจากคำว่า Transmission Control Protocol/ Internet Protocol) เป็นภาษาหลัก หากเครื่องคอมพิวเตอร์ใดมี TCP/IP นี้้อยู่ ก็สามารถเชื่อมโยงเข้าสู่อินเทอร์เน็ตได้ (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544ก)

ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเปิดบริการเครือข่ายที่ให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงข้อมูลด้วยรูปแบบการนำเสนอที่ประกอบด้วยภาพกราฟฟิก เสียง ข้อมูล และสัญญาณวิดีโอ หรือเรียกรวมกันว่า ข้อมูลแบบมัลติมีเดียที่ชื่อว่า World Wide Web (WWW) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า Web ถือได้ว่าเป็น

แหล่งบริการข้อมูลขนาดใหญ่เหมือนเครือข่ายใยแมงมุม (สุรทิศัย โสควสิน, 2547) ซึ่งทำให้การค้นหาข้อมูลบนเครือข่ายสามารถทำได้โดยง่ายมีความง่ายและสะดวกอย่างมาก

ศรีศักดิ์ จามรมาน และคณะ (2545: 6) ได้กล่าวถึงความหมายของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไว้ว่า ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หมายถึง ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ซึ่งเชื่อมระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ย่อย ๆ ทั่วโลกเข้าด้วยกัน ทำให้เราสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันทางคอมพิวเตอร์ได้ทั่วโลกภายในระยะเวลาอันสั้น ในการเชื่อมต่อบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้น โดยทั่วไปเทคโนโลยีทางฮาร์ดแวร์ของระบบเครือข่ายบนอินเทอร์เน็ตจะมีความแตกต่างอย่างไรก็ตามระบบเครือข่ายเหล่านี้จำเป็นต้องมีสิ่งหนึ่งที่เหมือนกัน นั่นก็คือ มีกฎเกณฑ์ (Protocol) ที่เป็นสากลที่ทำหน้าที่เชื่อมต่อให้ระบบเครือข่ายย่อยทั้งหลายนั้น สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันได้ โพรโทคอลหรือกฎเกณฑ์ที่ระบบเครือข่ายย่อยทุกเครือข่ายบนอินเทอร์เน็ตใช้ร่วมกันเรียกว่า TCP/IP และสุรทิศัย โสควสิน (2547) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า อินเทอร์เน็ตประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นเครือข่ายเชื่อมคอมพิวเตอร์เข้าด้วยกัน และส่วนข้อมูลที่คอมพิวเตอร์แต่ละเครื่องเก็บรวบรวมไว้ พร้อมกับมีความสามารถที่ช่วยให้เราค้นหาข้อมูลได้ในเวลาอันสั้น อินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งที่ปฏิวัติความเป็นอยู่ของมนุษยชาติ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ ช่วยให้มีอิสระในการเรียนรู้และการทำงานมากขึ้น

ประวัติความเป็นมา

อินเทอร์เน็ตพัฒนาโดยกระทรวงกลาโหมสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 1969 เพื่อสนับสนุนงานวิจัยด้านการทหาร โดยใช้ชื่อว่า Advanced Research Projects Agency Network (ARPANET) ใช้คอมพิวเตอร์เชื่อมโยงกันแค่ 4 เครื่อง โดยมีโฮสต์หลักเป็นมินิคอมพิวเตอร์รุ่น 316 ของฮันนีเวลล์ คอมพิวเตอร์ที่เชื่อมโยงเข้าหากันเป็นเครื่องที่ใช้ระบบปฏิบัติการที่ไม่เหมือนกันและตั้งอยู่ในที่ต่าง ๆ กัน 4 แห่ง คือ 1) มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ที่ลอสแอนเจลิส ใช้เครื่อง Scientific Data Systems Sigma 7 (SDS Sigma 7) ภายใต้ระบบปฏิบัติการ SEX (Sigma Executive) 2) สถาบันวิจัยสแตนฟอร์ด ใช้เครื่อง SDS 940 และระบบปฏิบัติการ Genie 3) มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียที่ ซานตา บาร์บารา มีเครื่อง IBM 360/75 ภายใต้ระบบปฏิบัติการ OS/MVT และ 4) มหาวิทยาลัยยูทาห์ ใช้เครื่อง Digital Equipment Corporation (DEC PDP-10) ภายใต้ระบบปฏิบัติการ Tenex เครือข่ายทดลองประสบความสำเร็จอย่างมาก ดังนั้นในปี ค.ศ. 1975 หรือ พ.ศ. 2518 จึงได้เปลี่ยนจากเครือข่ายทดลอง เป็นเครือข่ายที่ใช้งานจริง โพรโทคอลที่ใช้ในตอนนั้นชื่อ Defense Advanced Research Projects Agency (DARPA) เมื่อหน่วยงาน

ราชการอื่น ๆ เห็นว่าเป็นประโยชน์จึงเข้าร่วมในภายหลัง ทำให้อีก 4 ปีถัดมามีคอมพิวเตอร์ในเครือข่ายเป็นจำนวนมาก แต่เนื่องจากเป็นช่วงสงครามเย็นสหรัฐกลัวว่าถ้าศูนย์คอมพิวเตอร์ในรัฐหนึ่งรัฐใดถูกโจมตีด้วยระเบิดนิวเคลียร์ จะทำให้เครือข่ายเป็นอัมพาตไป จึงต้องคิดค้นสร้างโปรโตคอลใหม่ ที่มีประสิทธิภาพมากกว่า DARPA และในปี ค.ศ. 1983 หรือ พ.ศ. 2526 DARPA ตัดสินใจ นำ TCP/IP มาใช้กับคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องในระบบ ทำให้เป็นมาตรฐานของวิธีการติดต่อในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจนกระทั่งปัจจุบัน จึงสังเกตได้ว่าในเครื่องคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องที่จะต่ออินเทอร์เน็ตได้จะต้องเพิ่ม TCP/IP ลงไปเสมอ เพราะ TCP/IP คือข้อกำหนดที่ทำให้คอมพิวเตอร์ทั่วโลก ทุกระบบสามารถสื่อสารกันได้อย่างถูกต้อง TCP/IP ที่ใช้กันอยู่ทุกวันนี้ และในปี ค.ศ. 1986 (พ.ศ. 2529) ได้มีการกำหนดชื่อโดเมน (Domain Name System) มีขึ้น เพื่อสร้างฐานข้อมูลแบบกระจาย (Distribution database) อยู่ในแต่ละเครือข่าย และให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (ISP-Internet Service Provider) ซึ่งเป็นบริษัทหรือหน่วยงานที่ดัดแปลงมาเพื่อให้บริการติดต่อเชื่อมโยงกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ช่วยจัดทำฐานข้อมูลของตนเอง จึงไม่จำเป็นต้องมีฐานข้อมูลแบบรวมศูนย์เหมือนแต่ก่อน ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (ISP) ในเมืองไทย เช่น Loxinfo, KSC และ Internet Thailand เป็นต้น นี้ (วิทยาลัยโยนก, 2544)

อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย

อินเทอร์เน็ตประเทศไทยมีพัฒนาการจากเครือข่ายมหาวิทยาลัย ภายใต้ชื่อ เครือข่ายไทยสาร (THAISARN: The Thai Social Scientific Academic and Research Network) โดยการดำเนินการของศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (National Electronics and Computer Technology Center - NECTEC) เครือข่ายไทยสาร ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบไปด้วย สถาบันการศึกษาและหน่วยงานราชการได้ต่อเชื่อมเข้าสู่อินเทอร์เน็ตอย่างสมบูรณ์ ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2535 จุดแรกของการเชื่อมโยงได้แก่เครื่อง chulkn.chula.ac.th ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และในปีถัดมาได้เชื่อมเครื่อง nwg.nectec.or.th ของเนคเทคเป็นจุดที่สอง คอมพิวเตอร์อื่นภายในไทยสาร สามารถติดต่อกับเครือข่ายต่างประเทศได้ โดยใช้ช่องทางใด ช่องทางหนึ่ง หรืออาจใช้ได้ทั้ง 2 ช่องทาง (สุรทิตย์ โชควสิน, 2547)

การเชื่อมต่อสู่อินเทอร์เน็ตของประเทศไทยมีจุดกำเนิดมาจากเครือข่ายคอมพิวเตอร์ระหว่างมหาวิทยาลัย หรือที่เรียกว่า อินเทอร์เน็ตแคมปัสเน็ตเวิร์ค (Inter-campus Network) เครือข่ายดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจาก NECTEC ตั้งแต่ พ.ศ. 2532 โดยขั้นแรกมีจุดประสงค์เพื่อเชื่อมโยงระบบคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานต่าง ๆ เข้าด้วยกันคือ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและ

สิ่งแวดล้อม กับเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในระยะแรกเป็นการเชื่อมโยงคอมพิวเตอร์ของ 4 หน่วยงาน คือ

1. กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม (MOSTE)
2. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (CU)
3. สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (AIT)
4. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (KMITL)

กิจกรรมในช่วงแรกคือ โครงการสารสนเทศ ห้องสมุด 13 มหาวิทยาลัย และบริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) และเครือข่ายได้ขยายตัวอย่างกว้างขวางจนมีการให้บริการอินเทอร์เน็ตเชิงพาณิชย์แห่งแรก โดยมหาวิทยาลัยอัญมณีสัมชัญได้ตั้งบริษัท KSC ขึ้น โดยศาสตราจารย์ ดร.ศรีศักดิ์ จามรมาน เป็นผู้ริเริ่ม และได้มีการให้บริการจากภาครัฐในเวลาใกล้เคียงกัน โดยศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) (สุรทิศย์ โชควิน, 2547)

บริการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย

บุคคลทั่วไปสามารถขอเชื่อมต่อเข้าสู่อินเทอร์เน็ตได้ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เชื่อมต่อผ่านทางสายโทรศัพท์ผ่านอุปกรณ์แปลงสัญญาณคอมพิวเตอร์ (หรือดิจิตอล) ให้เป็นสัญญาณเสียง (แบบอนาล็อก) ที่ส่งผ่านสายสื่อสารประเภทสายโทรศัพท์ที่มีใช้ทั่วไปได้ เรียกว่าโมเด็ม (Modem) ซึ่งการเชื่อมต่อแบบนี้เรียกว่า การเชื่อมต่อแบบ Dial-up (การนำสายโทรศัพท์ปกติมารับส่งข่าวสาร ซึ่งจะต้องมีการหมุนเลขโทรศัพท์ปลายทางเสียก่อน จึงจะเริ่มได้รับส่งข้อมูลได้) โดยผู้ใช้ต้องสมัครเป็นสมาชิกของผู้ให้บริการการเชื่อมต่อเข้าระบบอินเทอร์เน็ต (Internet Service Provider) หรือ ที่เรียกกันสั้น ๆ ว่า ไอเอสพี (ISP) ซึ่ง ISP นี้จะเป็นองค์กร ๆ หนึ่งที่ได้ทำการติดตั้งและดูแลเครื่องให้บริการ (server) ที่ต่อตรงเข้ากับระบบอินเทอร์เน็ต ที่อนุญาตให้ผู้ที่สมัครเป็นสมาชิกขององค์กรนำระบบของตนเข้ามาเชื่อมต่อได้ ISP จึงเปรียบเสมือนช่องทางผ่านเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งหลังจากที่เราเชื่อมต่อเข้ากับอินเทอร์เน็ตได้แล้ว เราก็จะสามารถไปยังที่ใด ๆ ก็ได้ในระบบ (เรมิกา อาวัณชนา, 2547)

ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เปรียบเสมือนสังคมขนาดใหญ่ที่มีผู้เข้ามาใช้ร่วมกันมากมาย ในระบบจึงมีการจัดเตรียมบริการต่าง ๆ ไว้ให้ เพื่อให้ผู้ใช้เข้ามาใช้งานต่าง ๆ ที่ต้องการได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว (จิราพร งามสมบัติ, 2547) บริการที่มีอยู่ในอินเทอร์เน็ต จะแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ที่สำคัญดังนี้

1. บริการสื่อประสม (multimedia) ที่ใช้คอมพิวเตอร์แสดงได้ทั้งข้อความ ภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว เสียง และสัญญาณวิดีโอ ได้พร้อมกันที่ชื่อว่า World Wide Web (WWW) เป็นการเข้าสู่ระบบข้อมูลอย่างหนึ่งที่กำลังเป็นที่ฮิตสุดบนอินเทอร์เน็ต ข้อมูลนี้จะอยู่ในรูปสื่อประสมที่สามารถโต้ตอบกับผู้ใช้ หรือ Interactive Multimedia ได้ อีกทั้งข้อมูลเหล่านี้ยังมีคำสำคัญหรือรูปภาพในข้อมูลนั้นที่จะช่วยให้สามารถเข้าสู่รายละเอียดที่ลึกและกว้างขวางยิ่งขึ้น คำสำคัญดังกล่าวจะเป็นคำที่เป็นตัวหนาหรือขีดเส้นใต้ เรียกว่า Hypertext เพียงแต่ผู้ใช้เลือกกดที่คำที่เป็นตัวหนาหรือขีดเส้นใต้นั้น ๆ ก็สามารถเข้าสู่ข้อมูลเพิ่มเติมได้ (ข้อมูลเหล่านี้จะมีผู้สร้างขึ้นมาและเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ ทั่วโลก) โดยมีรูปแบบการระบุตำแหน่งทรัพยากรต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ต ที่เรียกว่า Uniform Resource Locator (URL) ซึ่ง Resource ในที่นี้หมายถึงไฟล์หรือเอกสารต่าง ๆ โดย URL แบ่งได้เป็น 3 ส่วนย่อย ๆ ดังนี้

1.1 Protocol สำหรับระบุถึงโปรโตคอลที่ใช้ในการสื่อสารของเว็บไซต์

1.2 Domain Name ชื่อของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เก็บไฟล์

1.3 File Locate ส่วนนี้สำหรับระบุตำแหน่งของไฟล์ที่อยู่ในเว็บไซต์แบ่งได้เป็น

2 ส่วนคือ Path ระบุถึง Directory ที่เก็บไฟล์ที่ใช้ในเว็บไซต์ และ File Name ชื่อของไฟล์ที่อ้างถึง ซึ่งถ้าเราหาข้อมูลเราต้องทราบที่อยู่ของ homepage หรือ URL ก่อน ตัวอย่างที่อยู่ของ Homepage ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้คือ <http://www.mju.ac.th> ส่วน โปรแกรมที่ช่วยให้เข้าสู่ข้อมูลที่อยู่บน WWW ได้ คือ Netscape และ Microsoft Explorer เป็นต้น

2. บริการรับ-ส่งข่าวสาร ด้วย E-mail เป็นบริการที่นิยมใช้มาก โดยส่งจดหมายทางคอมพิวเตอร์ถึงผู้ที่มีบัญชีอินเทอร์เน็ตด้วยกันไม่ว่าจะอยู่ใกล้หรือไกลคนละซีกโลก จดหมายก็จะไปถึงอย่างสะดวกรวดเร็วและง่ายดาย โปรแกรมที่ใช้ในการรับ-ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์นั้นมีหลายโปรแกรมด้วยกันเช่น Eudora, Pine, Netscape Mail, Microsoft Explorer และอื่น ๆ อีกมากมาย แต่ในปัจจุบันการส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์จะนิยมส่งผ่านทางเว็บไซต์ที่ให้บริการ Free Mail เช่น www.hotmail.com, www.yahoo.com, www.thaimail.com เป็นต้น

3. บริการส่งผ่านไฟล์ข้อมูล ด้วย File Transfer Protocol (FTP) เป็นโปรโตคอลหนึ่งในชุด TCP/IP ที่ทำหน้าที่ทำสำเนาเพิ่มข้อมูลจากคอมพิวเตอร์เครื่องหนึ่ง ไปยังอีกเครื่องหนึ่งผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และชื่อ FTP เป็นชื่อโปรแกรมที่ใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตจะเรียกใช้เมื่อต้องการจะสำเนาเพิ่มข้อมูล หนังสือ เอกสาร วิจัย หรือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์จากแหล่งต่าง ๆ มายังคอมพิวเตอร์ที่เราใช้งานอยู่ โปรแกรมที่จะช่วยในการโอนย้ายข้อมูลก็เช่น Netscape Telnet WS-FTP เป็นต้น

4. บริการประกาศข่าวสาร ด้วย UseNet -Usenet เป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนข่าวสาร การสนทนา การออกความเห็นซึ่งประกอบด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ทั่วโลกกว่า 10,000 เครื่องที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์พักข่าวและศูนย์กระจายข่าวระบบ USENET ทำหน้าที่กระจายข้อความ 1 ชุดไปยังผู้อ่านนับแสนคนโดยไม่จำเป็นต้องส่งเป็น E-mail นับแสนฉบับไปยังทุก ๆ คน การกระจายเพียงส่งข้อมูลไปยังศูนย์ข่าวแต่ละแห่ง แห่งละ 1 ฉบับ จากนั้นสมาชิกในศูนย์ข่าวนั้นก็มาอ่าน และสามารถเขียนข้อความกระจายกลับเข้าสู่ USENET ได้ โปรแกรมที่ช่วยให้ใช้บริการนี้ เช่น โปรแกรม Netscape News ที่อยู่ใน โปรแกรม Netscape Navigator Gold 3 ที่ใช้ในการท่องโลก World Wide Web เพื่อดูข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ต เมื่อเปิดโปรแกรมดังกล่าวรายชื่อของกลุ่มสนทนาจะปรากฏขึ้นให้เลือกอ่านตามที่ต้องการ

5. บริการติดต่อสื่อสารระหว่างเครื่อง ด้วยโปรแกรม Telnet เป็นบริการที่ช่วยให้เราสามารถเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์อื่นเสมือนหนึ่งไปนั่งใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ของที่นั่น โปรแกรมที่ช่วยให้ใช้บริการนี้ได้คือโปรแกรม NCSA Telnet เมื่อเปิดโปรแกรมแล้วให้พิมพ์คำสั่ง Telnet แล้วให้พิมพ์ที่อยู่ของแหล่งข้อมูลนั้นก็จะสามารถเข้าสู่ระบบข้อมูลนั้น ๆ ได้เสมือนไปนั่งอยู่หน้าจอคอมพิวเตอร์ของเครื่อง ๆ นั้นเลยทีเดียว

ความจำเป็นของการใช้ระบบสารสนเทศ

ปัจจุบันการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารหรือที่เรียกว่าสารสนเทศจากแหล่งต่าง ๆ นิยมเลือกใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อในการเผยแพร่ เนื่องจากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถสื่อสารได้ทั้งในรูปของภาพ ข้อความ เสียง รวมถึงสื่อประสมชนิดต่าง ๆ ซึ่งก็คือผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถเลือกรับสารที่ตนต้องการได้ (แม้นมาส ชวลิต, 2536: 16-17) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการใช้ระบบสารสนเทศซึ่งส่วนหนึ่งได้มีการจัดทำและเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ตไว้ดังนี้

1. ความจำเป็นสำหรับการศึกษาเพื่อการพัฒนาทั้งในส่วนตนและสังคม การที่บุคคลจะสามารถต่อสู้และใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและสังคมได้นั้น จำเป็นต้องมีความรู้ มีสติปัญญา มีคุณธรรม ซึ่งทั้งหมดอาจเกิดขึ้นการพื้นฐานการศึกษา การเรียนรู้ จากประสบการณ์ซึ่งจะพัฒนาขึ้นไปตามระดับอายุ ดังนั้นบุคคลจึงจำเป็นต้องเพิ่มพูนความรู้ใหม่ ๆ ให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา สารสนเทศจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นตลอดไป

2. ความจำเป็นสำหรับการตัดสินใจ บุคคลต้องตัดสินใจในการที่จะกระทำหรือไม่กระทำในสิ่งต่าง ๆ ทุกวัน ซึ่งจำเป็นต้องใช้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้ต่าง ๆ เป็นเครื่องประกอบที่สำคัญเพื่อป้องกันการผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้

3. ความจำเป็นสำหรับการค้นคว้าวิจัย นักวิจัยต้องใช้สารสนเทศหลายรูปแบบเพื่อการค้นคว้าวิจัยให้รู้เรื่องหนึ่งเรื่องใดอย่างถ่องแท้ ไม่ว่าจะเป็นเอกสารตำราวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสถิติตัวเลข ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ ได้รวบรวมไว้ เป็นต้น

4. ความจำเป็นสำหรับการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตส่วนตัวและการทำงาน การแสวงหาข้อมูลใหม่ เทคนิคใหม่ ความรู้ใหม่ หรือเพิ่มพูนความรู้ใหม่ในเรื่องที่ยังบกพร่องอยู่ ซึ่งจะช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาหรือช่วยป้องกันการเกิดปัญหาในชีวิตส่วนตัวและหน้าที่การงานได้

5. ความจำเป็นสำหรับการปรับปรุงประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานหรือการบริหารงานให้ได้ดังวัตถุประสงค์ ทั้งนี้เพราะการใช้สารสนเทศเกี่ยวกับเทคนิคใหม่ ๆ ในการผลิตความรู้ทางด้านการบริหารและการจัดการด้านการเงิน บุคลากร อุปกรณ์เหล่านี้จำเป็นอย่างยิ่งในการปรับปรุงองค์กร

ศรีศักดิ์ จามรมาน และคณะ (2545: 2) ยังได้กล่าวไว้ว่า การขยายตัวอย่างรวดเร็วของอินเทอร์เน็ตและประโยชน์อย่างมหาศาลของบริการต่าง ๆ ที่มีอยู่ทำให้อินเทอร์เน็ตมีความสำคัญอย่างยิ่งในการปฏิวัติสังคมในยุคของข้อมูลข่าวสารในอนาคตผู้ที่ใช้คอมพิวเตอร์ไม่เป็นและไม่ได้เชื่อมต่อเข้ากับระบบอินเทอร์เน็ต จะเปรียบเสมือนกับคนที่อ่านหนังสือไม่ออกหรือโศกเดี่ยวจากข้อมูลข่าวสาร และการติดต่อสื่อสารติดต่อกับผู้อื่นไม่ทันต่อเหตุการณ์ เราสามารถคาดหมายได้ว่าการขยายตัวของข้อมูลอินเทอร์เน็ตจะยังคงเพิ่มอย่างทวีคูณ เพราะในขณะนี้ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นเท่านั้น อย่างน้อยผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 1 พันล้านคนทั่วโลกจะเชื่อมต่อเข้ากับระบบเครือข่ายของอินเทอร์เน็ตภายในปี พ.ศ. 2543 หรือภายในปี ค.ศ. 2000

อินเทอร์เน็ตเป็นโครงข่ายคอมพิวเตอร์ ที่เชื่อมโยงข้อมูลทั่วโลกเข้าหากัน สามารถใช้ติดต่อเผยแพร่ข้อมูลไปทุกหนแห่ง โดยอินเทอร์เน็ตดาบจะมีประมาณ 7,000 ดาบล ใน 76 จังหวัดทั่วประเทศ ซึ่งแนวทางของโครงการตั้งอยู่บนหลักการคิดที่ว่า “ความหลากหลายคือพลัง” กล่าวคือในชนบทไทยนั้นประกอบ ด้วยภูมิปัญญาที่หลากหลาย แต่ที่ผ่านมายังกระจุกกระจาย จึงต้องหาทางจัดทำโครงข่ายเพื่อรวมเอาความหลากหลายนั้น ให้มาเป็นหนึ่งเดียว แต่เต็มไปด้วยความหลากหลายทางปัญญา และอินเทอร์เน็ตเป็นเพียงเครื่องมืออย่างหนึ่ง ที่จะถ่ายทอดความรู้ เช่นเดียวกับระบบสารสนเทศอื่น ไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรศัพท์ หรือสื่อ สิ่งพิมพ์

ทฤษฎีพฤติกรรมการเรียนรู้ การตัดสินใจและความต้องการใช้ประโยชน์

ปัจจัยที่จะทำให้ โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลเกิดประโยชน์สูงสุดได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเข้าใจถึงพฤติกรรมการเรียนรู้ การตัดสินใจ และความต้องการของประชากรในชุมชน เพื่อให้เกิดความชัดเจนผู้วิจัยได้ทำค้นคว้าทฤษฎีและงานวิจัยสำหรับอธิบายพฤติกรรมของชุมชนไว้ดังนี้

ทฤษฎีพฤติกรรม

พฤติกรรม คือ การแสดงออกที่สามารถมองเห็นได้ มีความหมายครอบคลุมทั้งการกระทำ และความรู้สึคนึกคิด ซึ่งมีสาเหตุทั้งสถานการณ์ภายนอกที่เป็นสิ่งกระตุ้นภายนอกและปัจจัยภายในตัวบุคคลที่เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม

Lewin (1976, อ้างใน บุญสม วราเอกศิริ, 2535: 84) ได้กำหนดทฤษฎีแห่งพฤติกรรม ซึ่งเป็นที่รู้จัก และยอมรับกันอย่างกว้างขวางโดยได้ให้ความสำคัญแก่ปัจจัย 2 ด้าน คือ ด้านลักษณะต่าง ๆ ภายในตัวบุคคล และด้านสิ่งแวดล้อมในกรอบของบุคคลที่เป็น สาเหตุแห่งพฤติกรรมว่า “พฤติกรรมของบุคคลเป็นผลของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมของเขา” มีสมการดังนี้

$$B = f(P, E)$$

เมื่อ

B = Behavior (พฤติกรรม)

P = Person (บุคคล)

E = Environment (สิ่งแวดล้อม)

Levitt (1973, อ้างในพิบูล ทิปะปาล, 2534: 172) ได้กล่าวว่า ก่อนที่มนุษย์จะแสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดออกมา มักจะมีมูลเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเสียก่อน ซึ่งมูลเหตุดังกล่าวอาจจะเรียกว่า “กระบวนการของพฤติกรรม” (process of behavior) และกระบวนการของพฤติกรรมของมนุษย์มีลักษณะคล้ายกัน 3 ประการ ดังนี้คือ

1. พฤติกรรมจะเกิดขึ้นได้ ต้องมีสาเหตุทำให้เกิด (behavior is caused) ซึ่งหมายความว่าคนที่คนเราจะแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมานั้นจะต้องมีสาเหตุทำให้เกิดและสิ่งที่เป็นสาเหตุก็คือความต้องการที่เกิดในตัวเองนั่นเอง

2. พฤติกรรมที่เกิดขึ้นได้ต้องมีแรงกระตุ้น (behavior is motivated) นั่นคือ เมื่อคนเรามีความต้องการเกิดขึ้นแล้ว คนเราก็ปรารถนาที่จะบรรลุถึงความต้องการนั้นจนกลายเป็นแรงกระตุ้นหรือแรงจูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการที่เกิดขึ้นนั้น

พฤติกรรมที่เกิดขึ้น ย่อมมุ่งไปสู่เป้าหมาย (behavior is goal-directed) หมายความว่า การที่คนเราแสดงพฤติกรรมอะไรออกมา นั้น มิได้กระทำไปอย่างเลื่อนลอย โดยปราศจากจุดมุ่งหมายหรือวิธีทิศทาง ตรงกันข้ามกลับมุ่งไปสู่จุดหมายที่แน่นอน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จแห่งความต้องการของตน

Skinner (1938 อ้างใน พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์, 2538: 409-412) รายงานว่า นักจิตวิทยาชาวเยอรมัน เชื่อว่า พฤติกรรมของมนุษย์และสัตว์ถูกกำหนดโดยผลการกระทำหรือผลกระทบ (consequences) เขาเชื่อว่า พฤติกรรมของมนุษย์สามารถปรับเปลี่ยนได้ โดยหลักเงื่อนไขและแรงบวก ตามแนวคิดของสกินเนอร์ พฤติกรรมทุกอย่างจะประกอบไปด้วย 3 ประการ คือ

1. สิ่งเร้า หมายถึง สถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมที่ประสบ
2. การตอบสนอง หมายถึง ปฏิกริยาต่อสิ่งเร้า หรือพฤติกรรม
3. สิ่งเสริมแรง หมายถึง ผลของการกระทำหรือรางวัล

จากแนวคิดพฤติกรรมโดยหลักเงื่อนไขการเสริมแรงบวกของสกินเนอร์ ได้พัฒนาเป็นทฤษฎีการจูงใจ ที่เรียกว่า ทฤษฎีการเสริมแรง (reinforcement theory) โดยแนวคิดทั่ว ๆ ไปของทฤษฎีนี้ คือ พฤติกรรมที่ได้รับการเสริมแรงจะเกิดขึ้นซ้ำ ๆ ทฤษฎีนี้จะอยู่บนพื้นฐาน 3 ประการคือ

ประการที่ 1 มีความเชื่อว่าบุคคลใดบุคคลหนึ่ง จะมีลักษณะที่ไม่มีปฏิกิริยาอะไรเลย และพยายามปรับความสัมพันธ์ระหว่างแรงผลักดันที่เกิดขึ้นกับเขาและผลผลิตของเขา

ประการที่ 2 ทฤษฎีนี้ยังไม่เห็นด้วยกับการอธิบายพฤติกรรมในลักษณะที่ว่า พฤติกรรมจะอยู่บนพื้นฐานของความต้องการ หรือเป้าหมายของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เพราะว่าเชื่อว่าความต้องการดังกล่าวนั้นไม่อาจจะสังเกตได้ และยากแก่การวัด จุติรวมความสนใจของทฤษฎีนี้จะอยู่ที่พฤติกรรมโดยตัวของตัวเองที่อาจจะสังเกตได้

ประการที่ 3 ทฤษฎีนี้ชี้ให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลในบุคคลหนึ่งค่อนข้างถาวร ที่เกิดมาจากพฤติกรรมที่ได้รับการเสริมแรงและประสบการณ์ การเสริมแรงที่เป็นไปอย่างเหมาะสมนั้น น่าจะเป็นการแสดงออกของพฤติกรรมที่สูงขึ้น และความน่าจะเป็นของการแสดงออกที่ไม่ต้องการที่ลดลง

ในทฤษฎีนี้เมื่อพิจารณาจะเห็นว่า ผลที่จะติดตามมา หรือผลที่เกิดขึ้นภายหลังพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ในอดีตมีผลต่อพฤติกรรมในอนาคตในลักษณะของกระบวนการเรียน

รู้ว่า พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะจะเกี่ยวข้องกับผลลัพธ์ที่ให้ความพอใจ และพฤติกรรมอื่นอย่างใดอย่างหนึ่งเฉพาะจะเกี่ยวข้องกับผลลัพธ์ที่ทำให้เกิดความไม่พอใจ โดยทั่ว ๆ ไปคนจะชอบผลลัพธ์ทำให้คนพอใจมากกว่า ดังนั้นพวกเขาจะกระทำหรือมีพฤติกรรมแบบเดียวกันซ้ำ ๆ กับที่พวกเขาเรียนรู้ จะก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ทำให้เกิดความพอใจ

แนวคิดการรับรู้และการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรม

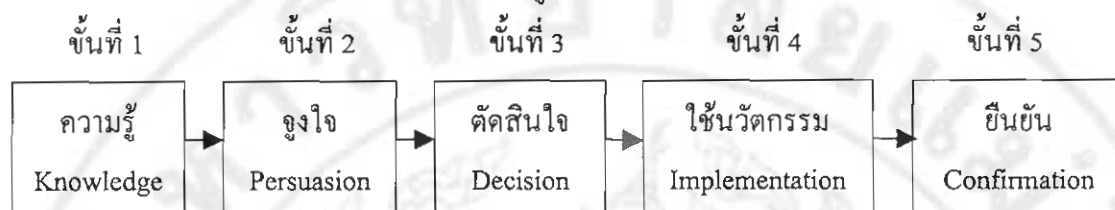
บุญสม วราเอกศิริ (2539: 129) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมว่า หมายถึง สิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ อาจจะเป็นความรู้ แนวความคิด ประดิษฐ์กรรม การกระทำ ฯลฯ ที่ใหม่ หรือเห็นว่าเป็นสิ่งใหม่สำหรับบุคคลหนึ่ง หรือสำหรับกลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่งความรู้และแนวความคิดในเรื่องหนึ่ง ๆ อาจจะเป็นนวัตกรรมสำหรับผู้ที่ยังไม่รู้มาก่อน แต่จะไม่เป็นนวัตกรรมสำหรับผู้ที่เคยรู้มาก่อนแล้ว นวัตกรรมจึงไม่ใช่ของใหม่สำหรับบุคคลเสมอไป และการยอมรับเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเกษตรกรภายหลัง จากการที่ได้เรียนรู้แนวความคิด ความรู้ความชำนาญ และประสบการณ์ใหม่แล้วได้ยึดถือปฏิบัติตามการเผยแพร่แนวความคิดใหม่ ความรู้เดิมหรือสิ่งที่เป็นประโยชน์เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เขาทำกันและยึดมั่นอยู่มักจะเป็นปัญหาย่อยบ้างหรือบางกลุ่มบางพวกต่อต้านไม่ยอมเปลี่ยนแปลง ดังนั้นถึงแม้ว่าสิ่งที่คิดว่าดีมีประโยชน์ที่นำไปส่งเสริมให้กับเกษตรกรก็ไม่ใช่ว่าจะยอมรับเสมอไป

ในอนาคตอันใกล้สังคมไทยจะถูกชักนำเข้าสู่ “สังคมแห่งการเรียนรู้” รูปแบบใหม่ จากสังคมแบบถูกคิดที่ตามสมัยใหม่แทบไม่ทันไปสู่สังคมออนไลน์ที่ก้าวล้ำนำสมัยยิ่งกว่า ความเหลื่อมล้ำในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจะลดน้อยลง ความรู้ที่หลากหลาย และโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิตจะมีมากขึ้นตามความมุ่งหวังของรัฐบาล แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับว่าประชาชนจะสามารถปรับตัวเข้ากับกระแสการเปลี่ยนแปลงได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้และการตัดสินใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีนั้น Rogers (1971, อ้างใน วิทยา คำรงค์เกียรติศักดิ์, 2541: 87) ได้เสนอกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรม (innovation-decision process) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นรู้ เป็นขั้นที่บุคคลจะรับทราบเกี่ยวกับนวัตกรรมแล้วมีความเข้าใจบางอย่างเกี่ยวกับหน้าที่ในการทำงานของนวัตกรรม
2. ขั้นสนใจ เป็นขั้นที่บุคคลจะมีการสร้างทัศนคติหรือเจตคติที่ดีหรือไม่ดีต่อนวัตกรรมภายหลังการเรียนรู้แล้ว
3. ขั้นการตัดสินใจ เป็นขั้นที่บุคคลจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจที่จะยอมรับนวัตกรรม

4. ขั้นใช้นวัตกรรม เป็นขั้นที่บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตัดสินใจใช้นวัตกรรมหรือปฏิบัติตามคำแนะนำ สำหรับขั้นที่ 1-3 เป็นขบวนการทางสมอง แต่ในขั้นตอนที่ 4 เป็นขั้นที่เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เห็นชัดเจน และอาจมีการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง คิดค้นนวัตกรรมใหม่ (re-invention) ภายหลังที่ใช้นวัตกรรมไปแล้วก็ได้

5. ขั้นยืนยัน เป็นขั้นที่บุคคลจะแสวงหาแรงเสริมเพื่อบำรุงการใช้นวัตกรรมต่อไป หรืออาจเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจ หากพบข้อมูลที่แย้งกับนวัตกรรมที่ผ่านไปแล้ว



ภาพ 2 แบบจำลองกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรม

ที่มา: วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์ (2541: 87)

นอกจากนี้ Rogers and Shoemaker (1971, อ้างใน วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์, 2541: 118-122) กล่าวว่า ความสำเร็จของนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มีผลทำให้ผู้ยอมรับมีความเชื่อถือ อยากยอมรับ และได้กล่าวถึงลักษณะเทคโนโลยีที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้และยอมรับ ไว้ดังนี้

1. ประโยชน์เปรียบเทียบ (relative advantage) คือ การที่ผู้ยอมรับนวัตกรรมรู้สึกว่าการนวัตกรรมนั้นดีกว่า มีประโยชน์มากกว่าวิธีปฏิบัติเก่า ๆ ที่นวัตกรรมถูกนำมาใช้แทนประโยชน์เปรียบเทียบอาจวัดในแง่เศรษฐกิจ หรือแง่อื่น ๆ เช่น ความเชื่อถือของสังคม เกียรติยศ ความสะดวกในการปฏิบัติ

2. ความสอดคล้องเหมาะสมหรือความเข้ากันได้ (compatibility) คือ การที่ผู้ยอมรับนวัตกรรมรู้สึกว่าการนวัตกรรมนั้นสอดคล้องเข้ากันได้กับความเชื่อ ค่านิยมประสบการณ์ในอดีต ตลอดจนความต้องการของตน นวัตกรรมที่สอดคล้องกับสิ่งดังกล่าวจะได้รับการยอมรับ เพราะผู้ยอมรับรู้สึกว่ามันไม่จำเป็นต้องเสียภัยมาก

3. ความยุ่งยากซับซ้อน (complexity) คือ ระดับของความยากง่ายตามความรู้สึกของกลุ่มเป้าหมาย ในการที่จะเข้าใจ หรือที่จะนำนวัตกรรมไปใช้ แม้จะไม่มีปัจจัยเกี่ยวกับความยุ่งยากซับซ้อนของนวัตกรรมตามที่สมาชิกของระบบสังคมรู้สึก มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับอัตรา การยอมรับนวัตกรรมต่ำ

4. การนำไปทดลองได้ (trialability) คือ ระดับที่นวัตกรรมสามารถนำไปทดลองใช้นวัตกรรมใดที่สามารถแบ่งเป็นส่วน ๆ เพื่อนำไปทดลองใช้ทีละน้อยจะมีการยอมรับเร็วกว่า

นวัตกรรมซึ่งไม่สามารถเป็นส่วนได้ ทั้งนี้ เพราะนวัตกรรมที่สามารถแบ่งเพื่อนำไปทดลองได้ จะช่วยลดความรู้สึกเสี่ยงภัยในการยอมรับนวัตกรรมของกลุ่มเป้าหมายให้น้อยลง

5. การสังเกตเห็นผลได้ (observability) คือ ระดับที่ผลของนวัตกรรมสามารถที่สังเกตเห็นผลได้ ผลของนวัตกรรมบางชนิดสามารถสังเกตเห็นได้ง่าย และสามารถสื่อความหมายให้แก่กลุ่มเป้าหมายได้ง่าย แต่ผลของนวัตกรรมบางชนิดยากแก่การอธิบายให้แก่กลุ่มเป้าหมายเข้าใจ และไม่สามารถสังเกตเห็นผลของนวัตกรรมตามความรู้สึกของสมาชิกของระบบสังคม มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกกับอัตราการยอมรับนวัตกรรม

ทฤษฎีความต้องการตามลำดับความสำคัญ

แรงจูงใจ เป็นตัวจูงใจสำคัญที่จะทำให้บุคคลยอมเปลี่ยนแปลงกิจกรรมหรือพฤติกรรมที่เคยกระทำอยู่ได้ แรงจูงใจของมนุษย์จะพัฒนาไปตามลำดับขั้นความต้องการเบื้องต้น (basic needs) จะต้องได้รับการตอบสนองเสียก่อนจึงจะเกิดความต้องการอื่น ๆ ที่อยู่ในระดับสูงขึ้นไปได้ พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์ (2538, อ้างใน ธนะรัตน์ แสงรัตนชัยกุล, 2546: 22-23) กล่าวถึงทฤษฎีลำดับขั้นแรงจูงใจของ Maslow (Maslow's Hierarchy of Motivation) ใน 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ความต้องการที่ขาดแคลนและแรงจูงใจที่มุ่งสนองความต้องการเบื้องต้น ที่ยังบกพร่องอยู่ (deficiency needs and deficiency motivation)

1.1 ความต้องการทางสรีรวิทยา (physiological needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต เช่น ต้องการอาหาร น้ำดื่ม เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม และความต้องการทางเพศ มนุษย์ต้องต่อสู้ดิ้นรน เพื่อสนองความต้องการขั้นนี้ก่อนถึงจะมีความต้องการขั้นอื่นตามมา

1.2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (safety needs) เมื่อความต้องการทางสรีรวิทยาได้รับการตอบสนองแล้ว ก็มีความต้องการขั้นต่อไป คือ ความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต

1.3 ความต้องการความรักและต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (love and belonging needs) ความต้องการขั้นนี้เป็นลักษณะของความต้องการอยากมีเพื่อน มีคนรักใคร่ชอบพอ บุคคลที่มีความต้องการขั้นนี้จะทำพฤติกรรมเพื่อไปสู่เป้าหมาย เพื่อจะทำให้รู้จักว่าคน ไม่ได้อยู่คนเดียวโดดเดี่ยว อ้างว้าง หรือถูกทอดทิ้ง

1.4 ความต้องการมีเกียรติและศักดิ์ศรี (the esteem needs) ความต้องการ ขั้นนี้เป็นความต้องการของมนุษย์เกือบทุกคนในสังคม ลักษณะที่แสดงถึงความต้องการขั้นนี้ เช่น ต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากบุคคลอื่น ต้องการเกียรติยศชื่อเสียง หรือความภูมิใจเมื่อประสบความสำเร็จ

2. ความต้องการและแรงจูงใจที่จะพัฒนานตนเองไปสู่ระดับสูง (growth needs and growth motivation)

2.1 ความต้องการพัฒนาตัวเองไปสู่ระดับที่สมบูรณ์ที่สุด คือ ต้องการแสดงความเป็นจริงแห่งตน (self-actualization) เน้นถึงความต้องการเป็นตัวของตัวเอง ประสบความสำเร็จด้วยตัวเอง ต้องการพัฒนาศักยภาพของคนให้เต็มที่ ถือว่าเป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์

2.2 ความต้องการมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งใหม่ ๆ (cognitive needs) ถ้าความต้องการได้รับการขัดขวางจะทำให้บุคคลประสบความคับข้องใจ อาจมีอาการเบื่อหน่าย และรู้สึกท้อถอยในชีวิต

2.3 ความต้องการซาบซึ้งในสุนทรียะ (aesthetic needs) ความต้องการขั้นนี้จะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าความต้องการขั้นต้น ๆ ไม่ได้รับการตอบสนอง ความต้องการนี้จะเกิดขึ้นเฉพาะกับบุคคลบางคนเท่านั้น

แรงจูงใจขั้นที่มุ่งสนองความต้องการเบื้องต้น (deficiency needs of motivation) นั้นเป็นแรงจูงใจด้านลบ ทำให้บุคคลต้องต่อสู้ดิ้นรน เต็มไปด้วยความเครียด เพราะมัวแต่กังวลอยู่กับการสนองความต้องการที่เกี่ยวข้องกับ ความหิวกระหายและความปลอดภัย ไม่สามารถพัฒนาไปสู่ระดับแรงจูงใจสูงได้ แต่แรงจูงใจระดับสูงเป็นแรงจูงใจของผู้ที่สุขภาพจิตดี เมื่อบุคคลได้รับความต้องการในระดับที่พึงพอใจ พร้อมทั้งจะพัฒนาศักยภาพที่ตนมีอยู่ มีความพร้อมที่จะพัฒนาตัวเอง ขณะเดียวกันก็พร้อมที่จะอุทิศตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

นำชัย ทนุผล และ สุนิลา ทนุผล (2532: 19) ได้กล่าวไว้ว่า การผลักดันให้บุคคลเกิดความต้องการในชีวิตมากขึ้น ได้แก่ การมีโลกทัศน์ที่กว้างไกล คือ ได้รู้ ได้มีโอกาสดูเห็นในภาพที่ดีกว่า ควรจัดให้มีการทัศนศึกษาไปยังสถานที่อื่นที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเปรียบเทียบ อันจะนำมาซึ่งการเพิ่มความเพียรพยายามของตนเองในการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบมากขึ้น

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่ากลุ่มที่สามารถตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย และสังคมของสมาชิกภายในกลุ่มได้ตามลำดับขั้นตอนต่าง ๆ ตามความต้องการเบื้องต้นที่ยังบกพร่องอยู่ และความต้องการที่จะพัฒนานตนเองไปสู่ระดับสูงจะเป็นแรงจูงใจให้สมาชิกทุกคนภายในกลุ่มร่วมมือร่วมใจกันดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุความต้องการของตนเองและจะมีผลทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายได้

มยุรี ศรีมงคล (2541: 12) ได้กล่าวถึงทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า “เป็นลักษณะทางจิตวิทยาที่สำคัญมากในฐานะที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า โดยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งเสริมให้กิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่า

จะเป็นกิจกรรมด้านการทำงานหรือการศึกษา เพราะทำให้เกิดการแข่งขันมุ่งมั่นทำงานด้วยความหวังความสำเร็จ“ นักทฤษฎีที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ที่สำคัญ ๆ ได้แก่ Murray (1938, อ้างใน ทศนีย์ พรหมไพจิตร, 2540: 82) ได้สร้างทฤษฎีความต้องการโดยถือว่า ความต้องการเป็นพื้นฐานที่จะทำให้เกิดแรงขับหรือแรงจูงใจ ซึ่งเป็นผลให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมไปในทิศทางที่จะนำไปสู่เป้าหมาย และคิดค้นหาวิธีการที่จะวัดความต้องการประเภทต่าง ๆ ซึ่งจากแนวความคิดในเรื่องแรงจูงใจไฟส์ัมฤทธิ์ที่ มยุรี ศรีมงคล (2541: 12) กล่าวถึงจะเห็นว่าผู้ที่มีแรงจูงใจไฟส์ัมฤทธิ์สูง จะสามารถกระทำกิจกรรม ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการทำงานหรือการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ซึ่งผลจากแรงจูงใจจะทำให้บุคคลเกิดทัศนคติหรือเจตคติต่อแรงจูงใจดังกล่าวได้ทั้งทางบวกและทางลบ Newcomb (1957, อ้างใน วิรัตน์ หมกทอง, 2538: 9) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า ทัศนคติ คือ วิธีทางหรือความพร้อมในการเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับสิ่งหนึ่งสิ่งใด ทัศนคติมีคุณสมบัติ 3 ประการคือ

1. มีลักษณะสม่ำเสมอ (consistency) ไม่เปลี่ยนแปลงได้ง่าย
2. มีทิศทาง (direction) ที่แน่นอนต่อสิ่งแวดล้อมและเป้าหมายแต่ละอย่าง
3. มีความเข้มข้นมากน้อยสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม อาจมีขนาดไปในทางบวก ทางลบ หรือเป็นกลาง ๆ ทั้งนี้เพราะทัศนคติอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามการเปลี่ยนแปลงของค่านิยม

Goog (1978, อ้างใน กฤษณ์ กระแสเวส, 2537: 18) ได้นิยามความหมายไว้ว่า ทัศนคติ คือ ความพร้อมที่จะแสดงออกในทางใดทางหนึ่งคือ การสนับสนุนหรือต่อต้านสภาพการณ์บุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยประเภททัศนคติของบุคคล แบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. ทัศนคติเชิงบวก หรือที่ดี เป็นทัศนคติที่ชักนำให้บุคคลแสดงออกถึงความรู้สึกอารมณ์ จากสภาพจิตใจ ได้ตอบ ในด้านดีต่อบุคคลอื่น หรือเรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่ง รวมทั้งหน่วยงาน องค์กรอื่น ๆ
2. ทัศนคติเชิงลบ หรือไม่ดี คือ ทัศนคติที่สร้างความรู้สึกเป็นไปในทางเสื่อมเสีย ไม่ได้รับความเชื่อถือ หรือไม่ไว้วางใจ อาจมีความเคลือบแคลงระแวงสงสัย รวมทั้งความเกลียดชังต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เรื่องราวหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง หรือหน่วยงาน องค์กร และอื่น ๆ
3. ทัศนคติที่บุคคลไม่แสดงความคิดเห็น ในเรื่องราวหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่งต่อบุคคล หน่วยงาน สถาบัน องค์กร และอื่น ๆ โดยสิ้นเชิง

ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

Hovland (1957, อ้างใน วิรัตน์ หมกทอง, 2538: 14-15) ได้เสนอทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของนักวิชาการมหาวิทยาลัยเยล (The Yale Attitude Change Approach) ว่าทัศนคติ

ของคนเราจะได้รับอิทธิพลหรือถูกเปลี่ยนแปลงได้ โดยการเปลี่ยนแปลงความเชื่อ (beliefs) เดิมที่เรามีอยู่ ความเชื่อของคนเราจะเปลี่ยนได้ด้วยการได้รับข้อมูลใหม่ (persuasive communication) การทำโฆษณาชวนเชื่อเป็นวิธีการนำเสนอความเชื่อใหม่ ๆ โดยใช้เหตุผลสนับสนุนเป็นระบบอย่างค่อเนื่องกันจากจุดหนึ่งไปอีกจุดหนึ่ง จากเหตุผลเล็กน้อยไปสู่เหตุผลที่ใหญ่กว่าและจะทำให้ผู้รับฟังคล้อยตามจนเปลี่ยนแปลงความเชื่อไปในที่สุด ซึ่งกระบวนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของ Hovland มีอยู่ 4 ขั้นตอนด้วยกันคือ

1. Attention หมายถึง หลักการดึงความสนใจให้ผู้รับฟังเกิดความตั้งใจที่จะรับฟังข่าวสารนั้น
2. Comprehension หมายถึง การทำความเข้าใจข่าวสาร ว่าสามารถทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้มากน้อยเพียงใด
3. Acceptance หมายถึง การยอมรับข่าวสารนั้นมีเพียงใด
4. Retention หมายถึง เก็บจดจำข่าวสารนั้นว่าสนใจระดับใด

แนวคิดว่าด้วยการใช้ประโยชน์

ธนัญชัย คำจำ (2544: 12) กล่าวว่า การพัฒนาการเกษตรให้มีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องอาศัยการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารและวิธีการเกษตรที่เหมาะสมผ่านสื่อต่าง ๆ เผยแพร่สู่เกษตรกร เพื่อกระตุ้นให้เกษตรกรเกิดความกระตือรือร้น และสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้จริง (วรรณมณี เจริญการ, 2545: 18) ซึ่งสื่อมีลักษณะและคุณสมบัติตลอดจนการนำไปใช้แตกต่างกันไป จึงมีผู้พยายามจะใช้เหตุผลต่าง ๆ มาประกอบในการแบ่งแยกประเภทของสื่อออกเป็นหลายแบบ ตัวอย่างเช่น อาจจะมุ่งไปที่เทคนิคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัสดุที่ใช้ผลิตสื่อ เช่น ภาพถ่าย รูปภาพ หรือพิจารณาสื่อในแง่ตัวกลางที่เป็นทางผ่านหรือแสดงสารด้วยรูปแบบของสื่อที่แตกต่างกันไป เช่นผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (ธนัญชัย คำจำ, 2544: 19) เครือข่ายอินเทอร์เน็ต และสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมการเกษตรเป็นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารงาน และปฏิบัติงานในองค์กรโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับใช้สารข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งใช้ประสานงานราชการและหน่วยงานทุกระดับที่เกี่ยวข้อง (อำเภอ/จังหวัด/ภาค/กรม) โดยสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมการเกษตรได้มีการออกแบบ และใช้งานผ่านเครือข่ายระบบคอมพิวเตอร์ (เปล่ง ปาลี, 2541: 28) กล่าวว่า รูปแบบสารสนเทศที่นำเสนอมีผลโดยตรงต่อการนำข้อมูลข่าวสารไปใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง นฤมล ปราชญ์โยธิน (2536: 48) ได้กล่าวถึงโครงสร้างของระบบสารสนเทศประกอบด้วย

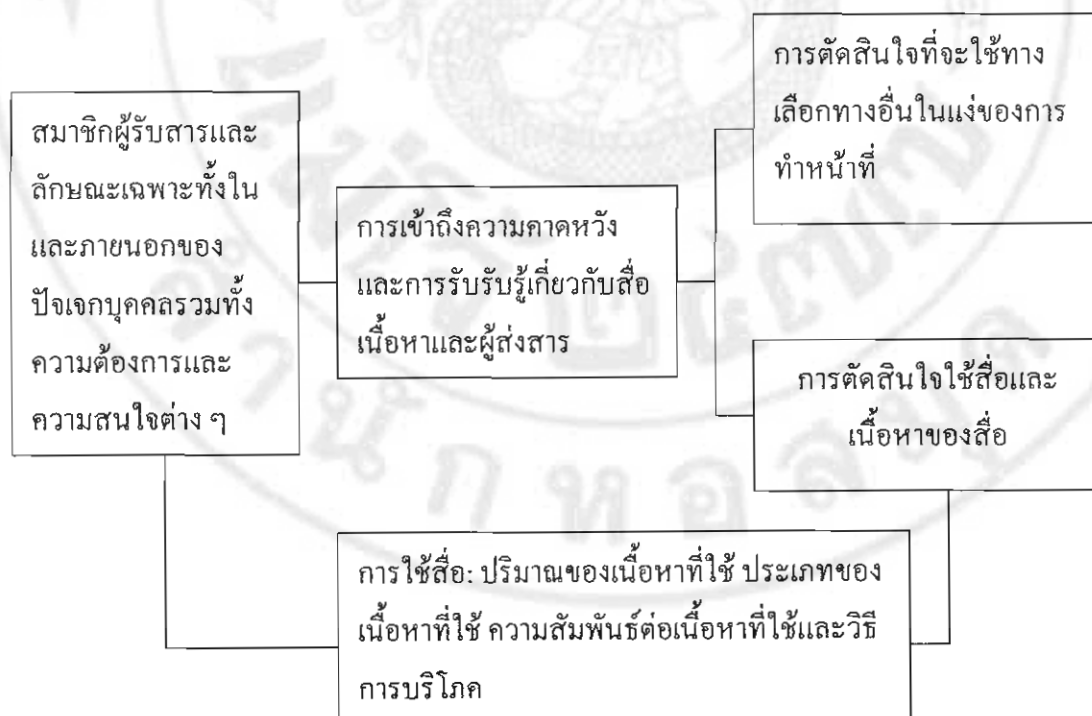
1. ตัวป้อน ซึ่งมี 2 ประเภทคือ ปัญหาหรือคำถามจากผู้ใช้ และข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ที่คัดสรร และจัดระเบียบไว้ในระบบ

2. กลไกเปรียบเทียบข้อมูลข่าวสารความรู้กับปัญหาของผู้ใช้เพื่อคัดสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาประเด็นนั้นออกไป และเลือกเอาสิ่งที่เข้าเรื่อง หรือตรงต่อการแก้ปัญหาไว้

3. ผลลัพธ์ คือ คำตอบเพื่อแก้ปัญหาซึ่งจะสนองความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด เพียงใด ขึ้นอยู่กับการจัดการแก้ปัญหา การจัดการเก็บข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และประสิทธิภาพของกลไกการเปรียบเทียบข้อมูลข่าวสาร ความรู้กับปัญหาของผู้ใช้

ลัดดา จิตตคุตตานนท์ (2541: 48) ได้ศึกษาและเสนอแนะแบบจำลองเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และการได้รับการตอบสนองโดยใช้เครื่องมือสำคัญ คือ ความรู้ว่าด้วยการใช้สื่อและต้นกำเนิดของการใช้ที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจและช่วยทำนายผลต่าง ๆ ของกระบวนการสื่อสารได้ การใช้ประโยชน์จากสื่อ อาจพิจารณาได้ในแง่ของปริมาณของเนื้อหาที่ถูกใช้ประเภทของ เนื้อหาที่ใช้ประโยชน์ ความสัมพันธ์ต่อสื่อที่ใช้ และวิธีการใช้สื่อนั้น ๆ

ในแบบจำลองการใช้ประโยชน์และการได้รับการตอบสนองการใช้สื่อ (ภาพ 3) ถูกกำหนดโดยความต้องการจำเป็นขั้นพื้นฐานของปัจเจกบุคคลเป็นสำคัญ ความต้องการจำเป็นขั้นพื้นฐานเป็นเพียงปัจจัยหนึ่งที่น่าไปสู่การใช้ประโยชน์



ภาพ 3 แบบจำลองความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และการได้รับการตอบสนองจากการใช้สื่อ

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เกศรา ชั่งชวลิต (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การแสวงหาข่าวสาร การรับรู้ประโยชน์ และความพึงพอใจในการสื่อสารผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่า 1) ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกัน มีการแสวงหาข่าวสารเกี่ยวกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ต่างกัน 2) การแสวงหาข่าวสารเกี่ยวกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ของ กลุ่มผู้ใช้ อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประโยชน์ ของการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ 3) การแสวงหาข่าวสารเกี่ยวกับระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ (E-learning) ของกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล มีความสัมพันธ์ กับความพึงพอใจในการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ 4) การรับรู้ประโยชน์มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการสื่อสารผ่านระบบ เครือข่าย อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้

จิราพร รอดพ่วง (2544: บทคัดย่อ) ศึกษาผลของการแจ้งให้ทราบล่วงหน้าและ สิ่งตอบแทนที่มีต่ออัตราการตอบกลับแบบสอบถาม ทางอินเทอร์เน็ต มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบอัตราการตอบกลับแบบสอบถาม ทางอินเทอร์เน็ตที่มีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้าต่างกัน ระหว่างการไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้า และการแจ้งให้ทราบล่วงหน้าด้วยการ์ดอิเล็กทรอนิกส์ (E-card) และการใช้สิ่งตอบแทน ต่างกัน คือ ระหว่างการไม่ให้สิ่งตอบแทนและการให้สิ่งตอบแทน ด้วยสื่อเตอร์ เครื่องมือ ที่ใช้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการขายบริการทางเพศของ นักศึกษา โดยการเก็บ ตัวอย่างจากผู้ให้บริการเว็บบอร์ดที่ได้แจ้งที่อยู่ของจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail address) ในกระหู้ต่าง ๆ ของเว็บไซต์พันธ์ทิพย์ จำนวน 372 คน การทดลอง ครั้งนี้ได้แบ่ง เป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 93 คน กลุ่มที่ 1 ไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้าและไม่ให้ สิ่งตอบแทน กลุ่มที่ 2 ไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้าและให้สิ่งตอบแทน กลุ่มที่ 3 แจ้งให้ ทราบล่วงหน้าและไม่ให้ สิ่งตอบแทน กลุ่มที่ 4 แจ้งให้ทราบล่วงหน้าและให้สิ่งตอบแทน โดยแบ่งระยะเวลาการตอบกลับเป็น 3 ระยะ คือ ภายใน 1 วัน 4 วัน และ 10 วัน พบว่า 1) อัตราการตอบกลับแบบสอบถามทาง อินเทอร์เน็ตของกลุ่มที่แจ้งให้ทราบล่วงหน้า และไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้า ในระยะเวลาการตอบกลับ ภายใน 1 วัน 4 วัน และ 10 วัน ไม่มีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) อัตราการตอบกลับแบบสอบถามทางอินเทอร์เน็ตของกลุ่มที่ให้สิ่งตอบแทนและ ไม่ให้สิ่งตอบ

แทนในระยะเวลาตอบกลับ ภายใน 1 วัน 4 วัน และ 10 วัน ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จำปี ทิมทอง (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการการใช้ อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เข้าร่วม โครงการเครือข่าย คอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย ผลการวิจัยพบว่าสภาพการใช้อินเทอร์เน็ตของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทยส่วนใหญ่ใช้บริการอินเทอร์เน็ตโดยการเชื่อมต่อโมเด็มผ่านสายโทรศัพท์ไปที่เนตเทค และใช้บริการอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอน โดยการใช้บริการค้นหาข้อมูลจากเวปไซด์เว็บ งบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการใช้ระบบอินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากสมาคมผู้ปกครอง ครูส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนการใช้ อินเทอร์เน็ตโดยการเข้ารับการฝึกอบรมและส่วนใหญ่มีนโยบายของโรงเรียนในการสนับสนุนการใช้ อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอน ปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตของครูส่วนใหญ่คือ การสื่อสารกับ ศูนย์บริการมีความเร็วต่ำ การใช้งานระบบอินเทอร์เน็ตมีความซับซ้อนมาก นโยบายสนับสนุนด้าน งบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตไม่ชัดเจน การใช้ประเภทบริการบนอินเทอร์เน็ต เพื่อการเรียนการสอนมีปัญหาในการใช้บริการขอใช้เครื่องระยะไกลมากที่สุด คือ ศูนย์บริการให้ บริการด้วยความเร็วต่ำ ครูส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ตเนื่องจากมีภาระหน้าที่ อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอนที่ต้องรับผิดชอบหลายด้าน ในด้านความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตของ ครู ส่วนใหญ่คือเพิ่มความเร็วในการสื่อสารกับศูนย์บริการ เพิ่มงบประมาณและการกำหนดนโยบาย ในการจัดหางบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการใช้ระบบอินเทอร์เน็ต การใช้บริการประเภทต่าง ๆ บน อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอนมีความต้องการใช้บริการประเภทค้นหาข้อมูลมากที่สุด คือ ข้อมูล ที่เป็นภาษาไทย และครูส่วนใหญ่มีความต้องการการจัดอบรมความรู้ด้านการนำอินเทอร์เน็ตไป ประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนมากที่สุด

สุพพตา ประยูรวงศ์ (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบศักยภาพของสื่อ อินเทอร์เน็ตและสื่อมวลชนในกระบวนการสื่อสาร เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า ของธนาคาร กรุงไทย จำกัด (มหาชน) พบว่า สื่อ ทั้ง 2 ประเภทมีศักยภาพที่โดดเด่นในการสร้างความสัมพันธ์อัน ดีต่อลูกค้าที่แตกต่างกัน ตามคุณลักษณะของสื่อแต่ละประเภท แต่อย่างไรก็ตามธนาคารกรุงไทยมี วิธีการใช้สื่อทั้ง 2 ประเภทร่วมกันโดยเลือกใช้ตามศักยภาพที่โดดเด่นของสื่อแต่ละชนิดในลักษณะ การทำงานของ สื่อแบบผสมผสานรวมกัน เพื่อก่อให้เกิดการสร้างความรู้สึกลึกและทัศนคติต่าง ๆ ในทางที่ ดี ของลูกค้าต่อธนาคาร ผลวิจัยเรื่องแนวโน้มการสื่อสารของสื่ออินเทอร์เน็ตและสื่อมวลชน เพื่อสร้าง ความสัมพันธ์กับลูกค้าของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ผู้วิจัยได้ผลสรุปว่าธนาคาร กรุงไทยอาศัยความก้าวหน้าของสื่อคอมพิวเตอร์ผนวกกับการพัฒนาศักยภาพการสื่อสารของ

สื่อมวลชนดั้งเดิมในลักษณะการใช้สื่อตามศักยภาพที่โดดเด่นของสื่อแต่ละประเภท กล่าวคือ หนาการใช้ศักยภาพที่มีอย่างโดดเด่นในสื่อหนึ่งเพื่อทดแทนสื่ออื่นที่ไม่มีความโดดเด่น ในศักยภาพนั้น หากสื่อทุกประเภทต่างก็มีความโดดเด่นในศักยภาพเหมือนกันหนาการใช้สื่อเพียงชนิดเดียวในการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า

ทิพย์วรรณ อรุณศรี (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การใช้อินเทอร์เน็ตของอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ที่เข้าร่วมโครงการ เครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย (shoolNet) พบว่า 1) สภาพและปัญหาการดำเนินงาน SchoolNet ในโรงเรียนส่วนใหญ่ พบว่า การบริหารโครงการอยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายวิชาการ งบประมาณได้รับจากค่าบำรุงการศึกษา มีบุคลากร ผู้รับผิดชอบ 2 คน มีเครื่องคอมพิวเตอร์เฉลี่ยโรงเรียนละ 29.20 เครื่อง และเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเฉลี่ยโรงเรียนละ 26.32 เครื่อง เปิดให้บริการ อินเทอร์เน็ตกับอาจารย์และนักเรียนตลอดทั้งวัน สถานที่ให้บริการคือ ห้องปฏิบัติการ คอมพิวเตอร์ อาจารย์สามารถใช้บริการอินเทอร์เน็ตได้อย่างอิสระ ส่วนนักเรียนต้องใช้ บริการสำหรับการเรียน ปัญหาในการดำเนินงานโครงการ คือ งบประมาณไม่เพียงพอ สัญญาณ การเชื่อมต่อหลุดง่าย และเครื่องคอมพิวเตอร์มีจำนวนน้อย 2) สภาพการใช้อินเทอร์เน็ตของอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่ พบว่า มีการใช้อินเทอร์เน็ต ในวันหยุดราชการ สถานที่ที่เข้าใช้มากที่สุด คือห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ วัตถุประสงค์ ในการใช้ส่วนใหญ่เพื่อการเรียนการสอน บริการที่ใช้ คือเวปไซด์ไวด์เว็บ อาจารย์ให้ ความรู้ และฝึกทักษะเรื่องอินเทอร์เน็ตแก่นักเรียนโดยการสาธิตวิธีใช้และสืบค้นสารสนเทศ ปัญหาและอุปสรรคของการใช้อินเทอร์เน็ต คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการไม่เพียงพอ มีประสิทธิภาพต่ำ และอาจารย์มีปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษ 3) ความต้องการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านการใช้อินเทอร์เน็ตของอาจารย์ผู้สอน ส่วนใหญ่พบว่า ต้องการพัฒนาความรู้ในการนำเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการเรียนการสอน และต้องการพัฒนาทักษะในการเขียนโฮมเพจ ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาความรู้ความสามารถ คือ ภาระงานในหน้าที่รับผิดชอบไม่เอื้ออำนวย ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย คือ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการจัดหางบประมาณ สำหรับจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์และการดำเนินงานด้านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในโรงเรียน อาจารย์ควรพัฒนาความรู้ความสามารถด้านการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอน ให้มากขึ้น สำหรับการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำอินเทอร์เน็ต มาใช้เพื่อการเรียนการสอน เพื่อหาแนวทางพัฒนาและปรับปรุงการให้บริการอินเทอร์เน็ต และการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนอย่างแท้จริง

มัทฐพล อรุณสวัสดิ์ (2539: บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพการให้บริการ ปัญหาการใช้บริการ และความต้องการในการใช้บริการของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตผ่านเครือข่ายจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย ภายใต้อโดเมนเน็ตเวิร์ก ผลการวิจัยพบว่าผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ของคณะซึ่งต่อตรงกับศูนย์บริการโดยผ่านระบบ Windows 95 ช่วงเวลาที่ให้บริการคือ 21.01-23.00 น. มากที่สุด โดยติดต่อเข้าศูนย์บริการ 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ และส่วนใหญ่ใช้เวลา 1-2 ชั่วโมงในการใช้บริการต่อ 1 ครั้ง ผู้ใช้บริการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด รองลงมาได้แก่การค้นหาข้อมูลและเพิ่มข้อมูล นอกจากนี้ยังพบว่าปัญหาในการใช้อินเทอร์เน็ตผ่านเครือข่ายจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ผู้ใช้บริการพบมากที่สุดคือ การสื่อสารมีความเร็วต่ำไม่สามารถจัดส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ได้ ศูนย์บริการให้บริการถ่ายโอนเพิ่มข้อมูลด้วยความเร็วต่ำ ศูนย์บริการ Telnet ชัดข้องทำให้ไม่สามารถเข้าใช้บริการได้ ใช้เวลานานในการค้นหาข้อมูลแบบ www และไม่พบกลุ่มข่าวที่ต้องการ ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ต้องการให้เพิ่มกลุ่มสายโทรศัพท์เพื่อติดต่อกับศูนย์บริการและเพิ่มความเร็วในการเชื่อมต่อในระดับมากที่สุด ต้องการใช้บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์และการค้นหาข้อมูลและเพิ่มข้อมูลในระดับมากที่สุด เพิ่มเนื้อที่ในการจัดเก็บจดหมายในพื้นที่ส่วนตัวของผู้ใช้บริการมากที่สุด เพิ่มจำนวนเพิ่มข้อมูล ขยายเวลาในการเก็บข้อมูล เพิ่มเนื้อที่ในการเก็บข้อมูล และเพิ่มความเร็วในการถ่ายโอนเพิ่มข้อมูลในระดับมากที่สุด เพิ่มช่องทางในการเชื่อมโยงและเพิ่มความเร็วในการติดต่อกับเครื่องคอมพิวเตอร์ปลายทางระยะไกลในระดับมากที่สุด เพิ่มความเร็วในการค้นหาข้อมูลและเพิ่มข้อมูล และเพิ่มจำนวนข้อมูลและเพิ่มข้อมูลให้กับศูนย์บริการที่เป็นสมาชิกในระดับมากที่สุด

พจนารถ ทองคำเจริญ (2539: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่าประเภทบริการในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่อาจารย์และนิสิตนักศึกษาใช้ประโยชน์ทางการศึกษาบ่อยที่สุดคือการสืบค้นข้อมูลแบบเวิร์ดไวด์เว็บ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ การถ่ายโอนเพิ่มข้อมูล และควบคุมเครื่องทางไกลตามลำดับ นโยบายในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการเรียนการสอนในระดับภาควิชาส่วนใหญ่มีนโยบายที่จะผลักดันให้คณะหรือสถาบันมีการขยายหรือปรับปรุงทางด้านอุปกรณ์พื้นฐานให้พร้อม โดยเฉพาะกลุ่มสายและความเร็วในการสื่อสารและมีการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาต่าง ๆ ให้ค้นหาทางอินเทอร์เน็ตด้วย ผู้บริหารระดับหัวหน้าภาควิชามีความเห็นด้วยอย่างมากกับแนวคิดในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการเรียนการสอนที่ว่าควรมีการวางแผนระยะยาวในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ ควรมีการปรับปรุงบุคลากรให้มีความรู้ มีประสิทธิภาพในการใช้อินเทอร์เน็ต ควรให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานในการใช้อินเทอร์เน็ตโดยสอดคล้องในการเรียนเรื่องของระบบคอมพิวเตอร์หรือระบบสารสนเทศ และควรจัดอุปกรณ์ให้เพียงพอในการให้บริการเพื่อกระตุ้นให้มีการใช้อย่างเต็มที่ เป็นการเพิ่มทักษะและความชำนาญในการใช้มากยิ่งขึ้น อาจารย์และนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการใช้บริการอินเทอร์เน็ตใน

การเรียนการสอนมากที่สุดในเรื่องการเพิ่มความเร็วในการสื่อสารกับศูนย์บริการ การเพิ่มงบประมาณในการจัดสภาพศูนย์บริการ ติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์บริการให้เพียงพอกับความต้องการ การเพิ่มความเร็วในการถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล และการขยายช่องกว้างสัญญาณให้สามารถทำงานได้คล่องตัวขึ้น ปัญหาการบริหารจัดการเกี่ยวกับการใช้อินเตอร์เน็ตในระดับภาควิชา ส่วนใหญ่คือเรื่องงบประมาณสนับสนุนมีไม่เพียงพอ ปัญหาการให้บริการอินเตอร์เน็ตในการเรียนการสอนของอาจารย์ที่พบมากคือ การสนับสนุนจากสถาบันยังมีไม่เพียงพอทั้งในส่วนของการจัดสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และบุคลากรที่จะให้คำแนะนำ และไม่มีการจัดฝึกอบรมการใช้หรือมีอย่างไม่ทั่วถึง ทำให้ผู้ใช้ส่วนใหญ่ขาดทักษะหรือแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม ปัญหาการให้บริการอินเตอร์เน็ตในการเรียนการสอนของนิสิตนักศึกษาที่พบมากที่สุดคือ ผู้เรียนบางคนยังไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนตัวทำให้ใช้งานไม่ได้เต็มที่และการสนับสนุนจากสถาบันยังมีไม่มากพอทั้งในส่วนของการจัดสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และบุคลากรที่จะให้คำแนะนำ

อดิศักดิ์ คัมภีระ (2540: บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในงานของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เพื่อสำรวจข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับไมโครคอมพิวเตอร์ ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรคอมพิวเตอร์เกี่ยวกับการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในงานของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และรวบรวมปัญหาความต้องการและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในงานของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด พบว่า ปัญหาความต้องการและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ที่สำคัญมีดังนี้ ปัญหาได้แก่ 1) บุคลากรคอมพิวเตอร์มีความรู้ไม่ชัดเจน เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์มีไม่เพียงพอต่อการใช้งาน 2) บุคลากรคอมพิวเตอร์มีน้อยและเปลี่ยนงานบ่อย ขาดโปรแกรมที่สอดคล้องกับลักษณะงาน ข้อเสนอแนะของบุคลากรคอมพิวเตอร์ได้แก่ ให้มีการจัดอบรมบ่อย ๆ จริงจังและมีเวลาเพียงพอ ควรสร้างโปรแกรมขึ้นใช้เองเพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะงาน และสอดคล้องกันระหว่างหน่วยงาน ระดับกรม ภาควิชา จังหวัด

ภาคสรุป

อินเตอร์เน็ตตำบล เป็นการวางระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ตให้ตำบลต่าง ๆ ทั่วประเทศสามารถเข้ามาใช้อินเตอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์กับประชาชนอย่างมาก เนื่องจากเป็นระบบฐานข้อมูลตำบลขนาดใหญ่ สามารถบรรจุข้อมูลและรูปภาพต่าง ๆ ได้เป็นจำนวนมาก (โดยรัฐบาลคาดหวังว่าจะเป็นฐานข้อมูลที่ใช้งานร่วมกันทั้งระบบข้อมูลพื้นฐานหมู่บ้าน ระบบข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบล ระบบข้อมูลหมู่บ้าน

อุตสาหกรรม ระบบข้อมูลธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ระบบข้อมูลการศึกษา (SchoolNet) และที่สำคัญภาครัฐต้องการให้อินเตอร์เน็ตตำบลเป็นแหล่งข้อมูลที่ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ห่างไกลให้มีความเท่าเทียมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการตลาดและการผลิตทางการเกษตร อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับเกษตรกร)

เพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น จำเป็นที่ผู้วิจัยควรศึกษาความต้องการใช้ข้อมูลข่าวสารบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตำบลของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใต้โครงการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์เพื่อสนับสนุนการกระจายอำนาจไปสู่องค์การบริหารส่วนตำบล (โครงการ อินเตอร์เน็ตตำบล) ซึ่งจากตรวจสอบเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้ประโยชน์เครือข่ายอินเทอร์เน็ตตำบลของเกษตรกรอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ไว้ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ แรงงานในครอบครัว 2) ความต้องการใช้ข้อมูลข่าวสารบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 3) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและประโยชน์ของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และ 4) การใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตำบล โดยสามารถกำหนดกรอบการวิจัยดังภาพ 4

กรอบแนวความคิด

การวิจัยเรื่อง “การใช้ประโยชน์โครงข่ายอินเทอร์เน็ตตำบลของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่อบต. อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ สามารถกำหนดกรอบแนวความคิดได้ดังนี้



ภาพ 4 กรอบแนวความคิดในการวิจัย (conceptual framework of the study)

สมมติฐานการวิจัย

จากการตรวจสอบเอกสารรายงานการวิจัยและแนวความคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถ
ตั้งสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

ลักษณะพื้นฐานของเกษตรกรอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่มีความสัมพันธ์ต่อ
ลักษณะการใช้ประโยชน์โครงข่ายอินเทอร์เน็ตตำบล



บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การใช้ประโยชน์โครงข่ายอินเทอร์เน็ตตำบลของเจ้าหน้าที่ อบต. และ
เกษตรกรอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ มีวิธีการดำเนินงานดังนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

การศึกษครั้งนี้ดำเนินการครอบคลุมพื้นที่อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
ทั้ง 11 ตำบล ได้แก่ ตำบลริมใต้ ตำบลริมเหนือ ตำบลสันโป่ง ตำบลชี้เหล็ก ตำบลสะลวง
ตำบลห้วยทราย ตำบลแม่แรม ตำบลโป่งแยง ตำบลแม่สาย ตำบลคอนแก้ว และตำบลเหมืองแก้ว

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ริม
ที่รับผิดชอบโครงข่ายอินเทอร์เน็ตตำบล และเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดย
เก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ทั้งหมด 61 คน และ สุ่มตัวอย่างจากเกษตรกรในอำเภอแม่ริม จังหวัด
เชียงใหม่ที่ขึ้นทะเบียนและทำบัตรประจำตัวเกษตรกรภายใต้โครงการทำทะเบียนและบัตรประจำตัว
เกษตรกร ปี 2546 คำนวณหาจำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่มมาเป็นบางส่วน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลาย
ขั้นตอน (multi-stage random sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้คือ

1. กำหนดขนาดตัวอย่างจากเกษตรกรในพื้นที่อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ที่ขึ้น
ทะเบียนและทำบัตรประจำตัวเกษตรกรภายใต้โครงการทำทะเบียนและบัตรประจำตัวเกษตรกร
ปี 2546 ซึ่งมีจำนวนประชากรทั้งหมด 10,913 ราย ได้กลุ่มตัวอย่าง 387 ราย โดยใช้สูตรคำนวณ
ของ Yamane (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2535: 68) ดังนี้

สูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง

$$n = \frac{N}{(1 + Ne^2)}$$

เมื่อ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนประชากร
 e = ค่าความคลาดเคลื่อน (กำหนดที่ระดับ 0.05)

$$\text{แทนค่า } n = \frac{10,913}{1 + 10,913 (0.05)^2}$$

จำนวนสมาชิกกลุ่มตัวอย่าง = 387 ราย

2. ค้นหาจำนวนตัวอย่างเกษตรกรในแต่ละตำบลโดยใช้สูตร

$$n_i = \frac{nN_i}{N}$$

n_i = แทนจำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม

n = แทนจำนวนตัวอย่างทั้งหมด

N_i = แทนจำนวนประชากรแต่ละกลุ่ม

N = แทนจำนวนประชากรทั้งหมด

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n_i &= \frac{387(361)}{10913} \\ &= 12.801 \end{aligned}$$

จำนวนตัวอย่างเกษตรกรในตำบลริมใต้จำนวน 13 คน

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในจำแนกตามตำบล

ตำบล	จำนวนเกษตรกร	จำนวนตัวอย่าง
ริมใต้	361	13
ริมเหนือ	337	12
สันโป่ง	1,736	61
ข้าเหล็ก	1,525	54
สะลวง	1,289	46
ห้วยทราย	737	26
แม่แร่ม	1,489	53
โป่งแยง	1,132	40
แม่สาย	608	22
คอนแก้ว	676	24
เหมืองแก้ว	1,023	36
รวม	10,913	387

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ (2547: 34-35)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยมีลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิด และคำถามปลายปิด

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร

ตอนที่ 2 การใช้ประโยชน์โครงการตำบลของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้ประโยชน์เครือข่ายอินเทอร์เน็ตตำบล

การทดสอบเครื่องมือ

การศึกษาเรื่อง การใช้ประโยชน์โครงการอินเตอร์เน็ตตำบลของเกษตรกรในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มา แล้วทดสอบความเที่ยงตรง (validity) และความเชื่อถือได้ (reliability) ของเครื่องมือดังนี้

1. การทดสอบความเที่ยงตรง เป็นการหาความสอดคล้องกลมกลืนของเนื้อหา ตามหลักการหรือทฤษฎีหรือเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้น โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างแล้วนำไปเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของเนื้อหาคำถามที่ใช้ เพื่อแก้ไขให้ถูกต้องและครอบคลุมมากที่สุด

2. การทดสอบความเชื่อถือได้ เป็นการนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปทดสอบกับเกษตรกรภายใต้โครงการทำทะเบียนและบัตรประจำตัวเกษตรกรปี 2546 ที่ไม่ถูกเสี่ยงเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างใน อ.แม่ริม จังหวัดเชียงใหม่จำนวน 100 คน

เมื่อได้แบบสอบถามที่รวบรวมข้อมูลเพื่อทดสอบเครื่องมือแล้ว จึงนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตามวิธีของ Cronbach หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient of alpha) (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2535: 206) ดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ \frac{1 - \sum S_i^2}{S^2} \right\}$$

เมื่อ α = ความเที่ยงของแบบวัด
 k = จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 S_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 S^2 = ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

จากผลการทดสอบความเชื่อมั่น ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.79 ซึ่งสูงกว่า 0.70 แสดงว่าแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปเก็บข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ต่อไปได้ (ประกายดารา ขาอ้าย, 2545: 63)

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินงานตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ทำหนังสือราชการจากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ในนามบัณฑิตวิทยาลัยและผู้วิจัยถึงเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลและเกษตรกร อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด 61 คนและเกษตรกรโดยกำหนดตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด 10,913 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 387 คน
3. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม สรุปและรายงานผลการวิจัย

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences: SPSS/PC⁺) สรุปผลดังนี้

1. ค่าร้อยละ เพื่อแจกแจงความถี่ในการจัดลำดับของแต่ละประเด็น ตามลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล ลักษณะความต้องการรวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของกลุ่มประชากร
2. ค่าเฉลี่ย โดยใช้แนวคิดของ Likert (ธีรพจน์ ธรรมรักษ์, 2542: 67) เพื่อให้เป็นมาตรฐานได้ทำการกำหนดค่าเฉลี่ยขึ้น ซึ่งกำหนดไว้ 5 ระดับคือ การใช้ประโยชน์มากที่สุด = 5 คะแนน การใช้ประโยชน์มาก = 4 คะแนน การใช้ประโยชน์ปานกลาง = 3 คะแนน การใช้ประโยชน์น้อย = 2 คะแนน การใช้ประโยชน์น้อยที่สุด = 1 คะแนน แล้วคำนวณค่าน้ำหนักเฉลี่ยจากสูตร

$$WMS = \frac{5f_1 + 4f_2 + 3f_3 + 2f_4 + 1f_5}{N}$$

WMS = ค่าเฉลี่ย

f₁ = การใช้ประโยชน์มากที่สุด

f₂ = การใช้ประโยชน์มาก

- f_3 = การใช้ประโยชน์ปานกลาง
 f_4 = การใช้ประโยชน์น้อย
 f_5 = การใช้ประโยชน์น้อยที่สุด
 N = จำนวนผู้ตอบคำถามทั้งหมด

จากนั้นจึงนำคะแนนที่ผู้ตอบแบบสอบถามระบุ มาคิดคำนวณน้ำหนักเฉลี่ยแล้วนำไปเปรียบเทียบกับช่วงที่กำหนดไว้ดังนี้คือ

การใช้ประโยชน์มากที่สุด	มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ	4.21-5.00
การใช้ประโยชน์มาก	มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ	3.41-4.20
การใช้ประโยชน์ปานกลาง	มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ	2.61-3.40
การใช้ประโยชน์น้อย	มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ	1.81-2.60
การใช้ประโยชน์น้อยที่สุด	มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ	1.00-1.80

3. ใช้ค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แบบ Pearson Product Moment ทดสอบสมมติฐาน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามที่มีระดับการวัดเป็นมาตราส่วนแบบช่วง (interval scale) โดยให้ความหมายของค่าความสัมพันธ์ (r) ดังนี้

ถ้าค่า $r < .20$	หมายความว่า	ลักษณะพื้นฐานของเจ้าหน้าที่และเกษตรกรมีความสัมพันธ์ต่อการใช้ประโยชน์อินเทอร์เน็ตต่ำลในระดับน้อยมากหรือต่ำมาก
ถ้าค่า $r > .20-.40$	หมายความว่า	ลักษณะพื้นฐานของเจ้าหน้าที่และเกษตรกรมีความสัมพันธ์ต่อการใช้ประโยชน์อินเทอร์เน็ตต่ำลในระดับน้อยหรือระดับต่ำ
ถ้าค่า $r > .40-.60$	หมายความว่า	ลักษณะพื้นฐานของเจ้าหน้าที่และเกษตรกรมีความสัมพันธ์ต่อการใช้ประโยชน์อินเทอร์เน็ตต่ำลในระดับปานกลาง
ถ้าค่า $r > .60-.80$	หมายความว่า	ลักษณะพื้นฐานของเจ้าหน้าที่และเกษตรกรมีความสัมพันธ์ต่อการใช้ประโยชน์อินเทอร์เน็ตต่ำลในระดับมากหรือระดับสูง
ถ้าค่า $r > .80$	หมายความว่า	ลักษณะพื้นฐานของเจ้าหน้าที่และเกษตรกรมีความสัมพันธ์ต่อการใช้ประโยชน์อินเทอร์เน็ตต่ำลในระดับมากที่สุดหรือระดับสูงมาก

ระยะเวลาในการทำวิจัย

ระยะเวลาดำเนินการวิจัย เริ่ม กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 ถึงมีนาคม พ.ศ. 2548
ระยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่
3 -12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547



บทที่ 4

ผลการวิจัยและการวิจารณ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลของเจ้าหน้าที่ อบต. และเกษตรกร อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ในการนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเอาผลการวิจัยและวิจารณ์เป็นส่วนเดียวกันซึ่งได้นำเสนอเป็นตอน ๆ ในรูปของตารางข้อมูลประกอบคำบรรยายและความเรียงดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร

ตอนที่ 2 การใช้ประโยชน์โครงการตำบลของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้ประโยชน์เครือข่ายอินเทอร์เน็ตตำบล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเจ้าหน้าที่

และเกษตรกร โดยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสำรวจ

จากเจ้าหน้าที่ 61 คน เกษตรกร 387 คน

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเจ้าหน้าที่

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเจ้าหน้าที่ 61 คนจาก อบต. ต่าง ๆ ของอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ในที่นี้ ได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม สรุปได้ในตาราง 2 ดังต่อไปนี้

1. เพศ เจ้าหน้าที่ส่วนมาก (ร้อยละ 57.38) เป็นเพศหญิง นอกนั้นร้อยละ 42.62 เป็นเพศชาย ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงที่มีหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ใน อบต. แสดงให้เห็นว่า ในการทำงานในส่วนของ อบต. ส่วนใหญ่ผู้ทำงานเป็นเพศหญิงมากกว่า

2. อายุ เจ้าหน้าที่มีอายุเฉลี่ยประมาณ 29 ปี (29.16 ปี) อายุสูงสุด 54 ปี และมีอายุต่ำสุด 19 ปี โดยเจ้าหน้าที่ร้อยละ 70.50 มีอายุในช่วง 20-30 ปี รองลงมาร้อยละ 16.39 มีอายุในช่วง 40 ปีขึ้นไป ร้อยละ 8.20 มีอายุต่ำกว่า 20 ปี และร้อยละ 4.91 มีอายุในช่วง 31-40 ปี เจ้าหน้าที่ส่วนมากจะมีอายุอยู่ระหว่าง 20-30 ปี

3. ระดับการศึกษา เจ้าหน้าที่ร้อยละ 49.18 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมา ร้อยละ 22.95 จบการศึกษาระดับอนุปริญญา รองลงมา ร้อยละ 8.17 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ตอนปลาย ร้อยละ 6.57 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 4.92 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 โดยเท่ากับระดับศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และมีเพียง 3.28 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6

4. รายได้ เจ้าหน้าที่มีรายได้เฉลี่ย 5,597 (5,596.72) บาทต่อเดือน โดยร้อยละ 49.18 มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 3,000-5,000 บาท รองลงมาร้อยละ 27.87 มีรายได้ต่อเดือน 7,001 บาท ขึ้นไป และร้อยละ 22.95 มีรายได้ต่อเดือน 5,000-7,000 บาท

5. จำนวนสมาชิกในครอบครัว เจ้าหน้าที่ที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว โดยร้อยละ 68.86 มีสมาชิกในครอบครัว 4-6 คน ร้อยละ 29.51 มีสมาชิกในครอบครัว 1-3 คน มีเพียงร้อยละ 1.63 มีสมาชิกในครอบครัว 7 คนขึ้นไป

6. ประสบการณ์อบรม/ประชุมทางการเกษตร เจ้าหน้าที่เข้าร่วมรับการอบรม/ประชุม โดยกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้จัดการฝึกอบรมขึ้นในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา มากที่สุด 0 ครั้ง หรือไม่ได้รับการอบรมจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 63.93 รับการอบรมจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 36.07 จำแนกได้เป็น ผู้ที่ได้รับการอบรม 1-2 ครั้ง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 63.64 และ 3 ครั้งขึ้นไป 8 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36

7. การเป็นสมาชิกกลุ่ม โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

7.1 กลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ 13 คน

7.2 กลุ่มเกษตรกร 10 คน

7.3 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 10 คน

7.4 กลุ่มสหกรณ์การเกษตร 5 คน

7.5 กลุ่มอื่นๆ ได้แก่ กลุ่มเจ้าหน้าที่ อบต. และนักวิชาการเกษตร 2 คน

7.6 ไม่ระบุ 21 คน

8. ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ พบว่าเจ้าหน้าที่ร้อยละ 37.70 จำนวน 23 คน มีความสามารถในการระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 34.42 จำนวน 21 คน มีความสามารถในการระดับดี ร้อยละ 19.67 จำนวน 12 คน มีความสามารถในการระดับน้อย รองมาร้อยละ 4.94 จำนวน 3 คน ไม่มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์เลย และมีเพียงร้อยละ 3.27 จำนวน 2 คน มีความสามารถในการระดับดีมาก

9. การมีคอมพิวเตอร์ เจ้าหน้าที่ร้อยละ 52.45 (จำนวน 32 คน) ไม่มีคอมพิวเตอร์ เป็นของตนเอง มีคอมพิวเตอร์เป็นของตนเองร้อยละ 47.55 (จำนวน 29 คน) จำแนกเป็นร้อยละ 58.62 (จำนวน 17 คน) มีคอมพิวเตอร์เป็นของตนเองแต่ไม่เชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ต มีเพียงร้อยละ 41.38 (จำนวน 12 คน) มีคอมพิวเตอร์เป็นของตนเองและเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ต ค่าเฉลี่ย 3.23 อยู่ในระดับปานกลาง

10. การรู้จักระบบอินเทอร์เน็ต เจ้าหน้าที่ร้อยละ 95.08 จำนวน 58 คน รู้จักระบบอินเทอร์เน็ต มีเพียงร้อยละ 4.92 จำนวน 3 คนเท่านั้นที่ไม่รู้จักระบบอินเทอร์เน็ต

11. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล ดังนี้

11.1 ผู้นำชุมชน 34 คน

11.2 รายการทางโทรทัศน์ 30 คน

11.3 เอกสารสื่อสิ่งพิมพ์ 23 คน

11.4 เสียงตามสาย 18 คน

11.5 รายการทางวิทยุ 18 คน

12. ประสบการณ์อบรม/ประชุมเกี่ยวกับโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล เจ้าหน้าที่ได้เข้าร่วมรับการอบรม/ประชุมโดยกรมส่งเสริมการเกษตรจัดการฝึกอบรมขึ้นในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ไม่เคยเข้ารับการอบรม จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 80.33 เข้ารับการอบรม 12 คน คิดเป็นร้อยละ 19.67 แบ่งเป็น 1-2 ครั้ง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 และ 3-4 ครั้ง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่ อบต. อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 61 คน จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม	เจ้าหน้าที่ อบต. (N = 61)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	26	42.62
หญิง	35	57.38
อายุ		
ต่ำกว่าหรือเทียบเท่า 20 ปี	5	8.20
20-30 ปี	43	70.50
31-40 ปี	3	4.91
มากกว่า 40 ปี	10	16.39
อายุเฉลี่ย 29.16 ปี อายุต่ำสุด 19 ปี อายุสูงสุด 54 ปี		

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม	เจ้าหน้าที่ อบต. (N = 61)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษาปีที่ 4	3	4.92
ประถมศึกษาปีที่ 6	2	3.28
มัธยมศึกษาตอนต้น	4	6.58
มัธยมศึกษาตอนปลาย	5	8.17
อนุปริญญา	14	22.95
ปริญญาตรี	30	49.18
สูงกว่าปริญญาตรี	3	4.92
รายได้ (ต่อเดือน)		
3,000-5,000 บาท	30	49.18
5,001-7,000 บาท	14	22.95
มากกว่า 7,000 บาท	17	27.87
รายได้เฉลี่ย 5,596.72 บาท ต่ำสุด 3,000 บาท สูงสุด 9,090 บาท		
จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
1-3 คน	18	29.51
4-6 คน	42	68.86
7 คนขึ้นไป	1	1.63
ประสบการณ์อบรม/ประชุมทางการเมือง (ต่อปี)		
ไม่เคยเข้าร่วมประชุม	39	63.93
เคย	22	36.07
- 1-2 ครั้ง	14	63.64
- มากกว่า 3 ครั้ง	8	36.36
ประสบการณ์อบรม/ประชุมทางการเมืองเฉลี่ย 2 ครั้ง ต่ำสุด 0 ครั้ง สูงสุด 5 ครั้ง		

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม	เจ้าหน้าที่ อบต. (N = 61)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การเป็นสมาชิกกลุ่ม		
1. กลุ่มธกส.	13	-
2. กลุ่มเกษตรกร	10	-
3. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	10	-
4. กลุ่มสหกรณ์การเกษตร	5	-
5. กลุ่มอื่นๆ ได้แก่ กลุ่มเจ้าหน้าที่ อบต. และนักวิชาการเกษตร	2	-
6. ไม่ระบุ	21	-
ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์		
ดีมาก	2	3.28
ดี	21	34.43
ปานกลาง	23	37.70
น้อย	12	19.67
ไม่มีเลย	3	4.92
ค่าเฉลี่ย 3.23 อยู่ในระดับปานกลาง		
การมีคอมพิวเตอร์เป็นของตนเอง		
ไม่มี	32	52.45
มี	29	47.55
- มีแต่ไม่ได้เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต	17	58.62
- มีและเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต	12	41.38
การรู้จักระบบอินเทอร์เน็ต		
รู้จัก	58	95.08
ไม่รู้จัก	3	4.92

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม	เจ้าหน้าที่ อบค. (N = 61)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล(ตอบมากกว่า 1 ข้อ)		
1. ผู้นำชุมชน	34	-
2. รายการทางโทรทัศน์	30	-
3. เอกสารสื่อสิ่งพิมพ์	23	-
4. รายการทางวิทยุ	18	-
5. เฝ้ายตามสาย	18	-
ประสบการณ์อบรม/ประชุมเกี่ยวกับโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล (ต่อปี)		
ไม่เคยเข้าร่วมประชุม	49	80.32
เคยเข้าร่วมประชุม	12	19.67
- 1-2 ครั้ง	9	75.00
- มากกว่า 3 ครั้ง	3	25.00
ประสบการณ์อบรม/ประชุมเกี่ยวกับโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลเฉลี่ย 2 ครั้งต่ำสุด 0 ครั้ง สูงสุด 4 ครั้ง		

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกรจำนวน 387 จากตำบลต่าง ๆ ในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ในที่นี่ ได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม สรุปได้ในตาราง 3 ดังต่อไปนี้

1. เพศ พบว่าเกษตรกรร้อยละ 56.84 เป็นชาย นอกนั้นร้อยละ 43.16 เป็นเพศหญิง แสดงให้เห็นว่าในการทำงานที่ใช้แรงส่วนใหญ่ผู้ทำงานเป็นเพศชายมากกว่า เนื่องจากผู้ชายส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าครอบครัว ต้องเป็นผู้นำของบ้านในการทำงาน

2. อายุ เกษตรกรมีอายุเฉลี่ยประมาณ 42 (41.50) ปี อายุสูงสุด 69 ปี และมีอายุต่ำสุด 21 ปี โดยเกษตรกรร้อยละ 26.01 จำนวน 101 คน มีอายุในช่วง 51-60 ปี รองลงมาร้อยละ 25.58

จำนวน 99 คน มีอายุต่ำกว่า 30 ปี รองมาร้อยละ 24.30 จำนวน 94 คน มีอายุในช่วง 31-40 ปี ร้อยละ 19.12 จำนวน 74 คน มีอายุในช่วง 41-50 ปี และมีเพียงร้อยละ 4.99 จำนวน 19 คน มีอายุ 60 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา เกษตรกรส่วนมากร้อยละ 60.46 จำนวน 234 คน จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 รองมาร้อยละ 11.89 จำนวน 46 คน จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รองลงมาร้อยละ 10.33 จำนวน 40 คน จบการศึกษาระดับอนุปริญญา รองลงมาร้อยละ 5.43 จำนวน 21 คน จบการศึกษาระดับปริญญาตรี รองมาร้อยละ 5.18 จำนวน 20 คน จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 รองมาร้อยละ 3.62 จำนวน 14 คน จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และมีเพียง 3.09 จำนวน 12 คน จบการศึกษากับระดับศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

4. รายได้ เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 4290 (4289.60) บาทต่อเดือน โดยร้อยละ 53.23 มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 3,001-5,000 บาท รองลงมาร้อยละ 27.13 มีรายได้ต่อเดือน 1,000-3,000 บาท รองมาร้อยละ 11.11 มีรายได้ ต่อเดือน 5,001-7,000 บาท และมีเพียงร้อยละ 8.53 มีรายได้ต่อเดือน 7,001 บาทขึ้นไป

5. จำนวนสมาชิกในครอบครัว เกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครอบครัว โดยร้อยละ 69.03 มีสมาชิกในครอบครัว 4-6 คน ร้อยละ 26.87 มีสมาชิกในครอบครัว 1-3 คน มีเพียงร้อยละ 4.10 มีสมาชิกในครอบครัว 7 คนขึ้นไป

6. ประสบการณ์อบรม/ประชุมทางการเกษตร เกษตรกรเข้าร่วมรับการอบรม/ประชุม โดยกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้จัดการฝึกอบรมขึ้นในช่วง 1 ปีที่ผ่านมาส่วนมากจำนวน 286 คน คิดเป็นร้อยละ 73.90 ไม่เคยเข้าร่วมประชุมส่วนที่เหลือเคยเข้าร่วมประชุมจำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 26.10 จำแนกเป็น เคยเข้าร่วมประชุม 1-2 ครั้ง จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 84.16 และ 3 ครั้งขึ้นไป จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 15.84

7. การเป็นสมาชิกกลุ่ม โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

7.1 กลุ่มเกษตรกร 122 คน

7.2 กลุ่มลูกค้านาคาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ 114 คน

7.3 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 51 คน

7.4 กลุ่มสหกรณ์การเกษตร 12 คน

7.5 ไม่ระบุ 88 คน

8. ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ พบว่าเกษตรกรร้อยละ 53.75 จำนวน 208 คน ไม่มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์เลย รองลงมาร้อยละ 19.90 จำนวน 77 คน มีความสามารถในระดับดี ร้อยละ 14.47 จำนวน 56 คน มีความสามารถในระดับน้อย และร้อยละ 11.88 จำนวน 46 คน มีความสามารถในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.98 อยู่ในระดับน้อย

9. การมีคอมพิวเตอร์ เกษตรกรร้อยละ 86.82 จำนวน 336 คน ไม่มีคอมพิวเตอร์เป็นของตนเอง มีคอมพิวเตอร์เป็นของตนเองจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 13.18 โดยร้อยละ 92.16 จำนวน 47 คน มีคอมพิวเตอร์เป็นของตนเองแต่ไม่เชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ต มีเพียงร้อยละ 7.84 จำนวน 4 คน มีคอมพิวเตอร์เป็นของตนเองและเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ต

10. การรู้จักระบบอินเทอร์เน็ต เกษตรกรร้อยละ 44.70 จำนวน 173 คน รู้จักระบบอินเทอร์เน็ต และร้อยละ 55.30 จำนวน 214 คนไม่รู้จักระบบอินเทอร์เน็ต

11. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

11.1 รายการทางโทรทัศน์ 350 คน

11.2 ผู้นำชุมชน 327 คน

11.3 รายการทางวิทยุ 319 คน

11.4 เสียงตามสาย 319 คน

11.5 เอกสารสื่อสิ่งพิมพ์ 318 คน

12. ประสิทธิภาพอบรม/ประชุมเกี่ยวกับโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล เกษตรกรได้เข้าร่วมรับการอบรม/ประชุมโดยกรมส่งเสริมการเกษตรจัดการฝึกอบรมขึ้นในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ไม่เคยเข้าร่วมเลย จำนวน 372 คน คิดเป็นร้อยละ 96.10 และเคยเข้าร่วมจำนวน 1 ครั้ง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.90

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของเกษตรกร อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม	เกษตรกร (n = 387)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	220	56.84
หญิง	167	43.16

ตาราง 3 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม	เกษตรกร (n = 387)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ		
ต่ำกว่าหรือเทียบเท่า 30 ปี	99	25.58
31-40 ปี	94	24.30
41-50 ปี	74	19.12
51-60 ปี	101	26.01
มากกว่า 60 ปี	19	4.99
อายุเฉลี่ย 41.50 ปี อายุต่ำสุด 21 ปี อายุสูงสุด 69 ปี		
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษาปีที่ 4	234	60.46
ประถมศึกษาปีที่ 6	20	5.18
มัธยมศึกษาตอนต้น	46	11.89
มัธยมศึกษาตอนปลาย	14	3.62
อนุปริญญา	40	10.33
ปริญญาตรี	21	5.43
สูงกว่าปริญญาตรี	12	3.09
รายได้ (ต่อเดือน)		
1,000-3,000 บาท	105	27.13
3,001-5,000 บาท	206	53.23
5,001-7,000 บาท	43	11.11
มากกว่า 7,000 บาท	33	8.53
รายได้เฉลี่ย 4289.60 บาท ต่ำสุด 1,000 บาท สูงสุด 15,300 บาท		
จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
1-3 คน	104	26.87
4-6 คน	267	69.03
7 คนขึ้นไป	16	4.10

ตาราง 3 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม	เกษตรกร (n = 387)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประสบการณ์อบรม/ประชุมทางการเกษตร (ต่อปี)		
ไม่เคยเข้าร่วมประชุม	286	73.90
เคยเข้าร่วมประชุม	101	26.10
- 1-2 ครั้ง	85	84.16
- มากกว่า 3 ครั้ง	16	15.84
ประสบการณ์อบรม/ประชุมทางการเกษตรเฉลี่ย 1 ครั้ง ต่ำสุด 0 ครั้ง สูงสุด 5 ครั้ง		
การเป็นสมาชิกกลุ่ม		
1. กลุ่มชกส.	122	-
2. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	114	-
3. กลุ่มสหกรณ์การเกษตร	51	-
4. กลุ่มเกษตรกร	12	-
5. ไม่ระบุ	88	-
ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์		
ดีมาก	0	0.00
ดี	77	19.90
ปานกลาง	46	11.88
น้อย	56	14.47
ไม่มีเลย	208	53.75
ค่าเฉลี่ย 1.98 อยู่ในระดับน้อย		
การมีคอมพิวเตอร์ของตนเอง		
ไม่มี	336	86.82
มี	51	13.18
- มีแต่ไม่ได้เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต	47	92.16
- มีและเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต	4	7.84

ตาราง 3 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม	เกษตรกร (n = 387)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การรู้จักระบบอินเทอร์เน็ต		
รู้จัก	173	44.70
ไม่รู้จัก	214	55.30
การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)		
1. รายการทางโทรทัศน์	350	-
2. ผู้นำชุมชน	327	-
3. รายการทางวิทยุ	319	-
4. เสียงตามสาย	319	-
5. เอกสารสื่อสิ่งพิมพ์	318	-
ประสบการณ์อบรม/ประชุมเกี่ยวกับโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล (ต่อปี)		
ไม่เคยเข้าร่วมประชุม	372	96.10
เคยเข้าร่วมประชุม 1-2 ครั้ง	15	3.90
ประสบการณ์อบรม/ประชุมทางการเกษตรเฉลี่ย 0 ครั้ง ต่ำสุด 0 ครั้ง สูงสุด 1 ครั้ง		

ตอนที่ 2 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล ของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาถึงการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านรูปแบบและลักษณะการใช้ประโยชน์ และด้านความต้องการใช้ข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งระดับการใช้ประโยชน์ออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ดังรายละเอียดในเครื่องมือและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 3 ผลการวิจัยมีรายละเอียด ดังนี้

การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านความต้องการใช้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่

ตาราง 4 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่

การใช้ประโยชน์ ด้านความรู้ความเข้าใจ	คะแนนเฉลี่ย	ระดับการใช้ประโยชน์
1. การให้ประชาชนเข้ามาใช้ประโยชน์	3.77	มาก
2. ข้อมูลบุคลากรของ อบต. เพื่อการติดต่อ	3.61	มาก
3. การติดต่อสื่อสารระหว่าง อบต.	3.61	มาก
4. การให้ประชาชนให้ข้อมูลเพื่อพัฒนาเว็บไซต์	3.57	มาก
5. การใช้ระบบหนังสือราชการและค้นหา	3.57	มาก
6. การรายงานข่าวสารในพื้นที่ต่อกรมการปกครอง	3.56	มาก
7. การเผยแพร่ข้อมูลโดยอาศัยเว็บไซต์	3.48	มาก
8. ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผนพัฒนา	3.46	มาก
9. การแนะนำเรื่องสารานุกรมกับบุคคลอื่น ๆ	3.49	มาก
10. การประชาสัมพันธ์ อบต. ผ่านอินเทอร์เน็ต	3.41	มาก
11. การติดตามแผนงาน/โครงการในพื้นที่	3.38	ปานกลาง
12. ระบบการเงินเพื่อการบริหารงาน	3.26	ปานกลาง
13. ประชาชนท่องเที่ยวในพื้นที่เพราะได้รับข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต	3.23	ปานกลาง
14. การศึกษาค้นคว้ากฎหมายจากอินเทอร์เน็ต	3.21	ปานกลาง
15. การซื้อขายสินค้าโดยทราบข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต	3.16	ปานกลาง
16. การแนะนำเรื่องจดหมายอิเล็กทรอนิกส์	3.08	ปานกลาง
รวม	3.42	มาก

ตาราง 5 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านรูปแบบและลักษณะการใช้ประโยชน์
ของเจ้าหน้าที่

การใช้ประโยชน์ด้านรูปแบบและ ลักษณะการใช้ประโยชน์	คะแนนเฉลี่ย	ระดับการใช้ประโยชน์
1. ข่าว อบต.	3.57	มาก
2. สารบัญ	3.51	มาก
3. แหล่งท่องเที่ยว	3.46	มาก
4. การแจ้งปัญหาของ อบต.	3.44	มาก
5. การแนะนำสินค้าพื้นเมือง	3.39	ปานกลาง
6. การแนะนำแหล่งท่องเที่ยว	3.38	ปานกลาง
7. แผนงานโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล	3.33	ปานกลาง
8. ด้านการเกษตร	3.31	ปานกลาง
9. ประกาศประกวดราคาและผลการจัดหา	3.26	ปานกลาง
10. จดหมายอิเล็กทรอนิกส์	3.11	ปานกลาง
11. จำนวนสินค้า	3.11	ปานกลาง
12. ศูนย์สินค้ารวม	3.10	ปานกลาง
13. ด้านอุปโภค บริโภค	3.05	ปานกลาง
14. ของขวัญ หัตถกรรม	3.02	ปานกลาง
15. เครื่องแต่งกาย	2.95	ปานกลาง
16. เครื่องสำอาง	2.85	ปานกลาง
17. เครื่องใช้ในครัวเรือน	2.82	ปานกลาง
18. เครื่องหนัง	2.82	ปานกลาง
รวม	3.19	ปานกลาง

ตาราง 6 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตด้านความต้องการใช้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่

การใช้ประโยชน์ ด้านความต้องการใช้ข้อมูล	คะแนนเฉลี่ย	ระดับการใช้ประโยชน์
1. เว็บไซต์หน่วยงานราชการ/งานปกครอง	3.80	มาก
2. เว็บไซต์ข้อมูลข่าวสาร	3.77	มาก
3. หนังสือราชการ	3.75	มาก
4. ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์	3.74	มาก
5. แผนงาน/โครงการ	3.59	มาก
6. แหล่งสืบค้นข้อมูลสินค้าเกษตรที่เป็นที่ต้องการ ของตลาด	3.49	มาก
7. กฎหมาย	3.48	มาก
8. แหล่งข้อมูลอ้างอิงราคาสินค้าเกษตร	3.44	มาก
9. แหล่งข้อมูลคาดการณ์ปริมาณผลผลิตการเกษตรที่ ออกสู่ตลาด	3.38	ปานกลาง
10. แหล่งข้อมูลข่าวสารพยากรณ์และเตือนภัย	3.38	ปานกลาง
11. แหล่งข้อมูลปริมาณการผลิตและผลผลิต	3.34	ปานกลาง
12. จดหมายอิเล็กทรอนิกส์	3.31	ปานกลาง
13. แหล่งข้อมูลแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร	3.30	ปานกลาง
14. อินเทอร์เน็ตตำบลเป็นสื่อประชาสัมพันธ์	3.30	ปานกลาง
15. การเงิน/การคลัง	3.28	ปานกลาง
16. แหล่งข้อมูลวางแผนการผลิตสินค้า	3.26	ปานกลาง
17. แหล่งข้อมูลคาดการณ์สถานการณ์ราคา	3.26	ปานกลาง
18. เป็นช่องทางนำเสนอ ผลิตภัณฑ์ไปสู่ตลาดโลก	3.25	ปานกลาง
19. อินเทอร์เน็ตตำบลเป็นหน้าร้านสำหรับสั่งซื้อ สินค้าในชุมชน	3.18	ปานกลาง
20. แหล่งข้อมูลผลิตสินค้าชนิดใหม่ ๆ	3.15	ปานกลาง
21. อินเทอร์เน็ตตำบลเป็นห้องแสดงสินค้าประจำตำบล	3.15	ปานกลาง
22. แหล่งข้อมูลสำหรับการป้องกันโรคแมลง	3.13	ปานกลาง
รวม	3.40	ปานกลาง

ผลการวิจัยพบว่าเจ้าหน้าที่ อบต. อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ ระบุว่าการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลในระดับปานกลาง โดยแยกพิจารณาแต่ละหัวข้อสามารถระบุได้ ดังนี้

ด้านความรู้ความเข้าใจ

ผลการวิจัยพบว่าการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล มีการใช้ประโยชน์ในระดับมาก โดยคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.25 เมื่อพิจารณาแต่ละหัวข้อมีการใช้ประโยชน์มากถึง 10 หัวข้อ และใช้ประโยชน์ปานกลางจำนวน 6 หัวข้อ สามารถแสดงผลได้ดังนี้

หัวข้อการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านความรู้ความเข้าใจ ในระดับการใช้ประโยชน์มาก

1. การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตตำบล คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.77
2. ข้อมูลบุคลากรของ อบต. ต่าง ๆ เพื่อติดต่อประสานงาน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.61
3. การติดต่อสื่อสารระหว่าง อบต. กลุ่มอำเภอ จังหวัด และส่วนกลาง คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.61
4. การเปิดโอกาสให้ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเพื่อนำไปพัฒนา/ปรับปรุงเว็บไซต์ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.57
5. การใช้ระบบหนังสือราชการเพื่อรับ-ส่งหนังสือราชการและค้นหา คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.57
6. การรายงานข่าวสาร เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ต่อกรมการปกครองเพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหา คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.56
7. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนในท้องถิ่น โดยอาศัยเว็บไซต์ตำบล คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.48
8. ข้อมูลพื้นฐานของตำบลเพื่อการวางแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.46
9. การแนะนำให้ความรู้เรื่องสารานุกรมต่าง ๆ กับบุคคลอื่น ๆ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.43
10. การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ อบต. ผ่านอินเทอร์เน็ต คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.41

หัวข้อการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านความรู้ความเข้าใจข้อที่เหลืออยู่ในระดับการใช้ประโยชน์ปานกลาง

โดยแสดงรายละเอียดดังตาราง 7 ดังนี้

ตาราง 7 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตด้านความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่

การใช้ประโยชน์	การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล (n = 61)										คะแนน	ความหมาย
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ด้านความรู้ความเข้าใจ												
1. การให้ประชาชนเข้ามาใช้ประโยชน์	25	40.97	12	19.67	15	24.60	3	4.92	6	9.84	3.77	มาก
2. ข้อมูลบุคลากรของ อบต. เพื่อการติดต่อ	19	31.14	18	29.51	11	18.03	7	11.48	6	9.84	3.61	มาก
3. การติดต่อสื่อสารระหว่าง อบต.	20	32.76	13	21.33	18	29.51	4	6.56	6	9.84	3.61	มาก
4. การให้ประชาชนให้ข้อมูลเพื่อพัฒนาเว็บไซต์	20	32.76	18	29.51	8	13.11	7	11.51	8	13.11	3.57	มาก
5. การใช้ระบบหนังสือราชการและค้นหา	17	27.86	19	31.15	13	21.31	6	9.84	6	9.84	3.57	มาก
6. การรายงานข่าวสารในพื้นที่ต่อการปกครอง	16	26.22	20	32.79	13	21.31	6	9.84	6	9.84	3.56	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

การใช้ประโยชน์	การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล (n = 61)									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านความรู้ความเข้าใจ										
7. การเผยแพร่ข้อมูลโดยอาศัยเว็บไซต์	15	24.60	18	29.51	16	26.23	5	8.19	7	11.47
8. ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผนพัฒนา	9	14.76	27	44.26	14	22.95	5	8.19	6	9.84
9. การแนะนำเรื่องสาระน่ารู้กับบุคคลอื่น ๆ	12	19.68	21	34.43	16	26.23	5	8.19	7	11.47
10. การประชาสัมพันธ์ผ่านอินเทอร์เน็ต	13	21.31	20	32.79	13	21.31	9	14.75	6	9.84
11. การติดตามแผนงาน/โครงการในพื้นที่	13	21.31	17	27.86	17	27.86	8	3.13	6	9.84
12. ระบบการเงินเพื่อการบริหารงาน	10	16.41	18	29.50	17	27.86	10	16.39	6	9.84

ตาราง 7 (ต่อ)

การให้ประโยชน์ ด้านความรู้ความเข้าใจ	การให้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล (n = 61)										คะแนน เฉลี่ย	ความหมาย
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
13. ประชาชนท่องเที่ยวในพื้นที่เพราะได้รับข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต	9	14.76	18	29.51	17	27.87	12	19.67	5	8.19	3.23	ปานกลาง
14. การศึกษาค้นคว้ากฎหมายจากอินเทอร์เน็ต	10	16.41	18	29.51	16	26.21	9	14.76	8	13.11	3.21	ปานกลาง
15. การซื้อขายสินค้าโดยทราบข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต	8	13.11	19	31.15	15	24.59	13	21.31	6	9.84	3.16	ปานกลาง
16. การแนะนำเรื่องจดหมายอิเล็กทรอนิกส์	6	9.85	20	32.79	17	27.86	9	14.75	9	14.75	3.08	ปานกลาง
รวม											3.42	มาก

จากข้อมูลการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ อบต. อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์อยู่ในระดับมากโดยอันดับแรกเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตตำบล มีการใช้ประโยชน์ในระดับสูงสุด อาจเนื่องจากเจ้าหน้าที่กับประชาชนมีความสัมพันธ์กันมากขึ้นทำให้ประชาชนเข้ามาใช้โครงการอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นด้วย รongมาเป็นข้อมูลบุคลากรของ อบต. ต่าง ๆ เพื่อติดต่อประสานงาน และการติดต่อสื่อสารระหว่าง อบต. กลุ่มอำเภอ จังหวัด และส่วนกลาง การเปิดโอกาสให้ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเพื่อนำไปพัฒนา/ปรับปรุงเว็บไซต์ การใช้ระบบหนังสือราชการเพื่อรับ-ส่งหนังสือราชการและค้นหาการรายงานข่าวสาร เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ต่อกรมการปกครองเพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหา มีค่าคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกัน ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ อบต. ต้องติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ ทำให้ต้องใช้ระบบอินเทอร์เน็ตเพื่ออำนวยความสะดวกได้มากขึ้น รongมาเป็นการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนในท้องถิ่นโดยอาศัยเว็บไซต์ตำบล ข้อมูลพื้นฐานของตำบลเพื่อการวางแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การแนะนำ/ให้ความรู้เรื่องสาระน่ารู้ต่าง ๆ กับบุคคลอื่น ๆ และการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ อบต. ผ่านอินเทอร์เน็ต เห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่ อบต. ต้องอาศัยคอมพิวเตอร์ในการติดต่อสื่อสาร วางแผนงาน แลกเปลี่ยนข้อมูลจึงใช้ประโยชน์ทางอินเทอร์เน็ตในระดับมาก

ส่วนการติดต่อแผนงาน/โครงการในพื้นที่ ระบบการเงิน/การคลัง เพื่อการบริหารงานของ อบต. ประชาชนมาท่องเที่ยวในพื้นที่เพราะได้รับข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตตำบล การศึกษาค้นคว้ากฎหมายจากรายงานการใช้งานของอินเทอร์เน็ตตำบลเพื่อใช้ในการทำงาน มีการใช้การใช้ในระดับปานกลางเท่านั้น เนื่องจากในการทำงานของเจ้าหน้าที่ อบต. ยังไม่ค่อยได้ใช้งานในเรื่องกฎหมาย ระบบการเงินเท่าไรนัก และการซื้อขายสินค้า/ผลิตภัณฑ์ในชุมชนเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ของประชาชนในพื้นที่โดยผู้ซื้อทราบข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตตำบล การแนะนำ/ให้ความรู้เรื่องจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กับบุคคลอื่น ๆ ยังคงใช้ประโยชน์แค่ระดับปานกลางเช่นกันอาจเป็นเพราะว่าประชาชนยังไม่ทราบเรื่องสินค้าและการซื้อขายผ่านระบบอินเทอร์เน็ตและการใช้งานในเรื่องจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้นควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นเพื่อเป็นการกระจายความรู้แก่เจ้าหน้าที่ อบต. และประชาชนโดยทั่วไป

ด้านรูปแบบและลักษณะการใช้ประโยชน์

ผลการวิจัยพบว่าการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลในด้านรูปแบบและลักษณะการใช้ประโยชน์ มีการใช้ประโยชน์ในระดับปานกลาง โดยคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.19 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.25 โดยพิจารณาแต่ละหัวข้อมีการใช้ประโยชน์ในระดับปานกลางมากถึง 14 หัวข้อ และใช้ประโยชน์ระดับมาก 4 หัวข้อ สามารถแสดงผลได้ดังนี้

หัวข้อการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านรูปแบบและลักษณะการใช้
ประโยชน์ในระดับการใช้ประโยชน์มาก

1. ข้าว อบต. คະแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.57
2. สารละลาย คະแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.51
3. แหล่งท่องเที่ยว คະแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.46
4. การแก้ไขปัญหาของ อบต. คະแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.44

หัวข้อการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านรูปแบบและลักษณะการใช้
ประโยชน์ข้อที่เหลืออยู่ในระดับการใช้ประโยชน์ปานกลาง

โดยแสดงรายละเอียดดังตาราง 8 ดังนี้



ตาราง 8 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลรูปแบบและลักษณะการใช้ประโยชน์ของเจ้าหน้าที่

การใช้ประโยชน์	การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล (n = 61)										คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย	
	ด้านรูปแบบและลักษณะการใช้ประโยชน์	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน			ร้อยละ
1. ข่าว อบต.	16	26.22	19	31.15	15	24.60	6	9.84	5	8.19	3.57	มาก	
2. สารานุกรม	14	22.93	20	32.80	16	26.23	5	8.20	6	9.84	3.51	มาก	
3. แหล่งท่องเที่ยว	16	26.22	17	27.87	12	19.67	11	18.05	5	8.19	3.46	มาก	
4. การแจ้งปัญหาของ อบต.	14	23.14	19	31.15	13	21.13	10	16.39	5	8.19	3.44	มาก	
5. การแนะนำสินค้าพื้นเมือง	15	24.60	18	29.51	11	18.03	10	16.39	7	11.47	3.39	ปานกลาง	
6. การแนะนำแหล่งท่องเที่ยว	15	24.60	17	27.87	12	19.67	10	16.39	7	11.47	3.38	ปานกลาง	
7. แผนงานโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล	13	21.31	16	26.22	17	27.89	8	13.11	7	11.47	3.33	ปานกลาง	
8. ด้านการเกษตร	13	21.31	12	19.67	22	36.08	9	14.75	5	8.19	3.31	ปานกลาง	
9. ประกาศประกวดราคาและผลการจัดหา	12	19.67	17	27.86	13	21.31	13	21.31	6	9.85	3.26	ปานกลาง	

ตาราง 8 (ต่อ)

การใช้ประโยชน์		การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล (n = 61)										คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
ด้านรูปแบบและลักษณะการใช้ประโยชน์	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
10. จดหมายอิเล็กทรอนิกส์	6	9.84	19	31.15	19	31.15	10	16.39	7	11.47	3.11	ปานกลาง	
11. จำนวนสินค้า	6	9.84	19	31.15	19	31.15	10	16.39	7	11.47	3.11	ปานกลาง	
12. ศูนย์สินค้ารวม	8	13.13	17	27.86	19	31.15	7	11.47	10	16.39	3.10	ปานกลาง	
13. ด้านอุปโภค บริโภค	8	13.11	13	21.31	22	36.08	10	16.39	8	31.11	3.05	ปานกลาง	
14. ของขวัญ หัตถกรรม	9	14.75	14	22.95	18	29.50	9	14.75	11	18.05	3.02	ปานกลาง	
15. เครื่องแต่งกาย	7	11.47	13	21.31	21	34.44	10	16.39	10	16.39	2.95	ปานกลาง	
16. เครื่องสำอาง	7	11.47	10	16.39	20	32.79	15	24.60	9	14.75	2.85	ปานกลาง	
17. เครื่องใช้ในครัวเรือน	7	11.47	10	16.39	20	32.79	13	21.31	11	18.04	2.82	ปานกลาง	
18. เครื่องหนัง	7	11.47	10	16.39	21	34.44	11	18.03	12	19.67	2.82	ปานกลาง	
รวม												3.19	ปานกลาง

จากข้อมูลการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ อบต. อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีเพียง ชาว อบต. สารนาฏู แหล่งท่องเที่ยว และ การแจ้งปัญหาของ อบต. มีการใช้ประโยชน์ในระดับมาก เนื่องจากเจ้าหน้าที่ยังคงใช้ข้อมูลเกี่ยวกับ อบต. เพื่อเป็นการกระจายข่าวสาร ข่าวสารที่น่าสนใจ รับรู้ปัญหาและทำให้ทราบเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ อบต.และประชาชน ส่วนการใช้ประโยชน์ในระดับปานกลางเป็นการแนะนำสินค้าพื้นเมือง การแนะนำแหล่งท่องเที่ยว แผนงานโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล ซึ่งเจ้าหน้าที่ส่วนมากเป็นบุคคลในท้องถิ่นจึงทำให้รับรู้ข้อมูลพวกนี้ตามสภาพที่คุ้นเคยและตามความเคยชิน เป็นการรู้ข้อมูลโดยอัตโนมัติจึงไม่ค่อยได้ใช้ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตเท่าที่ควร

ส่วนในด้านของผลิตภัณฑ์ของโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล โดยมีหัวข้อย่อย ดังนี้ 1) ด้านการเกษตร 2) ด้านอุปโภค บริโภค 3) เครื่องสำอาง 4) เครื่องแต่งกาย 5) เครื่องใช้ในครัวเรือน 6) เครื่องหนัง 7) ของขวัญ หัตถกรรม 8) ศูนย์สินค้ารวม ผลที่ได้โดยมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียง ทำให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ อบต. นั้นนำข้อมูลในด้านผลิตภัณฑ์ไปใช้ไม่มาก อาจเนื่องมาจากผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ไม่ได้เป็นผู้ผลิตขึ้นหรือจัดทำผลิตภัณฑ์นั้นอาจไม่เล็งเห็นความสำคัญของผลิตภัณฑ์เท่าที่ควรจึงเป็นผลทำให้มีการใช้ประโยชน์อยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ในหัวข้อของประกาศประกวดราคาและผลการจัดหา จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และ จำนวนสินค้า ก็เป็นการใช้ประโยชน์อยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ด้านความต้องการใช้ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่าการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลในด้านความต้องการใช้ข้อมูล มีการใช้ประโยชน์ในระดับปานกลาง โดยคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.21 โดยพิจารณาแต่ละหัวข้อมีการใช้ประโยชน์ในระดับปานกลางมากถึง 14 หัวข้อ และใช้ประโยชน์ระดับมาก 8 หัวข้อ ซึ่งสามารถแสดงผลได้ดังนี้

หัวข้อการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านความต้องการใช้ข้อมูล ในระดับการใช้ประโยชน์มาก

1. เว็บไซต์หน่วยงานราชการ/งานปกครอง คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.80
2. เว็บไซต์ข้อมูลข่าวสาร คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.77
3. หนังสือราชการ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.75
4. ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.74

5. แผนงาน/โครงการ คະแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.59
6. แหล่งสืบค้นข้อมูลสินค้าเกษตรที่เป็นที่ต้องการของตลาด คະแนนเฉลี่ยเท่ากับ

3.49

7. กฎหมาย คະแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.48
8. แหล่งข้อมูลอ้างอิงราคาสินค้าเกษตร คະแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.44

หัวข้อการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลความต้องการใช้ข้อมูลข้อที่เหลือ
อยู่ในระดับการใช้ประโยชน์ปานกลาง
โดยแสดงรายละเอียดดังตาราง 9 ดังนี้



ตาราง 9 (ต่อ)

การใช้ประโยชน์	การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล (n = 61)										คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ด้านความต้องการใช้ข้อมูล												
8. แหล่งข้อมูลอ้างอิงราคาสินค้าเกษตร	15	24.39	14	23.14	22	36.08	3	4.92	7	11.47	3.44	มาก
9. แหล่งข้อมูลคาดการณ์ปริมาณผลผลิตเกษตรกรที่ออกสู่ตลาด	10	16.39	24	39.36	13	21.31	7	11.47	7	11.47	3.38	ปานกลาง
10. แหล่งข้อมูลข่าวสารพยากรณ์และเตือนภัย	14	23.15	16	26.13	16	26.13	9	14.75	6	9.84	3.38	ปานกลาง
11. แหล่งข้อมูลปริมาณการผลิตและผลผลิต	13	21.34	17	27.86	16	26.22	8	13.11	7	11.47	3.34	ปานกลาง
12. จดหมายอิเล็กทรอนิกส์	8	13.11	22	36.08	18	29.50	7	11.47	6	9.84	3.31	ปานกลาง
13. แหล่งข้อมูลแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร	13	21.31	14	23.14	19	31.15	8	13.11	7	11.29	3.30	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

การใช้จ่ายประโยชน์	การใช้จ่ายประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล (n = 61)									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านความต้องการการใช้จ่ายข้อมูล										
14. อินเทอร์เน็ตตำบลเป็นสื่อประชาสัมพันธ์	12	19.67	14	23.14	21	34.44	8	13.11	6	9.84
15. การเงิน/การคลัง	8	13.11	21	34.44	16	26.22	12	19.67	4	6.56
16. แหล่งข้อมูลวางแผนการผลิตสินค้า	9	14.76	20	32.79	16	26.22	10	16.39	6	9.84
17. แหล่งข้อมูลตลาดการณ์	10	16.39	20	32.79	13	21.31	12	19.67	6	9.84
18. เป็นช่องทางนำเสนอผลิตภัณฑ์ไปสู่ตลาดโลก	14	23.14	12	19.67	17	27.86	11	18.06	7	11.47
19. อินเทอร์เน็ตตำบลเป็นหน้าร้านสำหรับสั่งซื้อสินค้าในชุมชน	13	21.31	10	16.39	21	34.44	9	14.75	8	13.11

จากข้อมูลการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านความต้องการใช้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่ อบต. อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง มีเพียง 8 หัวข้อเท่านั้นที่เป็นประโยชน์ในระดับมาก โดยมีเว็บไซต์หน่วยงานราชการ/งานปกครองมีการใช้ประโยชน์มากเป็นอันดับแรก รองมาเป็นเว็บไซต์ข้อมูลข่าวสาร หนังสือราชการ โดยในปัจจุบันในส่วนงานทางราชการระบบคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเข้ามามีส่วนในการทำงานเป็นอย่างมากทำให้เจ้าหน้าที่ได้ใช้ประโยชน์ และในส่วนข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์ แผนงาน/โครงการ แหล่งสืบค้นข้อมูลสินค้าเกษตรที่เป็นที่ต้องการของตลาด กฎหมาย และแหล่งข้อมูลอ้างอิงราคาสินค้าเกษตร มีอันดับรองลงมาแต่ยังคงใช้ประโยชน์อยู่ในระดับมากเช่นกัน

ข้อมูลที่เจ้าหน้าที่ใช้ประโยชน์ในระดับปานกลางเป็นพวกแหล่งข้อมูลคาดการณ์ปริมาณผลผลิตการเกษตรที่ออกสู่ตลาด ซึ่งเจ้าหน้าที่ต้องใช้ข้อมูลเหล่านี้เป็นตัวให้ข้อมูลในด้านการตลาดและจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เจ้าหน้าที่จำเป็นต้องใช้เนื่องจากในส่วนการทำงานจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) มีความสำคัญอย่างยิ่งเพื่อใช้ในการรับ-ส่งข้อมูลต่าง ๆ ส่วนข้อมูลด้านการเกษตร โดยมี 1) แหล่งข้อมูลแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร 2) แหล่งข้อมูลวางแผนการผลิตสินค้า 3) แหล่งข้อมูลคาดการณ์สถานการณ์ราคา 4) แหล่งข้อมูลผลิตสินค้าชนิดใหม่ ๆ 5) แหล่งข้อมูลสำหรับการป้องกันโรคแมลง 6) แหล่งข้อมูลข่าวสารพยากรณ์และเตือนภัย 7) แหล่งข้อมูลปริมาณการผลิตและผลผลิต และ ข้อมูลด้านการตลาด มี 1) อินเทอร์เน็ตตำบลเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ 2) เป็นช่องทางนำเสนอผลิตภัณฑ์ไปสู่ตลาดโลก 3) อินเทอร์เน็ตตำบลเป็นหน้าร้านสำหรับสั่งซื้อสินค้าในชุมชน 4) อินเทอร์เน็ตตำบลเป็นห้องแสดงสินค้าประจำตำบล และข้อมูลการดำเนินงานของ อบต. เรื่อง การเงิน/การคลัง เจ้าหน้าที่ได้ใช้ประโยชน์จากหัวข้อเหล่านี้ทุกหัวข้อในระดับปานกลางโดยเจ้าหน้าที่ใช้เป็นแบบต่อเนื่องกันไป

การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลของเกษตรกร

ผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรอำเภอแม่ริมจังหวัดเชียงใหม่ระบุว่าการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลในระดับน้อยที่สุด โดยแยกพิจารณาแต่ละหัวข้อสามารถ ระบุได้ ดังนี้

ตาราง 10 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านความรู้ความเข้าใจของเกษตรกร

การใช้ประโยชน์ ด้านความรู้ความเข้าใจ	คะแนนเฉลี่ย	ระดับการใช้ประโยชน์
1. การให้ประชาชนเข้ามาใช้ประโยชน์	1.34	น้อยที่สุด
2. การรายงานข่าวสารในพื้นที่ต่อกรมการปกครอง	1.31	น้อยที่สุด
3. การแนะนำเรื่องสารานุกรมต่างๆ กับบุคคลอื่น	1.30	น้อยที่สุด
4. การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล	1.30	น้อยที่สุด
5. การเผยแพร่ข้อมูลโดยอาศัยเว็บไซต์	1.28	น้อยที่สุด
6. การติดต่อสื่อสารระหว่าง อบต.	1.28	น้อยที่สุด
7. ข้อมูลบุคลากรของ อบต. เพื่อติดต่อประสานงาน	1.25	น้อยที่สุด
8. ข้อมูลพื้นฐานของตำบลเพื่อการวางแผน	1.24	น้อยที่สุด
9. ระบบการเงินเพื่อการบริหารงานของ อบต.	1.23	น้อยที่สุด
10. การแนะนำเรื่องจดหมายอิเล็กทรอนิกส์	1.22	น้อยที่สุด
11. การค้นคว้ากฎหมายจากอินเทอร์เน็ต	1.21	น้อยที่สุด
12. การประชาสัมพันธ์ อบต. ผ่านอินเทอร์เน็ต	1.20	น้อยที่สุด
13. การใช้ระบบหนังสือ ราชการและค้นหา	1.19	น้อยที่สุด
14. ประชาชนท่องเที่ยวในพื้นที่เพราะได้รับข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต	1.18	น้อยที่สุด
15. การติดตามแผนงาน/โครงการในพื้นที่	1.16	น้อยที่สุด
16. การซื้อขายสินค้าโดยทราบข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต	1.14	น้อยที่สุด
รวม	1.23	น้อยที่สุด

ตาราง 11 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านรูปแบบและลักษณะการใช้ประโยชน์
ของเกษตรกร

การใช้ประโยชน์ ด้านรูปแบบและ ลักษณะการใช้ประโยชน์	คะแนนเฉลี่ย	ระดับการใช้ประโยชน์
1. การแนะนำสินค้าพื้นเมือง	1.24	น้อยที่สุด
2. ข้าว อบต.	1.23	น้อยที่สุด
3. การแจ้งปัญหาของ อบต.	1.19	น้อยที่สุด
4. ประกาศประกวดราคาและผลการจัดหา	1.13	น้อยที่สุด
5. การแนะนำแหล่งท่องเที่ยว	1.13	น้อยที่สุด
6. ด้านสารนารู	1.10	น้อยที่สุด
7. จดหมายอิเล็กทรอนิกส์	1.10	น้อยที่สุด
8. แหล่งท่องเที่ยว	1.10	น้อยที่สุด
9. จำนวนสินค้า	1.08	น้อยที่สุด
10. แผนงานโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล	1.06	น้อยที่สุด
11. ด้านการเกษตร	1.06	น้อยที่สุด
12. ด้านอุปโภค บริโภค	1.06	น้อยที่สุด
13. เครื่องสำอาง	1.04	น้อยที่สุด
14. เครื่องใช้ในครัวเรือน	1.04	น้อยที่สุด
15. เครื่องแต่งกาย	1.02	น้อยที่สุด
16. เครื่องหนัง	1.02	น้อยที่สุด
17. ของขวัญ หัตถกรรม	1.02	น้อยที่สุด
18. ศูนย์สินค้ารวม	1.02	น้อยที่สุด
รวม	1.09	น้อยที่สุด

ตาราง 12 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านความต้องการใช้ข้อมูลของเกษตรกร

การใช้ประโยชน์ ด้านความต้องการใช้ข้อมูล	คะแนนเฉลี่ย	ระดับการใช้ประโยชน์
1. เว็บไซต์ข้อมูลข่าวสาร	1.23	น้อยที่สุด
2. การเงิน/การคลัง	1.21	น้อยที่สุด
3. ข้อมูลข่าวสาร ประชาสัมพันธ์	1.19	น้อยที่สุด
4. เว็บไซต์หน่วยงานราชการ/งานปกครอง	1.19	น้อยที่สุด
5. แผนงาน/โครงการ	1.17	น้อยที่สุด
6. กฎหมาย	1.15	น้อยที่สุด
7. หนังสือราชการ	1.15	น้อยที่สุด
8. จดหมายอิเล็กทรอนิกส์	1.15	น้อยที่สุด
9. ช่องทางนำเสนอผลิตภัณฑ์สู่ตลาดโลก	1.14	น้อยที่สุด
10. อินเทอร์เน็ตตำบลเป็นสื่อประชาสัมพันธ์	1.14	น้อยที่สุด
11. แหล่งข้อมูลอ้างอิงราคาสินค้าเกษตร	1.12	น้อยที่สุด
12. แหล่งสืบค้นข้อมูลที่เป็นที่ต้องการของตลาด	1.10	น้อยที่สุด
13. แหล่งข้อมูลสำหรับการป้องกันโรคแมลง	1.10	น้อยที่สุด
14. แหล่งข้อมูลข่าวสารพยากรณ์และเตือนภัย	1.10	น้อยที่สุด
15. อินเทอร์เน็ตตำบลเป็นหน้าร้านสำหรับสั่งซื้อสินค้าในชุมชน	1.10	น้อยที่สุด
16. อินเทอร์เน็ตตำบลเป็นห้องแสดงสินค้าประจำตำบล	1.10	น้อยที่สุด
17. แหล่งข้อมูลคาดการณ์ปริมาณผลผลิตการเกษตรที่ออกสู่ตลาด	1.08	น้อยที่สุด
18. แหล่งข้อมูลผลิตสินค้าชนิดใหม่ ๆ	1.08	น้อยที่สุด
19. แหล่งข้อมูลแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร	1.08	น้อยที่สุด
20. แหล่งข้อมูลวางแผนการผลิตสินค้า	1.06	น้อยที่สุด
21. แหล่งข้อมูลคาดการณ์สถานการณ์ราคา	1.06	น้อยที่สุด
22. แหล่งข้อมูลปริมาณการผลิตและผลผลิตสินค้า	1.04	น้อยที่สุด
รวม	1.12	น้อยที่สุด

ด้านความรู้ความเข้าใจ

ผลการวิจัยพบว่าการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล มีการใช้ประโยชน์ในระดับน้อยที่สุด โดยคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.30 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79 สามารถแสดงผลได้ดังนี้

ทุกหัวข้อการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับการใช้ประโยชน์น้อยที่สุด

โดยแสดงรายละเอียดดังตาราง 13



ตาราง 13 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตด้านความรู้ความเข้าใจของเกษตรกร

การใช้ประโยชน์ ด้านความรู้ความเข้าใจ	การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล (n = 387)										คะแนน เฉลี่ย	ความหมาย
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1. การให้ประชาชนเข้ามา ใช้ประโยชน์	-	-	8	2.07	47	12.12	13	3.36	319	82.43	1.34	น้อยที่สุด
2. การรายงานข่าวสารใน พื้นที่ต่อกรรมการปกครอง	-	-	14	3.62	23	5.94	32	8.27	318	82.17	1.31	น้อยที่สุด
3. การแนะนำเรื่องสาระ น่ารู้ต่าง ๆ กับบุคคลอื่น	8	1.98	-	-	31	8.10	23	5.94	325	83.98	1.30	น้อยที่สุด
4. การให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการให้ข้อมูล	8	2.07	-	-	31	8.01	22	5.68	326	84.24	1.30	น้อยที่สุด
5. การเผยแพร่ข้อมูลโดย อาศัยเว็บไซต์	-	-	8	2.07	32	8.27	22	5.68	325	83.95	1.28	น้อยที่สุด
6. การติดต่อสื่อสารระหว่าง อบต.	-	-	8	2.07	15	3.87	54	13.96	310	80.10	1.28	น้อยที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

การใช้ประโยชน์ ด้านความรู้ความเข้าใจ	การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล (n = 387)										คะแนน เฉลี่ย	ความหมาย
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
7. ข้อมูลบุคลากรของ อบต. เพื่อติดต่อประสานงาน	-	-	14	3.62	23	5.94	8	2.07	342	88.37	1.25	น้อยที่สุด
8. ข้อมูลพื้นฐานของตำบล เพื่อการวางแผน	-	-	8	2.07	15	3.87	38	9.82	326	84.24	1.24	น้อยที่สุด
9. ระบบการเงินเพื่อการ บริหารงานของ อบต.	-	-	14	3.62	-	-	16	4.13	357	92.25	1.23	น้อยที่สุด
10. การแนะนำเรื่องจดหมาย อิเล็กทรอนิกส์	-	-	15	3.87	-	-	39	10.08	333	86.05	1.22	น้อยที่สุด
11. การค้นคว้ากฎหมายจาก อินเทอร์เน็ต	-	-	14	3.62	16	4.14	7	1.80	350	90.44	1.21	น้อยที่สุด
12. การประชาสัมพันธ์ อบต. ผ่านอินเทอร์เน็ต	-	-	8	2.07	14	3.62	24	6.20	341	88.11	1.20	น้อยที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

การใช้ประโยชน์ ด้านความรู้ความเข้าใจ	การใช้ประโยชน์โครงการอินเตอร์เน็ตตำบล (n = 387)									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
13. การใช้ระบบหนังสือ ราชการและค้นหา	8	2.07	6	1.55	-	-	24	6.20	349	90.18
14. ประชาชนท่องเที่ยวใน พื้นที่เพราะได้รับข้อมูล จากอินเทอร์เน็ต	-	-	8	2.07	7	1.80	32	8.27	340	87.86
15. การติดตามแผนงาน/ โครงการในพื้นที่	-	-	8	2.07	-	-	37	9.56	342	88.37
16. การซื้อขายสินค้าโดย ทราบข้อมูลจาก อินเทอร์เน็ต	-	-	8	2.07	7	1.80	16	4.14	356	91.99
รวม										
									1.23	น้อยที่สุด

จากข้อมูลการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ มีการใช้ประโยชน์ของโครงการอยู่ในระดับน้อยที่สุด อาจเนื่องจากการที่เกษตรกรนั้นได้รับการศึกษาและมีการพัฒนาด้านความรู้ในระดับน้อยมาก ซึ่งเห็นได้จากการศึกษาของเกษตรกรนั้นส่วนมากจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีเพียงน้อยคนเท่านั้นที่จบระดับปริญญา และเนื่องจากการที่ต้องทำงานทางด้านการเกษตร ตัวเกษตรกรเองก็ไม่ต้องศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ มาใช้เพราะพวกเขาจะใช้ประสบการณ์ที่เป็นอยู่และได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมจึงทำให้สามารถใช้งานด้านการเกษตรได้ โดยสังเกตได้จากโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลนั้นเกษตรกรรู้จักแค่เพียงน้อยรายเท่านั้นและที่เหลือจากการสอบถามก็ไม่ค่อยสนใจเทคโนโลยีตัวนี้เท่าไรนัก ทำให้พวกเขาขาดความรู้และความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต และนี่เองก็ทำให้ทราบว่าเจ้าหน้าที่ อบต. ควรกำหนดให้มีการฝึกอบรมเกษตรกรเพื่อให้พวกเขาได้รับความรู้จากการใช้ประโยชน์ของอินเทอร์เน็ตด้วย

โดยจากการสรุปพบว่าเกษตรกรใช้ประโยชน์ในด้านการให้ประชาชนเข้ามาใช้ประโยชน์เป็นอันดับแรก รองมาเป็นการรายงานข่าวสารในพื้นที่ต่อกรมการปกครอง โดยเกษตรกรต้องอาศัยให้เจ้าหน้าที่ อบต.เป็นผู้ชี้แนะด้วย และเรื่องต่อมาเป็นการแนะนำเรื่องสารเรณูต่าง ๆ กับบุคคลอื่น การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล, การเผยแพร่ข้อมูลโดยอาศัยเว็บไซต์ การติดต่อสื่อสารระหว่าง อบต. ข้อมูลบุคลากรของ อบต. เพื่อติดต่อประสานงาน ข้อมูลพื้นฐานของตำบลเพื่อการวางแผน ระบบการเงินเพื่อการบริหารงานของ อบต. การแนะนำเรื่องจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือ อีเมล เกษตรกรรู้จักสื่อนี้น้อยมาก บางคนก็ไม่ทราบด้วยว่าเป็นอย่างไรต้องมีการอธิบายเพิ่มเติม ในส่วนของการค้นคว้ากฎหมายจากอินเทอร์เน็ต การประชาสัมพันธ์ อบต. ผ่านอินเทอร์เน็ต การใช้ระบบหนังสือราชการและค้นหา ส่วนนี้เกษตรกรเข้าใจว่าเป็นของเจ้าหน้าที่ อบต. จึงไม่ค่อยให้ความสนใจเท่าที่ควร และการที่ประชาชนท่องเที่ยวในพื้นที่เพราะได้รับข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต การซื้อขายสินค้าโดยทราบข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เกษตรกรก็ให้ความสนใจกับเจ้าหน้าที่ อบต. ว่าพวกเขาต้องนำสินค้าที่ตนผลิตไปสู่ตลาดโดยอาศัยอินเทอร์เน็ต สิ่งสุดท้ายคือการติดตามแผนงาน/โครงการในพื้นที่ เกษตรกรก็รู้จักน้อยมากเช่นเดียวกัน

ด้านรูปแบบและลักษณะการใช้ประโยชน์

ผลการวิจัยพบว่าการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลในด้านรูปแบบและลักษณะการใช้ประโยชน์ มีการใช้ประโยชน์ในระดับน้อยที่สุด โดยคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.09 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.35 โดยพิจารณาแต่ละหัวข้อสามารถแสดงผลได้ดังนี้

ทุกหัวข้อการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตด้านรูปแบบและลักษณะการ
ใช้ประโยชน์อยู่ในระดับการใช้ประโยชน์น้อยที่สุด
โดยแสดงรายละเอียดดังตาราง 14



ตาราง 14 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตด้านรูปแบบและลักษณะการใช้ประโยชน์ของเกษตรกร

การใช้ประโยชน์	การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล (n = 387)									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การแนะนำสินค้าพื้นเมือง	-	-	-	-	30	7.75	32	8.27	325	83.98
2. ข่าว อบต.	6	1.55	-	-	16	4.13	32	8.27	333	86.05
3. การแจ้งปัญหาของ อบต.	6	1.55	-	-	8	2.07	32	8.27	341	88.11
5. ประกาศประกวดราคา และผลการจัดหา	-	-	-	-	7	1.80	38	9.82	342	88.38
5. การแนะนำแหล่งท่องเที่ยว	-	-	-	-	14	3.62	24	6.20	349	90.18
6. ด้านสาระน่ารู้	-	-	-	-	8	2.07	24	6.20	355	91.73
7. จดหมายอิเล็กทรอนิกส์	-	-	-	-	15	3.87	8	2.07	364	94.06
8. แหล่งท่องเที่ยว	-	-	8	2.07	8	2.07	-	-	371	95.86
9. จำนวนสินค้า	-	-	-	-	8	2.07	16	4.14	363	93.79

คะแนนเฉลี่ย

น้อยที่สุด

น้อยที่สุด

น้อยที่สุด

น้อยที่สุด

น้อยที่สุด

น้อยที่สุด

น้อยที่สุด

น้อยที่สุด

ตาราง 14 (ต่อ)

การใช้จ่ายประโยชน์		การใช้จ่ายประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล (n = 387)										คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
ด้านรูปแบบและลักษณะการใช้ประโยชน์	มากที่สุด	มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		ร้อยละ			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
10. แผนงานโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล	-	-	-	8	2.07	8	2.07	371	95.86	1.06	น้อยที่สุด		
11. ด้านการเกษตร	-	-	-	8	2.07	8	2.07	371	95.86	1.06	น้อยที่สุด		
12. ด้านอุปโภค บริโภค	-	-	-	8	2.07	8	2.07	371	95.86	1.06	น้อยที่สุด		
13. เครื่องสำอาง	-	-	-	-	-	16	4.14	371	95.86	1.04	น้อยที่สุด		
14. เครื่องใช้ในครัวเรือน	-	-	-	-	-	16	4.14	371	95.86	1.04	น้อยที่สุด		
15. เครื่องแต่งกาย	-	-	-	-	-	8	2.07	379	97.93	1.02	น้อยที่สุด		
16. เครื่องหนัง	-	-	-	-	-	8	2.07	379	97.93	1.02	น้อยที่สุด		
17. ของขวัญ หัตถกรรม	-	-	-	-	-	8	2.07	379	97.93	1.02	น้อยที่สุด		
18. ศูนย์สินค้ารวม	-	-	-	-	-	8	2.07	379	97.93	1.02	น้อยที่สุด		
รวม										1.09	น้อยที่สุด		

จากข้อมูลการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ มีการใช้ประโยชน์อยู่ในระดับน้อยที่สุดโดยมีการแนะนำสินค้าพื้นเมืองอยู่ในลำดับแรก โดยที่ตัวเกษตรกรนั้นเข้าใจถึงการแนะนำสินค้าผ่านทางอินเทอร์เน็ต ต่อมาเป็นเรื่องของข้าว อบต. การแจ้งปัญหาของ อบต. โดยรับทราบจากเจ้าหน้าที่ อบต. เป็นส่วนมาก ต่อจากนั้นเป็นเรื่องการประกวดราคาและจัดหาสินค้า การแนะนำแหล่งท่องเที่ยว ในส่วนด้านสาระน่ารู้ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ แหล่งท่องเที่ยว จำนวนสินค้า แผนงานโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจรองลงมาเป็นลำดับ

ส่วนในด้านของผลิตภัณฑ์ของโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล โดยมีหัวข้อย่อย ดังนี้ 1) ด้านการเกษตร 2) ด้านอุปโภค บริโภค 3) เครื่องสำอาง 4) เครื่องใช้ในครัวเรือน 5) เครื่องแต่งกาย 6) เครื่องหนัง 7) ของขวัญ หัตถกรรม 8) ศูนย์สินค้ารวม มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน ทำให้เห็นว่า เกษตรกรนำข้อมูลไปใช้ไม่มากนักเนื่องจากผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นผู้จัดทำขึ้น โดยให้เจ้าหน้าที่เป็นผู้ขายงานทางด้านการตลาด ตนเองจึงไม่เห็นความสำคัญของตลาดมากเท่าที่ควรแต่จะเล็งเห็นว่าของ ๆ ตนนั้นขายได้มากนักน้อยเพียงไรเท่านั้นเอง

ด้านความต้องการใช้ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่าการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลในด้านความต้องการใช้ข้อมูล มีการใช้ประโยชน์ในระดับน้อยที่สุด โดยคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.44 โดยพิจารณาแต่ละหัวข้อสามารถแสดงผลได้ดังนี้

ทุกหัวข้อการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านความต้องการใช้ข้อมูลอยู่ในระดับการใช้ประโยชน์น้อยที่สุด

โดยแสดงรายละเอียดดังตาราง 15

ตาราง 15 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตด้านความต้องการใช้ข้อมูลของเกษตรกร

การใช้ประโยชน์ ด้านความต้องการใช้ข้อมูล	การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล (n = 387)									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เว็บไซต์ข้อมูลข่าวสาร	-	-	7	1.80	22	5.69	24	6.21	334	86.30
2. การเงิน/การคลัง	7	1.80	-	-	14	3.62	24	6.21	342	88.37
3. ข้อมูลข่าวสาร ประชาสัมพันธุ์	7	1.81	-	-	14	3.62	16	4.13	350	90.44
4. เว็บไซต์หน่วยงาน ราชการ/งานปกครอง	-	-	7	1.80	14	3.62	24	6.21	342	88.37
5. แผนงาน/โครงการ	-	-	-	-	29	7.49	8	2.07	350	90.44
6. กฎหมาย	-	-	-	-	21	5.43	16	4.13	350	90.44
7. หนังสือราชการ	-	-	7	1.80	14	3.62	8	2.07	358	92.51
8. จดหมายอิเล็กทรอนิกส์	-	-	7	1.80	8	2.07	22	5.69	350	90.44
9. ช่องทางนำเสนอ ผลิตภัณฑ์สู่ตลาดโลก	8	2.07	-	-	-	-	24	6.21	355	91.72

ตาราง 15 (ต่อ)

การใช้ประโยชน์ ด้านความต้องการใช้ข้อมูล	การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล (n = 387)										คะแนน เฉลี่ย	ความหมาย
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
10. อินเทอร์เน็ตตำบลเป็น สื่อประชาสัมพันธ์	-	-	8	2.07	-	-	32	8.28	347	89.65	1.14	น้อยที่สุด
11. แหล่งข้อมูลอ้างอิงราคา สินค้าเกษตร	-	-	-	-	8	2.07	32	8.28	347	89.65	1.12	น้อยที่สุด
12. แหล่งสืบค้นข้อมูลที่เป็น ที่ต้องการของตลาด	-	-	-	-	7	1.80	24	6.21	356	91.99	1.10	น้อยที่สุด
13. แหล่งข้อมูลสำหรับการ ป้องกันโรคแมลง	-	-	-	-	8	2.07	23	5.94	356	91.99	1.10	น้อยที่สุด
14. แหล่งข้อมูลข่าวสาร พยากรณ์และเตือนภัย	-	-	-	-	8	2.07	16	4.14	363	93.79	1.10	น้อยที่สุด
15. อินเทอร์เน็ตตำบลเป็น หน้าร้านสำหรับสั่งซื้อ สินค้าในชุมชน	-	-	-	-	8	2.07	24	6.21	355	91.72	1.10	น้อยที่สุด

ตาราง 15 (ต่อ)

การใช้ประโยชน์ ด้านความต้องการใช้ข้อมูล	การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล (n = 387)									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
16. อินเทอร์เน็ตตำบลเป็น ห้องแสดงสินค้าประจำ ตำบล	-	-	-	-	8	2.07	24	6.21	355	91.72
17. แหล่งข้อมูลภาคการ ปริมาณผลผลิตการ เกษตรที่ออกสู่ตลาด	-	-	-	-	-	-	32	8.28	355	91.72
18. แหล่งข้อมูลผลิตภัณฑ์ ชนิดใหม่ๆ	-	-	-	-	8	2.07	16	4.14	363	93.79
19. แหล่งข้อมูลแก้ไขปัญหา ด้านการเกษตร	-	-	-	-	8	2.07	16	4.14	363	93.79
20. แหล่งข้อมูลวางแผนการ ผลิตสินค้า	-	-	-	-	-	-	24	6.21	363	93.79

ตาราง 15 (ต่อ)

การใช้ประโยชน์	การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล (n = 387)										คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
ด้านความต้องการใช้ข้อมูล													
21. แหล่งข้อมูลตลาดการณั	-	-	-	-	8	2.07	8	2.07	371	95.86	1.06	น้อยที่สุด	
สถานการณ์ราคา													
22. แหล่งข้อมูลปริมาณการ	-	-	-	-	-	-	-	16	4.14	371	95.86	1.04	น้อยที่สุด
ผลิตและผลผลิตสินค้า													
รวม												1.12	น้อยที่สุด

จากข้อมูลการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านความต้องการใช้ข้อมูลของเกษตรกรอำเภอแมริม พบว่ามีการใช้ประโยชน์ของโครงการอยู่ในระดับน้อยที่สุด เนื่องจากเกษตรกรในยุคปัจจุบันยังเป็นบุคคลที่หาเช้ากินค่ำ ดั้นเช้าเพื่อมาทำงานและกลับบ้านในตอนเย็นเพื่อพักผ่อน ด้วยเหตุนี้การที่เกษตรกรมีชีวิตที่ต้องดิ้นรนเพื่อเลี้ยงปากท้องของตนเองและครอบครัว ทำให้เกษตรกรไม่ค่อยได้รับเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาในชีวิตประจำวันมากนัก โดยที่รับรู้ก็อาศัยจากการที่เจ้าหน้าที่ อบต. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และสื่อต่างๆ ที่เกษตรกรดูเพียงผ่านตา นำความรู้ที่ได้มามาใช้ในชีวิต

โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลในส่วนของตัวเกษตรกรนั้นใช้ประโยชน์ด้านความต้องการใช้ข้อมูลในลักษณะน้อยที่สุด โดยมีเว็บไซต์ข้อมูลข่าวสาร การเงิน/การคลัง ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์ เว็บไซต์หน่วยงานราชการ/งานปกครอง แผนงาน/โครงการ กฎหมาย หนังสือราชการ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับต้น ๆ รองมาเป็นช่องทางนำเสนอผลิตภัณฑ์สู่ตลาดโลก อินเทอร์เน็ตตำบลเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ แหล่งข้อมูลอ้างอิงราคาสินค้าเกษตร แหล่งสืบค้นข้อมูลที่เป็นที่ต้องการของตลาด แหล่งข้อมูลสำหรับการป้องกันโรคแมลง แหล่งข้อมูลข่าวสารพยากรณ์และเตือนภัย ในส่วนอินเทอร์เน็ตตำบลเป็นหน้าร้านสำหรับสั่งซื้อสินค้าในชุมชน อินเทอร์เน็ตตำบลเป็นห้องแสดงสินค้าประจำตำบล แหล่งข้อมูลคาดการณ์ปริมาณผลผลิตการเกษตรที่ออกสู่ตลาด แหล่งข้อมูลผลิตสินค้าชนิดใหม่ๆ แหล่งข้อมูลแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร แหล่งข้อมูลวางแผนการผลิตสินค้า แหล่งข้อมูลคาดการณ์สถานการณ์ราคาและแหล่งข้อมูลปริมาณการผลิตและผลผลิตสินค้าเกษตรกรมีความต้องการใช้ข้อมูลน้อยที่สุดตามลำดับ โดยเกษตรกรรู้จักและรับทราบได้จากการที่เจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ แนะนำแล้วเสนอความคิดเห็นด้วยเสมอ

**ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้ประโยชน์เครือข่ายอินเทอร์เน็ตตำบลของ
เจ้าหน้าที่และเกษตรกร โดยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสำรวจ
จากเจ้าหน้าที่ 61 คน เกษตรกร 387 คน มีรายละเอียดดังนี้**

ปัญหาและอุปสรรคที่เจ้าหน้าที่เสนอแนะ

1. อินเทอร์เน็ตตำบลช้ามาก ๆ และไม่เพียงพอ
2. อินเทอร์เน็ตตำบล อุปกรณ์ยังมีคุณภาพไม่ดีพอทำให้เวลาเข้าไปใช้งานจะมีปัญหาหลาย ๆ ด้าน เช่น โปรแกรมไม่ทันสมัย ไม่สามารถรองรับ web ได้ เป็นต้น

3. ควรปรับปรุงระบบให้มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้นให้มาก ๆ
4. ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องระบบอินเทอร์เน็ต ควรฝึกอบรมให้มากขึ้น
5. บางครั้งต้องเข้าคิวรอเพราะมีเครื่องจำกัด ถ้าเป็นไปได้ควรจัดงบประมาณเพิ่มเติม
6. การส่งข้อมูลทำให้ยากเนื่องจากอินเทอร์เน็ตช้า
7. จุดบริการน้อยเกินไป
8. ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ
9. ประชาชนใช้อินเทอร์เน็ตไม่เป็นเป็นจำนวนมาก
10. ประชาชนไม่ค่อยสนใจจะมาดูหรือค้นคว้าหาความรู้ของอินเทอร์เน็ตตำบล
11. ทุกคนสนใจ แต่ไม่มีเวลา อยากให้มีไว้ในหมู่บ้านด้วยเพื่อจะได้เรียนรู้ในเวลาว่าง
12. ขอให้ข้อมูลข่าวสารผ่านอินเทอร์เน็ตตำบลเข้าสู่พื้นที่ในหมู่บ้านตามความเป็นจริงและรวดเร็ว
13. แต่ละตำบลน่าจะมีโครงการอินเทอร์เน็ตมากกว่านี้
14. ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการมากกว่านี้
15. การใช้อินเทอร์เน็ตจำเป็นต้องมีคอมพิวเตอร์ บางครอบครัวก็มีคอมพิวเตอร์ใช้
16. การจัดให้มีอินเทอร์เน็ตตำบลช่วยส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักและเข้าใจระบบอินเทอร์เน็ตมากยิ่งขึ้น
17. อยากได้อินเทอร์เน็ตไว้ประจำหมู่บ้าน
18. เครื่องมีปัญหาใช้ได้ไม่เต็มที่
19. ประชาชนไม่มีเวลามาใช้มากนัก
20. คอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ไม่เพียงพอกับประชาชน
21. ความเร็วของอินเทอร์เน็ตตำบลควรจะเร็วกว่านี้
22. อินเทอร์เน็ตตำบลควรมีคอมพิวเตอร์มากขึ้นให้เหมาะสมกับจำนวนประชากรในตำบล
23. แหล่งตั้งของอินเทอร์เน็ตควรมีอยู่หลาย ๆ จุดในเขตตำบลหรือทุกหมู่บ้าน

ปัญหาและอุปสรรคที่เกษตรกรเสนอแนะ

1. ผู้นำผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่แคบ ไม่กระจายความรู้เรื่องเกี่ยวกับโครงการอินเทอร์เน็ตของตำบลอย่างทั่วถึง เห็นควรแนะนำโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลอย่างต่อเนื่องและทั่วถึงชุมชนหมู่บ้าน
2. ควรเผยแพร่ให้ประชาชนเข้าใจในเรื่องอินเทอร์เน็ตตำบลให้มากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันประชาชน ชาวบ้านทั่ว ๆ ไปยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล คนที่จะใช้เท่านั้นที่จะรู้ข้อมูลส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าหน้าที่ อบต. หรือข้าราชการหรือนักเรียนนักศึกษาเท่านั้น
3. การขอเข้าไปใช้บริการมีความยุ่งยากและมีอุปสรรค อาทิ เช่น
 - ระบบเข้าไม่ได้
 - เครื่องเสีย
 - เครื่องไม่เพียงพอต่อการให้บริการ
4. ควรมีอินเทอร์เน็ตในหมู่บ้านด้วยและมีคนมาให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้งาน
5. โครงการอินเทอร์เน็ตของตำบลยังไม่มีประสิทธิภาพ เสียบ่อบ ควรปรับปรุงให้มีคุณภาพมากกว่าเดิม
6. ขยายและเพิ่มจำนวนอินเทอร์เน็ตเชื่อมหมู่บ้านและประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงและสม่ำเสมอ
7. ประสานงานเจ้าหน้าที่หรือองค์กรโทรศัพท์ให้เพิ่มหมายเลขคู่สาย
8. จัดหาบุคลากร เจ้าหน้าที่ฝึกสอนผู้นำชุมชนและประชาชนทั่วไป
9. อยากจะให้ทางตำบล กระจายข่าวให้กับชาวบ้าน ได้รับรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตตำบลให้มาก ๆ
10. ปัจจุบันชาวบ้านชุมชนไม่มีความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ตอยากให้เจ้าหน้าที่มาให้ความรู้ในด้านนี้ เพื่อการศึกษาหาความรู้และข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ แก่ชุมชน
11. อยากได้อินเทอร์เน็ตเข้าถึงหมู่บ้านชุมชน เพื่อการศึกษาหาความรู้ด้านข้อมูลข่าวสารและให้เจ้าหน้าที่มาให้ความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต
12. ไม่มีความรู้เลยในเรื่องการใช้อินเทอร์เน็ต บางคนมีความรู้ด้านการศึกษาน้อย และมีอายุมากแล้ว
13. อยากให้ทางราชการจัดหาอินเทอร์เน็ตมาให้ทางหมู่บ้านโดยตรง เพื่อที่จะได้ให้ลูกหลานได้ศึกษาเรียนรู้และหาข้อมูลเรื่องต่าง ๆ

จากการวิจัยพบว่าเจ้าหน้าที่และเกษตรกรต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ สอนวิธีการใช้งานระบบอินเทอร์เน็ตและจัดการฝึกอบรมแบบกลุ่มหรือนัดให้เกษตรกรเป็นกลุ่ม ๆ เข้ามาใช้งานในโครงการเป็นระยะๆ เพื่อให้เกษตรกรและประชาชนสามารถใช้งานอินเทอร์เน็ตได้และควรเพิ่มเครื่องคอมพิวเตอร์และความเร็วในการรับส่งข้อมูลเพื่อใช้งานอินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การทดสอบสมมติฐาน

การวิจัยครั้งนี้ตั้งสมมติฐานในการวิจัยไว้ว่า ลักษณะพื้นฐานของเกษตรกรมีความสัมพันธ์ต่อการใช้ประโยชน์อินเทอร์เน็ตตำบล

โดยใช้สถิติเชิงอนุมานได้ผลดังตาราง 16

ตาราง 16 ความสัมพันธ์ในด้านต่าง ๆ ของเกษตรกรต่อการใช้ประโยชน์อินเทอร์เน็ตตำบล

	ด้านความรู้ ความเข้าใจ	ด้านรูปแบบ/ลักษณะ การใช้ประโยชน์	ด้านความต้องการ ใช้ข้อมูล
ด้านความรู้ ความเข้าใจ	-	-	-
ด้านรูปแบบ/ลักษณะการใช้ ประโยชน์	0.289** (t = 5.9233, df = 385, p-value = 0.000)	-	-
ด้านความต้องการใช้ข้อมูล	0.279** (t = 5.7007, df = 385, p-value = 0.000)	0.259** (t = 5.2615, df = 385, p-value = 0.000)	-

หมายเหตุ * p-value < 0.05 ** p-value < 0.01

สรุปและวิจารณ์การทดสอบสมมติฐาน

ในส่วนของเกษตรกร เมื่อพิจารณาค่าความสัมพันธ์ระหว่างด้านความรู้ความเข้าใจ กับด้านรูปแบบ/ลักษณะการใช้ประโยชน์พบว่ามีความสัมพันธ์ของเพียร์สัน 0.289 ($t = 5.9233$, $df = 385$, $p\text{-value} = 0.000$) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ด้านความรู้ความเข้าใจกับด้านความต้องการใช้ข้อมูลพบว่ามีความสัมพันธ์ของเพียร์สัน 0.279 ($t = 5.7007$, $df = 385$, $p\text{-value} = 0.000$) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ด้านรูปแบบ/ลักษณะการใช้ประโยชน์กับด้านความต้องการใช้ข้อมูลพบว่ามีความสัมพันธ์ของเพียร์สัน 0.259 ($t = 5.2615$, $df = 385$, $p\text{-value} = 0.000$) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สันสามารถสรุปว่า การใช้ประโยชน์อินเทอร์เน็ตตำบลของเกษตรกรในด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านรูปแบบ/ลักษณะการใช้ประโยชน์ และด้านความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์ในการใช้ประโยชน์ของอินเทอร์เน็ตตำบล

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลของเจ้าหน้าที่และเกษตรกรอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร และปัญหาและอุปสรรคในการใช้ประโยชน์เครือข่ายอินเทอร์เน็ตตำบล ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือเจ้าหน้าที่ อบต.และเกษตรกรอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยแบ่งเป็นเจ้าหน้าที่จำนวน 61 คนและเกษตรกรจำนวน 387 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและผ่านการทดสอบความเชื่อมั่น โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.79

สรุปผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร

เจ้าหน้าที่

เจ้าหน้าที่ อบต. อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 57.38 และ ร้อยละ 42.62 เป็นเพศชาย อายุน้อยที่สุด 19 ปีและ อายุมากที่สุด 54 ปี ในด้านการศึกษา เจ้าหน้าที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 30 คน ร้อยละ 49.18 และเจ้าหน้าที่มีรายได้เฉลี่ย 5,597 บาทต่อเดือน มีรายได้ต่ำสุด 3,000 บาท และรายได้สูงสุด 9,090 บาทจำนวนสมาชิกในครอบครัวอยู่ระหว่าง 4-6 คน เจ้าหน้าที่เข้าร่วมอบรมทางด้านการเกษตรเฉลี่ยเพียง 2 ครั้ง/ปีและเข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลเฉลี่ย 2 ครั้ง/ปี ตามนโยบายที่กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้จัด ส่วนของการเป็นสมาชิกกลุ่ม เจ้าหน้าที่ส่วนมากจะเป็นสมาชิกกลุ่มธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 21.31 และเจ้าหน้าที่ 58 คน ร้อยละ 95.08 รู้จักระบบอินเทอร์เน็ตและมีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ในระดับปานกลาง แต่เจ้าหน้าที่ส่วนมาก จำนวน 32 คน ร้อยละ 52.45 ยังคงไม่มีคอมพิวเตอร์ใช้เป็นของตนเอง การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลเจ้าหน้าที่ส่วนมากรับรู้มาจากผู้นำชุมชน จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 55.73

เกษตรกร

เกษตรกรอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเพศชาย 220 คน คิดเป็นร้อยละ 56.84 และ เพศหญิง 167 คน คิดเป็นร้อยละ 43.16 และมีอายุเฉลี่ยประมาณ 42 ปี โดยอายุน้อยที่สุด 21 ปี อายุมากที่สุด 69 ด้านการศึกษาเกษตรกรส่วนมากจบการศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวนถึง 234 คน คิดเป็นร้อยละ 60.46 รายได้เฉลี่ยมี 4,290 บาทต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัวอยู่ระหว่าง 4-5 คน ส่วนของการเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรส่วนมากจะเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรการเข้าร่วมอบรมทางด้านการเกษตรและการเข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล เกษตรกรที่ไม่เคยได้เข้าร่วมเลย มีจำนวนถึง 372 คน คิดเป็นร้อยละ 96.10 และมีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์เกษตรกรจำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 46.25 ในการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล เกษตรกรรับรู้จากรายการโทรทัศน์มากที่สุด รองมารับทราบจากผู้นำชุมชนตามลำดับ

ตอนที่ 2 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาถึงการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลของเจ้าหน้าที่และเกษตรกรอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ใน 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านรูปแบบและลักษณะการใช้ประโยชน์ และด้านความต้องการใช้ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

เจ้าหน้าที่

1. ด้านความรู้ความเข้าใจ เจ้าหน้าที่มีการใช้ประโยชน์ในระดับมาก โดยคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.25
2. ด้านรูปแบบและลักษณะการใช้ประโยชน์ เจ้าหน้าที่มีการใช้ประโยชน์ในระดับปานกลาง โดยคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.19 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.25
3. ด้านความต้องการใช้ข้อมูล เจ้าหน้าที่มีการใช้ประโยชน์ในระดับปานกลาง โดยคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.21

เกษตรกร

1. ด้านความรู้ความเข้าใจ เกษตรกรมีการใช้ประโยชน์ในระดับน้อยที่สุด โดยคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.30 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79
2. ด้านรูปแบบและลักษณะการใช้ประโยชน์ เกษตรกรมีการใช้ประโยชน์ในระดับน้อยที่สุด โดยคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.09 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.35

3. ด้านความต้องการใช้ข้อมูล เจ้าหน้าที่ที่มีการใช้ประโยชน์ในระดับน้อยที่สุด โดยคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.44

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้ประโยชน์เครือข่ายอินเทอร์เน็ตตำบล

เจ้าหน้าที่และเกษตรกรแสดงความคิดเห็น สามารถสรุปว่าทั้งเจ้าหน้าที่และเกษตรกรต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ สอนวิธีการใช้งานอินเทอร์เน็ตตำบล ควรจัดให้มีการฝึกอบรมแบบกลุ่มหรือนัดให้เกษตรกรเป็นกลุ่ม ๆ เข้ามาใช้งานในโครงการเป็นระยะ ๆ เพื่อให้เกษตรกรและประชาชนสามารถใช้งานอินเทอร์เน็ตได้และ ควรเพิ่มเครื่องคอมพิวเตอร์และความเร็วในการรับส่งข้อมูลเพื่อการใช้งานอินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลที่เจ้าหน้าที่และเกษตรกร อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ใช้งานใน 3 ด้าน แบ่งเป็น ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านรูปแบบและลักษณะการใช้ประโยชน์ และด้านความต้องการใช้ข้อมูล ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อมูลเพื่อการดำเนินการในส่วนของโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลของรัฐบาลเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน กำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์และผลที่ได้รับในการจัดทำโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. สำหรับเกษตรกร ควรให้เจ้าหน้าที่และผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์มาจัดอบรม ให้ความรู้แก่ตัวเกษตรกรและครอบครัว โดยอาจจัดสรรเป็นการอบรมแบบกลุ่มซึ่งจะทำให้ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย
2. สำหรับเจ้าหน้าที่ เมื่อใช้โครงการอินเทอร์เน็ตควรรับรู้ในทุก ๆ เรื่องที่มีข้อมูลในอินเทอร์เน็ต และเจ้าหน้าที่ทุกคนควรได้รับการอบรม เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจที่ดีเพื่อที่จะสามารถให้ความรู้แก่ตนเองและกับประชากรทั่วไปได้
3. สำหรับผู้ดูแลระบบอินเทอร์เน็ต ควรตรวจสอบว่าข้อมูลที่มีนั้นมีการใช้ประโยชน์และใช้งานหรือไม่ ข้อมูลที่ได้ควรเป็นปัจจุบันและสามารถใช้งานได้จริงตรงตามความต้องการของทุกคนที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงบุคคลใช้งานทั้งประชาชนทั่วไป เกษตรกร เจ้าหน้าที่ อบต. โดยต้องใช้ภาษาและถ้อยคำที่เข้าใจง่าย

4. ผู้บริหารระดับสูงที่เกี่ยวข้องกับโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลนั้นคอมพิวเตอร์ควรมีให้เพียงพอกับบุคลากรในแต่ละพื้นที่เพื่อให้การใช้งานเป็นไปอย่างทั่วถึงครอบคลุมทั้งหมดและความรวดเร็วในการรับส่งข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความรวดเร็วในการทำงานบนระบบอินเทอร์เน็ต

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลของเจ้าหน้าที่ อบต.และเกษตรกรอำเภอแม่อรมิ จังหวัดเชียงใหม่ จึงมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลของเจ้าหน้าที่และเกษตรกรในอำเภอแม่อรมิ จังหวัดเชียงใหม่ ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาในอำเภอและจังหวัดอื่น ๆ เพื่อให้การใช้งานเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและได้รับทราบข้อมูลที่กระจายอย่างทั่วถึง
2. ในการศึกษาควรแยกทำเป็นกรณีของเจ้าหน้าที่หรือเกษตรกรอย่างใดอย่างหนึ่ง เพราะเจ้าหน้าที่และเกษตรกรมีระดับความรู้ไม่เท่ากัน ความเข้าใจในภาษาย่อมแตกต่างกัน ทำให้ในการออกแบบสอบถามต้องแยกการพิจารณาให้เหมาะสม

บรรณานุกรม

- กฤษณ์ กระแสเวส. 2538. **ทัศนคติของผู้ประกอบการกัตดาการต่อภาษีมูลค่าเพิ่ม ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่**. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. 2542. **การวิเคราะห์ข้อมูลด้วย SPSS for Windows**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกสรฯ ช้างวลิต. 2544. **การแสวงหาข่าวสาร การรับรู้ประโยชน์ และความพึงพอใจในการสื่อสารผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล**. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โครงการเว็บฟรีสำหรับคนไทย. 2547. “เครือข่ายอินเทอร์เน็ต”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.thai.net/babynet/internet.html> (6 มกราคม 2547).
- โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล. 2547. “มติคณะรัฐมนตรี เกี่ยวกับเรื่องกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศฯ”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://tampon.khonthai.com/New/new1.htm> (11 มกราคม 2547).
- จำปี ทิมทอง. 2542. **สภาพปัญหาและความต้องการการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอนของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย**. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิราพร งามสมบัติ. 2547. “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.geocities.com/internet2001th/internet.htm> (13 มกราคม 2547).
- จิราพร รอดพ่วง. 2544. **ผลของการแจ้งให้ทราบล่วงหน้าและสิ่งตอบแทนที่มีต่ออัตราการตอบกลับแบบสอบถาม ทางอินเทอร์เน็ต**. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดิเรก ฤกษ์ห่วย. 2526. **หลักการส่งเสริมการเกษตร**. กรุงเทพฯ: คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- เคลินิวส์. 2547ก. “ถามหา: อินเทอร์เน็ตตำบล”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.dailynews.co.th/provincial/1068.html> (3 มกราคม 2547).
- _____. 2547ข. “หมายเหตุประชาชน: อินเทอร์เน็ตตำบล:ชนบทสู่ตลาดโลก”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.dailynews.co.th/columns/6106.html> (3 มกราคม 2547).

- ทัศนีย์ พรหมไพจิตร. 2540. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียน
ประถมศึกษาขยายโอกาสของเยาวชนไทยมุสลิมในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ:
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทิพย์วรรณ อรุณศรี. 2544. การใช้อินเทอร์เน็ตของอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ
ที่เข้าร่วมโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนรัตน์ แสงรัตนชัยกุล. 2546. ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอำเภอ
สวรรคโลก และอำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ธัญชัช คำขำ. 2544. ความต้องการสารสนเทศผ่านสื่อมวลชนและระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์
ของเกษตรกรในสมาคมสวนส้มร่วมพัฒนา. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธีรพงษ์ ธรรมรักษ์. 2542. ความต้องการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานส่งเสริมการเกษตร
ในเขตส่งเสริมการเกษตรภาคตะวันตก. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัย
แม่โจ้.
- นฤมล ปราชญ์โยธิน. 2536. ธีซอร์สกับระบบสารสนเทศ. กรุงเทพฯ: ศูนย์เทคโนโลยี
อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ.
- นำชัย ทนุผล. 2531. วิธีเตรียมโครงการวิจัย. เชียงใหม่: โรงพิมพ์ช้างเผือก.
- นำชัย ทนุผล และ สุนิลา ทนุผล. 2532. การวางแผนและการประเมินผลโครงการส่งเสริม.
เชียงใหม่: ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร. สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- บริษัท ทศท. คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน). 2546. “โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล”. [ระบบ
ออนไลน์]. แหล่งที่มา www.tothai.net/IP/Thai/News/openobt1.htm (8 มกราคม 2547).
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2535. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร:
ภาควิชาศึกษาศาสตร์และมนุษยศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุญสม วราเอกศิริ. 2535. การเขียนวิทยานิพนธ์ทางสังคมศาสตร์. เชียงใหม่: ภาควิชาส่งเสริม
การเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- _____. 2539. ส่งเสริมการเกษตรหลักและวิธีการ. เชียงใหม่: ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร
คณะธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

- ประกายคารา ซาฮาย. 2545. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารงานของผู้นำสตรีในกลุ่ม
เครดิตยูเนียนและสหกรณ์ยูเนียนจำกัด กรณีศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดลำพูน.
เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- เปล่ง ปาลี. 2541. ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานส่งเสริมการเกษตรตามการรับรู้ของเกษตรกร
อำเภอ เขตภาคเหนือ. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- พจนารต ทองคำเจริญ. 2539. สภาพความต้องการและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตในการเรียนการ
สอนในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรประไพ เสือเขียว. 2545. “วาไรตี้: หมดยุคหมาน้อยธรรมดา อินเทอร์เน็ตด้าบล”.
[ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.dailynews.co.th/columns/3273.html>
(7 มกราคม 2547).
- พิบูล ทิปะปาล. 2534. การโฆษณาและการส่งเสริมการขาย. กรุงเทพมหานคร: อมรการพิมพ์.
- พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์. 2538. จิตวิทยาสังคมร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สยามศึกษา.
- มยุรี ศรีมงคล. 2541. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการไม่ศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน
โรงเรียนบ้านแควมะกอก อ.ฮอด จ.เชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มัทฐพล อรุณสวัสดิ์. 2539. สภาพปัญหาและความต้องการการใช้บริการของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต
ผ่านเครือข่ายจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภายใต้โดเมนเน็ตเวิร์ก. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2544ก. “ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต”. [ระบบออนไลน์].
แหล่งที่มา <http://www.ku.ac.th/e-magazine/march44/it/internet.html> (7 มกราคม 2547).
- _____. 2544ข. “ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา
<http://www.ku.ac.th/e-magazine/february44/it/internet2.html> (7 มกราคม 2547).
- แม่นมาส ขวลิต. 2536. สารานิตศาสตร์เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช.
- เรมิกา อาวัณณา. 2547. “การต่อเชื่อมอินเทอร์เน็ต”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา
<http://www.sanook.to/raymika/iti.html> (3 มกราคม 2547).
- ลัดดา จิตตคุตตานนท์. 2541. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารและการใช้ประโยชน์
จากข่าวสาร ด้านการเกษตรของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในเขตภาคเหนือ. กรุงเทพฯ:
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- กัตตา สุขปรีดี. 2523. เทคโนโลยีการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์เน็ค.
- วรรณมณี เจริญการ. 2545. ความพึงพอใจและประโยชน์ต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกรในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์. 2541. สื่อสารการเกษตร: แนวความคิดและวิธีการ. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- วิทยาลัยโยนก. 2544. “ประวัติอินเทอร์เน็ต”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://course.yonok.ac.th/e-learning/showarticle.asp?aid=2778&fsubj=aracct4411> (9 มกราคม 2547).
- วิรัตน์ หมกทอง. 2538. ทักษะคติของปลัดอำเภอต่อตำแหน่งนายอำเภอ: กรณีศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศรีศักดิ์ จามรมาน, กนกวรรณ ว่องวัฒนสิน, สยาม สงวนรัมย์ และ สำรัฐ สงวนรัมย์. 2545. Starter Kit: Internet All-in-One 2. กรุงเทพฯ: บริษัทออนไลน์เอดเวอร์ไทด์ โกลด์ไชน์. สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่. 2547. แบบสรุปข้อมูลกลุ่มเกษตรกร ประจำปี 2547. เชียงใหม่: สำนักงาน.
- สุพพตา ประยูรวงศ์. 2544. การศึกษาเปรียบเทียบศักยภาพของสื่ออินเทอร์เน็ตและสื่อมวลชนในกระบวนการสื่อสาร เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า ของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน). กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรทิตย์ โชควสิน. 2547. “Internet และ Web Browser”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://suratit.com/bsw/base/week_07.htm (12 มกราคม 2547).
- องค์การบริหารส่วนตำบล. 2547. “อินเทอร์เน็ตตำบล”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.thaitambol.com> (5 มกราคม 2547).
- อดิศักดิ์ คัมภีระ. 2540. สภาพการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในงานศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.



ภาคผนวก

หน้า ๒๔๓
สำนักหอสมุด



ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง

การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร

อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัย นายอรรณพ วัฒนสิงห์ดำรงค์ นักศึกษาระดับปริญญาโท
สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับเจ้าหน้าที่และเกษตรกร อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่เท่านั้น
2. ข้อมูลที่ได้จากท่านจะนำไปใช้ในการวิจัย เพื่อความสมบูรณ์ของการศึกษา
3. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม
 - ตอนที่ 2 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร
 - ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่องว่าง [] ที่ท่านเห็นว่าถูกต้องหรือเติมข้อความให้สมบูรณ์

1. เพศ ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง
2. ปัจจุบันท่านมีอายุ ปี (เกิน 6 เดือน นับเป็น 1 ปี)
3. ระดับการศึกษา
☐ 1. ประถมศึกษาปีที่ 4 ☐ 2. ประถมศึกษาปีที่ 6
☐ 3. มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ 4. มัธยมศึกษาตอนปลาย / เทียบเท่า
☐ 5. อนุปริญญา / เทียบเท่า ☐ 6. ปริญญาตรี
☐ 7. ปริญญาโท ☐ 8. อื่น ๆ
4. รายได้ต่อเดือน บาท
5. จำนวนสมาชิกในครอบครัว คน
6. ประสบการณ์การอบรม/เข้าร่วมประชุมทางด้านการเกษตรในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ครั้ง
7. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มใดบ้างดังต่อไปนี้
☐ 1. กลุ่มเกษตรกร
☐ 2. กลุ่มสหกรณ์การเกษตร
☐ 3. กลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
☐ 4. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
☐ 5. อื่น ๆ
8. ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์
☐ 1. ดีมาก ☐ 2. ดี
☐ 3. ปานกลาง ☐ 4. น้อย
☐ 5. ไม่มีเลย

9. ท่านมีคอมพิวเตอร์เป็นของตนเองหรือไม่

- [] 1. ไม่มี
[] 2. มี แต่ไม่เชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ต
[] 3. มี และเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ต

10. ท่านรู้จักอินเทอร์เน็ตหรือไม่

- [] 1. รู้จัก [] 2. ไม่รู้จัก

11. ท่านได้รับข่าวสารความรู้เรื่องเกี่ยวกับโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลจากแหล่งใด

- [] 1. รายการทางโทรทัศน์
[] 2. รายการวิทยุ
[] 3. เอกสารสิ่งพิมพ์
[] 4. เสียงตามสาย
[] 5. ผู้นำชุมชน
[] 6. อื่น ๆ

12. ประสบการณ์การอบรม/เข้าร่วมประชุมด้านโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา
..... ครั้ง

ตอนที่ 2 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร

การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร แบ่งออก 3 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้ความเข้าใจ
2. ด้านรูปแบบและลักษณะการใช้ประโยชน์
3. ด้านความต้องการใช้ข้อมูล

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย/ ในแต่ละข้อตามความคิดเห็นของท่าน โดยพิจารณาจากเกณฑ์ดังนี้

- | | | |
|---|---------|-----------------------|
| 5 | หมายถึง | ใช้ประโยชน์มากที่สุด |
| 4 | หมายถึง | ใช้ประโยชน์มาก |
| 3 | หมายถึง | ใช้ประโยชน์ปานกลาง |
| 2 | หมายถึง | ใช้ประโยชน์น้อย |
| 1 | หมายถึง | ใช้ประโยชน์น้อยที่สุด |

2.1 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านความรู้ความเข้าใจ

การใช้ประโยชน์ ด้านความรู้ความเข้าใจ	การใช้ประโยชน์ โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล ของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร				
	5	4	3	2	1
1. การแนะนำ/ให้ความรู้เรื่องสาระต่าง ๆ กับบุคคลอื่น					
2. การแนะนำ/ให้ความรู้เรื่องจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) กับบุคคลอื่น					
3. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนในท้องถิ่นโดยอาศัยเว็บไซต์					
4. การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตตำบล					
5. การเปิดโอกาสให้ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ (นักเรียน นักศึกษา กลุ่มอาชีพ เอกชน ฯลฯ) เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเพื่อนำไปพัฒนา/ปรับปรุงเว็บไซต์					
6. ข้อมูลพื้นฐานของตำบลเพื่อการวางแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน					
7. ข้อมูลบุคลากรของ อบต. ต่าง ๆ เพื่อติดต่อประสานงาน					
8. การติดตามแผนงาน/โครงการในพื้นที่					
9. การติดต่อสื่อสารระหว่าง อบต. กลุ่มอำเภอ จังหวัดและส่วนกลาง					
10. การรายงานข่าวสาร เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ต่อกรมปกครองเพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหา					

การใช้ประโยชน์ ด้านความรู้ความเข้าใจ	การใช้ประโยชน์ โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล ของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร				
	5	4	3	2	1
11. การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ อบต. ผ่าน อินเทอร์เน็ต					
12. ประชาชนมาท่องเที่ยวในพื้นที่เพราะได้รับ ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตตำบล					
13. การซื้อขายสินค้า/ผลิตภัณฑ์ในชุมชนเพื่อ เป็นการเพิ่มรายได้ของประชาชนในพื้นที่ โดยผู้ซื้อทราบข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต					
14. การศึกษาค้นคว้ากฎหมายจากรายการใช้ งานของอินเทอร์เน็ต					
15. การใช้ระบบหนังสือราชการ เพื่อรับ-ส่ง หนังสือ					
16. ระบบการเงิน/การคลังเพื่อการบริหารงาน ของ อบต.					

2.2 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านรูปแบบและลักษณะการใช้ประโยชน์

การใช้ประโยชน์ ด้านรูปแบบและลักษณะการใช้ประโยชน์	การใช้ประโยชน์ โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล ของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร				
	5	4	3	2	1
1. การแนะนำอินเทอร์เน็ตตำบล					
* ด้านสาระน่ารู้					
* จดหมายอิเล็กทรอนิกส์					
2. แผนงานโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล					
3. ผลิตภัณฑ์ของโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล					
* ด้านการเกษตร					
* ด้านอาหาร อุปโภค บริโภค					
* เครื่องสำอาง					
* เครื่องแต่งกาย					
* เครื่องใช้ในครัวเรือน					
* เครื่องหนัง					
* ของขวัญ หัตถกรรม					
* ศูนย์สินค้ารวม					
4. แหล่งท่องเที่ยว					
5. จำนวนสินค้า					
6. ประกาศประกวดราคาและผลการจัดหา					
7. ข้าว อบต.					
8. การแจ้งปัญหาของ อบต.					
9. การแนะนำแหล่งท่องเที่ยว					
10. การแนะนำสินค้าพื้นเมือง					

2.3 การใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้านความต้องการใช้ข้อมูล

การใช้ประโยชน์ ด้านความต้องการใช้ข้อมูล	การใช้ประโยชน์ โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล ของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร				
	5	4	3	2	1
1. ข้อมูลการดำเนินงานของ อบต.					
* แผนงาน/โครงการ					
* กฎหมาย					
* หนังสือราชการ					
* ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์					
* การเงิน/การคลัง					
2. รู้จากระบบอินเทอร์เน็ต					
* เว็บไซต์หน่วยงานราชการ/หน่วยงาน ปกครอง					
* เว็บไซต์ข้อมูลข่าวสาร					
* จดหมายอิเล็กทรอนิกส์					
3. ข้อมูลด้านการเกษตร					
* แหล่งสืบค้นข้อมูลสินค้าเกษตรที่กำลัง เป็นที่ต้องการของตลาด					
* แหล่งข้อมูลอ้างอิงราคาสินค้าเกษตร เช่น ราคาไม้ผล ราคาพืชไร่					
* แหล่งข้อมูลสำหรับวางแผนการผลิตสิน ค้าเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการ ของตลาด					
* แหล่งข้อมูลสำหรับคาดการณ์ปริมาณผล ผลิตทางการเกษตรที่จะออกสู่ตลาด					

การใช้ประโยชน์ ด้านความต้องการใช้ข้อมูล	การใช้ประโยชน์ โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล ของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร				
	5	4	3	2	1
* แหล่งข้อมูลการผลิตสินค้าการเกษตร ชนิดใหม่ๆ					
* แหล่งข้อมูลสำหรับการป้องกันโรคแมลง					
* แหล่งข้อมูลข่าวสาร พยากรณ์และเตือน ภัยเกี่ยวกับการผลิตสินค้าการเกษตร เช่น พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม					
* แหล่งข้อมูลในการปริมาณการผลิตและ ผลผลิตสินค้าการเกษตรที่จะออกสู่ตลาด					
* แหล่งข้อมูลในการคาดการณ์สถานการณ์ ตลาดและราคา					
* แหล่งข้อมูลสำหรับแก้ไขปัญหาด้านการ เกษตรของเกษตรกร เช่น วิธีการแก้ไข ปัญหาดินเค็ม เป็นต้น					
4. ข้อมูลด้านการตลาด					
* ใช้เป็นช่องทางนำเสนอผลิตภัณฑ์สู่ตลาด โลก					
* อินเทอร์เน็ตตำบลเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ ไปสู่กลุ่มเป้าหมาย					
* อินเทอร์เน็ตตำบลเป็นหน้าร้าน สำหรับ รับสั่งซื้อ/ขาย สินค้าในชุมชน					
* อินเทอร์เน็ตตำบลเป็นห้องแสดงสินค้า ประจำตำบล					

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้ประโยชน์โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล

- *
- *
- *
- *
- *
- *

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ



ภาคผนวก ข
ประวัติผู้วิจัย



ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล: นายอรรถพร วัฒนสิงห์ดำรงค์
 วันเดือนปีเกิด: วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2521
 สถานที่เกิด: จังหวัดพิษณุโลก
 วุฒิกการศึกษา: พ.ศ. 2539 มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย
 โรงเรียนอัสสัมชัญ อำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง
 พ.ศ. 2543 ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ
 สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่